

Reichstagas priėmė reparacijų sutartį

Lenkų 'Kresai' vėl protestuoja del persekiojimų

Sovietų Rusai žadą paskelbti visuotiną mobilizaciją

Vokietijos reichstagas priėmė Londono sutartį

Daugiau nei dviem trečdaliais balsų priėmė įstatymus reparacijų planui vykdyti.

BERLINAS, rugp. 29. — Vokietijos reichstagas šiandien priėmė geležinkelio įstatymą, reikalingą Dawes'o ekspertų reparacijų planui vykdyti. Įstatymas buvo priimtas 314 balsų prieš 127, taigi daugiau nei reikalaujama dviejų trečdalių balsų didžiama.

Svarba šito įstatymo priėmimo yra ta, kad su juo kartu priimama ir reparacijų plano vykdymo sutartis, padaryta įvyksio tarptautinėje konferencijoje Londone.

Vokiečių nacionalistai, kurie debatų laiku vakar ir šiandien buvo visą laiką priešingi sutarčiai, balsavo už geležinkelio įstatymo priėmimą; bankų įstatymo sumanymu jie balsavo prieš, tačiau ir tasai įstatymas buvo 295 balsais prieš 172 priimtas. Priimta taip pat ir trečias, reparacijų planą numatantis, įstatymas del pramonės obligacijų.

Reichstago patvirtinus reparacijų sutartį galybėse kilo triukšmingos ovacijos, tik komunistai protestuodami garsiai šukavo ir kolijoje.

Tautų Sąjunga renkasi

ŽENEVA, Šveicarija, rugp. 29. — Tautų Sąjungos Taryba šiandien turėjo privatų susirinkimą, Belgijos užsienio reikalų ministeriui Hymansui pirmininkaujant.

Tautų Sąjungos sesija formaliai prasidės ateinančią pirmadienį.

"Kresai" vėl protestuoja del lenkų persekiojimų

Žadą kreiptis Tautų Sąjungon ir reikalaut pakeitimo Lenkų sienos rytuose.

PARYŽIUS, rugp. 29. — "Ere Nouvelle" idėjo nauja Lenkijos tautinių mažumų protestą prieš lenkų daromas skriaudas ir persekiojimus lenkų elementų taip vadinamoje "kresuose", tai yra Lenkijos pakraščiuose, kame didžiulę gyventojų sudaro ne lenkai.

Protestą pasirašė: Ložynskis — ukrainiečių vardu; Lastovskis — baltgudžių vardu, ir Valionis, lietuvių vardu.

Protesto autoriai pareiškia, kad tautinė sprespauda ir persekiojimai "kresuose" yra aršesni, nei caro laikais. Žadama todėl kreiptis vėl į Tautų Sąjungą ir reikalauti, kad būtų atnaujinta byla del nusistatymo rytinės Lenkų sienos.

Pastaboj prie protesto, dabartinę Lenkijos valdžią "Ere Nouvelle" vadina reakcingiausią pasaulį.

"Kresuose" vis neramu

Lenkai ruošiasi del to militariauot pakraščiu policiją.

RYGA, rugp. 29. — Lenkų pasienio milicijai teko vėl susikirsti su didesne bolševikų partizanų kuopa, įsiveržusia į Volinijos kraštą. Vienas lenkų milicianas krito nukautas, antras buvo sužeistas.

Del pastarųjų įvykių rytų vadijoje arba taip vadinamoje "kresuose", Lenkijos karo ministerija tariasi su darbo ministerija del pakraščiu policijos militarizavimo.

Lenkų ir Baltijos valstybių konferencija atidėta

TALINAS, Estija, rugp. 29. — Estų užsienio reikalų ministerija gavo iš Helsinkų pranešimą, kad, Lenkams prašant, Baltijos valstybių (be Lietuvos) ir Lenkijos konferencija, kuri turėjo įvykti šį mėnesį, atidedama tolesniam laikui. Naujas terminas susirinkti dar nėra paskirtas; bet konferencija veikiausiai neįvyks prieš Tautų Sąjungos sesiją, kuri prasidės Ženevoje rugpjūčio mėnesį.

Sovietai esą nutarę paskelbt mobilizaciją

Priežastis tam esanti įtempti Rusų santykiai su Lenkija ir Rumanija.

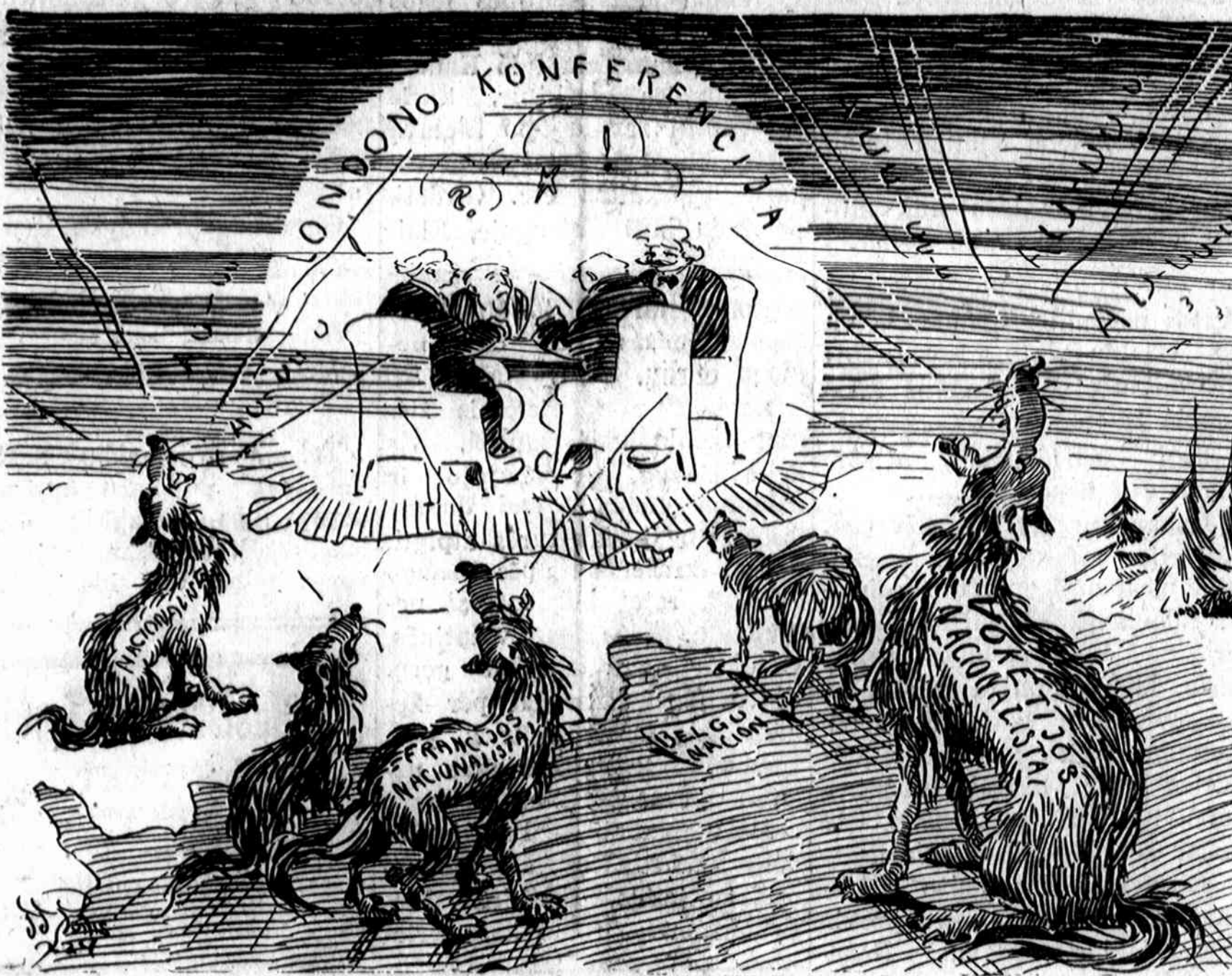
LONDONAS, rugp. 29. — Pasak Daily Telegraph korespondento Rygoje, pranešimai iš Maskvos skelbia, kad sovietų valdžia nutaręs paskelbti visuotiną mobilizaciją. Paskelbimo laikoma kasdien. Priežastis tam — įtempti Rusijos santykiai su Lenkija ir Rumanija. Manoma, kad Komenov busias paskirtas vyriausiuoju vadu, o Frunze — štabo viršininku.

Mobilizacijos priežastim gali būti ir kas kita, butent, dalykų padėtis viduj. Del duonos stokos ir nedarbo krašte pasireiškia neramumų ir riaušių.

Petrograde kilo uosto darbininkų streikas. Jie reikalauja didesnės algos ir kad būtų paliauta masinis paleidimas darbininkų iš darbo. Politinei Petrogrado policijai įsimačius į streiko dalykus, tarp streikininkų ir milicijos įvyko aštrių susirėmimų, kuriuose buvo daug sužeista abiejose pusėse.

PIRMADIENI, RUGSEJO, I. DEL LABOR DAY ŠVENTĖS "NAUJIENOS" NEISEIS.

Europos nacionalistų sutartinė

Vokiečių komunistai neteko įtakos miniose

Patys prisipažįsta, kad Vokietijos darbininkai komunistais nebeįsitikė.

BERLINAS, rugp. 29. — Šiomis dienomis įvairūs Vokietijos komunistų partijos apskritčiai išsiuntinėjo partijos kuopoms cirkuliarius, kuriuose atvirai pareiškama, kad pastaruoju laiku Vokietijos komunistų partija visai nebetekus pamato po kojų Vokietijos darbininkų judėjime ir kad darbininkai visai nebeįsitikė komunistais.

Žodis į žodį tame cirkuliare sakoma:

"Komunistų partijos vadovybė visai nenusisekė. Vokietijos darbininkai nebeįsitikė jai kaip po į partiją, kuri galėtų vesti juos prie pergalės (zum Sieg). Darbininkai nebeturi pasitikėjimo komunistų partija. Musų partija savo viduj yra silpna. Neprisigaudinėkime savęs rinkimų rezultatais. Pastaruoju laiku mes palengvėle buvome išstumti iš visos eilės svarbių pozicijų, kurias mes laikėme užėmę. Musų įtaka, ypatingai didžiuliuose fabrikuose, pasidarė visai menka ir mūsų atstovai visur metami laukan. Paskutiniai mėnesiai darbininkų sąjungose mes visai nebetekome žemės po kojų".

Cirkuliaras baigiamas dar žodžiais:

"Pastaruoju laiku mes visai žudėme įtaką darbininkuose".

Po to seka paprastas šaukimas kovon — "zum Kampf!"

Rusija turinti tik 600,000 kariuomenės

Trockis užgina Britų tvirtinimą, kad Raudonoji Armija susideda iš 1,300,000 kariuomenės.

MASKVA, rugp. 29. — Bolševikų vyriausias kariuomenės vadas, karo ministeris Trockis griežtai užgina Anglijos karo sekretoriaus pareiškimą, kad Rusija turinti dabar nuolatines kariuomenės 1,300,000 žmonių. Pasak Trockio, dabartinės sovietų armijos ir laivyno jėgos siekia nedaugiau kaip 600,000 žmonių.

Maras Japonijoje smarkėja

Iki šiol smegenų plėvės uždegimu mirusių skaičius siekia 1,776.

TOKIO, Japonija, rugp. 28. — Smegenų plėvės uždegimo liga Japonijoje vis labiau įsismarkėja. Iki šiol ta liga išmire 1,776 žmonės. Per pastarąsias dvidešimt keturias valandas pranešta apie 876 mirimus, daugiausia iš šikoku valstijos. Kobėje vakar mirė dvidešimt trys žmonės.

MEKSIKOS BANDITAI NUŽUDĖ TURISTĄ AMERIKIETĘ

MEKSIKOS MIESTAS, rugp. 26. — Iš Guadalarajos praneša, kad netoli San Marcos miesto, Jalisco valstijoje, meksikiečių plėšikų banda užpuolus turistų partiją. Viena moteris, Jungtinių Valstijų pilietė, buvo užmušta.

Galasavattis — didžiulė darbo skruzdžių turėsimė bene trečios dienos švenčių: šeštadienio popietį, sekmadienį ir pirmadienį — Labor Day. Maža kas nori šventėmis sėdėti namie, o nesinaudoti laukų oru — jei tik pagada.

Kokia bus tomis šventėmis pagada?

Oro pranašas sako, kad ateinanti pusėtinai "karšta vilnis", kuri patesėsianti bent dvi tris dienas, su temperatūra 90 iki 96 laipsnių. Bet tą karštį kiek atvedinsią burių lietaus su dunduliu.

Šiai dienai prof. Cox pranašauja taip: Gražu, bet į pavakrį gali būti lietaus; šilčiau; vidutinis pietų vėjas.

PINIGŲ KURSAS

Vakar, rugp. 29, užsienio pinigų ne mažiau kaip už \$25,000 dolerių bankų buvo skaitoma Amerikos pinigais šitaip:	
Anglijos, 1 sv. sterlingų	\$4.48
Belgijos, 100 frankų	\$4.99
Danijos, 100 kronų	\$16.22
Italijos, 100 lirų	\$4.42
Francijos, 100 frankų	\$5.39
Lietuvos, 100 litų	\$10.30
Norvegijos, 100 kronų	\$13.85
Olandijos, 100 florinų	\$38.70
Suomijos, 100 markių	\$2.52
Švedijos, 100 kronų	\$26.60
Šveicarijos, 100 frankų	\$18.82

Baisi traukinių nelaimė

100 žmonių užmušta ir daugiau nei šimtas sužeista.

LONDONAS, rugp. 29. — Gauta iš La Hore, Britų Indijos, telegrama praneša, kad netoli La Horės susimusę du pasažieriniai traukiniai. Kiek viso žmonių yra žuvę, tikrai dar nežinoma, tačiau jų bus apie šimtas ar daugiau. Iki šiol iš traukinių griuvėsių išimta šešiasdešimt septyni laivonai, o dar daugiau kaip dvidešimties nesurasta. Penkiasdešimt trys pasažieriai rados pavojingai sužeisti ir keturiasdešimt devyni lengviau nukentėję.

Lenkų pasakos apie Klaipėdos sukilimą

Oficialinė lenkų agentūra skelbia "pučą" suruošę patys lietuviai.

KAUNAS, rugp. 12. [L.] — Lenkai apie įvairiausius sukilimus visuomet labai gerai informuoti, bet dar geriau, savo praktika pasiremdami, moka nurodinėti, kas juos ruošia. Lenkų gabumams sukilimams ruošti įrodo Želigovskio ir Korfanto darbai. Išgirdę apie vokiečių ruošimą sukilimą Klaipėdoje, lenkai tuoj emė ieškoti iniciatorių ir lenkų oficialinė agentūra Pat ir pusiau oficialinė A. W. pranešė, kad pučą ruošę patys lietuviai, norėdami atidėti ilgesniam laikui Klaipėdos konvencijos vykdymą ir ruošdami dirvą paimei pajėga. Tilžė!

Šis lenkų manevras yra labai suprantamas, nes besipykstant su rusais, lenkai labai norėtų kuo nors įtikti vokiečiams. Tokių naujienų, iš tikro, gali sugalvoti tik lenkų fantazija, kuri negali gyventi be sukilimų, karų arba bent be ruošimosi įvairioms avantiūroms.

LENKIJĄ NELEIDŽIA ĮVEST ILGESNĖS DARBO DIENOS

VARŠUVA, rugp. 29. — Lenkų prekybos ir pramonės ministeris pareiškė atvykusiai pas jį metalo pramoninkų delegacijai, kad jos prašymas leisti įvesti fabrikuose ilgesnę, nei dabar, darbo dieną, negali būti patenkintas.

Gen. Savinkov bolševikų pasmerktas sušaudyti

Ekzekucija tečiau sulaukta ir pasmerktajam leista apeliuoti del susimilimo.

MASKVA, rugp. 29. — Revoliucinis sovietų tribunolas pasmerke sušaudyti generolą Borisą Savinkovą, buvusį Petrogrado karo komendantą ir karo vice-ministrį Kerensko kabinete. Tribunolo nuosprendžio išpildymas tečiau tapo sulaukiamas, — pasmerktajam leista apeliuoti ir vykdomąjį komitetą ir prašyti kaftės dovanojimo.

Rusija draudžia žiuronus

Iš turistų, bevežančių su savim žiuronus, muitinės konfiskuoja.

BERLINAS, rugp. 29. — Grįžęs iš Rusijos vienas Vokietijos pilietis sako, kad sovietų muitinės valdininkai, radę pas keliaujančius Rusijon sietimų kraštų turistus žiuronus, konfiskuoja juos. Žiuronai esą karinė įmonė, o todėl turistui, kol jis yra Rusijoje, neleistina jie turėti. Iš to vokiečio taip pat buvo atimti nauji ir brangūs žiuronai.

7 žmonės žuvo traukiniui užgavus automobilį

TOLEDO, Ohio, rugp. 29. — Septyni žmonės buvo užmušti ir vienas vaikas pavojingai sužeistas Baltimore & Ohio traukiniui sudaužius jų automobilį kryžkelėje, netoli Perrysburgo, dvyliką mylių nuo Detroito.

ANGLIJOS KARALIUNAS ATVYKO Į JUNGTINES VALSTIJAS

NEW YORKAS, rugp. 29. — Laivu Berengaria šiandien atvyko čia Anglijos sosto įpėdinys, Wales'o princas.

Lietuvos žinios.

UŽNUODYTI SILDAINIAI

KALTINĖNAI, Tauragės apskr. — Liepos 24 d. Rimšaitė, apie 20 metų, varydama žąsis į ganyklą, ant kelio rado rikių, kuriame buvo keturi sildainiai. Vieną suvalgius pajuto širdies blogumą. Valandą pasikankinus, grįžo į namus, o likusius sildainius atidavė savo šeimininkei Jurevičienei, pranešdama, kad jai nuo sildainio pasidarė bloga, tačiau šeimininkė nekrope dėmesio ir suvalgė likusius tris sildainius. Nuo to ji taip pat apsirgo ir tuojau kreipėsi į gydytoją, kuris pripažino jog sildainiai būvę užnuodyti. Mergaitė po trijų dienų sunkių kančių mirė, o Jurevičienė pradeda sveikti. Spėjama, kad tai buta keršto, nes velionė bylinėjosi dėl tėvų palikto turto. Dabar eina tardymas, bet piktadaris kol kas nesurastas.

BANDITAS PRAŠĖ TEISMO BAUSTI JĮ MIRCIA

PANEVĖŽYS [LŽ]. — Kauno Apygardos teismas šiomis dienomis nagrinėjo Panevėžio banditų vado Gasparino ir jo padėjėjos Kovarskaitės bylą.

Tardymas parodė, kad 1920 metais Gasparinas su savo padėjėja ir plėšikų gauja užpuolė vieną Panevėžio apylinkės ukininką ir grasindami ginklais visą turimą išplėšė ir sužaidė pil. Jašinskį. Gasparinas su savo gauja 1922 m. buvo sulauktyti ir patalpinti kalėjiman, bet jie neilgai ten pabuvo, nes vieną nakį susitarę išbėgo iš kalėjimo.

Teisme plėšikas Gasparinas prašė jį nubausti mirties bausme, nes negalįs ilgiau gyventi kalėjime ir jįsiai, daugiau vis tiek pasaulį nenoris gyventi, nes nuo jo kentės ir žmonės.

Po pertraukos teismas išnėšė nutarimą, kurio plėšikų vad Gasparinas ir jojo padėjėja Kavarskaitė nubausti 5 metams sunkių darbų kalėjimo.

Greičiausias Pinigų Pasiuntimo Budas

Nežiurint kiek nemokėtum už telegramą, kokiais keliais nesiustum, niekur nerasi greitesnio pinigų išmokėjimo būdo Lietuvoje, kaip

NAUJIENŲ TELEGRAFINĖS PINIGŲ PERLAIDOS.

Jau dabar, turėdami aiškių žinių ir faktų kaip veikia mūsų telegrafinė sistema, kokios kliutys stovi ant kelio greitam susižinojimui Lietuvoje, drąsiai sakome, kad greitesnio būdo tuo tarpu nėra. 90% išsiųstų pinigų iš mūsų pasiekia adresantų rankas bėgyje 10 dienų. Bet Naujienos tuomi nepasiganėdina. Naujienos ieško būdų, kad išmokėjimą dar labiau pagreitintų, pagerintų ir pasiekus pilno tobulumo pinigų siuntimo srity.

DEL PAPERASTO GREITUMO NAUDOKITĖS NAUJIENŲ PAŠTO PERLAIDOMIS; DEL YPATINGO GREITUMO NAUDOKITĖS NAUJIENŲ TELEGRAFINĖMS PERLAIDOMIS.

Naujų Telegrafinės Pinigų Perlaidos kainuoja daugiau negu paprastos tik

50 CENTŲ

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Didelis PIKNIKAS

Rengia Lietuvių Politikos ir Pašėpos Klubas

Nedėlio, Rugpjūčio-August 31, 1924

RIVER GROVE DARŽE
Willow Springs, Ill.

Pradžia 10 val. ryto.

Ižanga 50c.

KAIP NUVAŽIUOTI: Imkite Archer Ave. karus, limited, arba Cicero, paskiau Joliet karus iki Willow Springs, eiti į dešinę iki patėmės mūsų iškabą.

DIDELIS PIKNIKAS

Rengia

Lietuvių Raudonos Rožės Pašėpos Klubas
iš Cicero, Ill.

Pirmadienį, Labor Day, Rugšėjo 1 dieną, 1924,

Stiekney Park Darže,
Lyons, Ill.

Pradžia 12 val. dieną.

Muzika John F. Pocius.

Ižanga 50c.

Kviečia visus atsilankyti

KOMITETAS.

GVARDIJA D. L. K. VYTAUTO NO. 1

Rengia 20 metų sukaktuves

Visos draugystės yra prašomos atsilankyti ant mūsų 20 metų gyvavime ir draugavimo su visomis lietuviškomis draugystėmis. Yra rengiamas

PIKNIKAS

Nedėlio, Rugpjūčio 31, 1924

Patronad Darže

5137 So. Robey St.

Pradžia 12:30 po pietų.

Muzika Venckevičiaus orkestras.

Varde Gvardijos, kviečiame visus.

UŽPRAŠO KOMITETAS.

GALIMA GAUTI NAUJIESE

Albumą sekamų Lietuviškų šokių surinktų
Vincento Nickaus.

Žirgelis, šokis; V. K. Maršas; Lelija, valcas; Čebatėlis; Agonėlė, mazurka; Vazdelis; Pas. D. Espange; Klumpakojis; Noriu miego; Vengerka; Kokietka; Vyčių maršas; Klumpakojis No. 2; Suktinis; Agonėlė; Pakeltkojis; Žilvitis; Rutų darželis.

Kaina tik vienas doleris.

Naujių Knygų Krautuvė

1739 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

Gražiausios Stasio Šimkaus dainos vienam balsui

Pamylėjau vakar,
Vai varge, varge ir
Vai putė, putė.

Tik 75 centai.

GAUK NAUJIESE,

1739 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

Garsinkitės "Naujienose"

Kas Dedasi Lietuvoj

ZEM. KALVARIJOS
PADANGĖJ

Atlaidų artinimasis. Tiltai, Vagystės. Oras. Vakarai. Javų derlius. Atradimai. Darbmetė.

Zem. Kalvarija garsi savo atlaidais visoje Lietuvoje. Jie prasideda liepos 1 d. ir baigiasi liepos 8 d.

Prieš karą į atlaidus atvažiuodavo net iš Vilniaus malšininkų; dabar besimato tik nuo Šiaulių ir kitų Aukštaitijos vietų, neskaitant Žemaitijos, iš kurios beveik kiekvieno miestelio ateina burlais ir ištisos parapijos žmonių. Iš viso atlaidų metu Kalvarijoje priskaitoma apie dešimtys tūkstančių žmonių.

Patį svarbiausioji atlaidų diena esti liepos 6 d.

Dabar kur tik ne pažvelgsi: Kalvarijos miestelyje ir apylinkėse pastebėsi spartų ruošimąsi atlaidams. Vieni puikina gražina savo namus, kiemus, sodą, kad maloniau ir gražiau atrodytų, kiti valosi visus užkampius lauke, kad pagamintų vietas kur atvažiuosiesiems arkli bei vežimą pastatyti, kad užtai keliolika litų uždirbus. Biznierių darbo-pašo reklamas, kad daugiau savo prekių per atlaidus pardavus. Bagamamai statosi palapinės, darosi visokių gėrimų, kvaso, limonado etc.

Tik peiktinas dalykas, kad valdžia jiems nededa reviziškos rankos peržiūrėjimui jų gėrimų, nes jie tankiai esti pagaminti iš nevirinto ir suteršto vandens, kas gali sunkiai užkrėsti žmogaus sveikatą ir buti įvairių ligų pradžia. Valdžia į tai būtinai turi atkreipti dėmesį.

Komedininkai užsima vietas, kur galėtų rodyti įvairias komedijas, viliodami iš žmonių litus, cigonų burlai traukia į atlaidus su visomis savo šeimynomis ir "ukiu," kad čia galėtų pirkti, parduoti, mainyti ar kitokią apyvartą su arkliais atlikti. Žmonės cigonų bijo, nes jie ateidami ir išeidami iš atlaidų eidami per kaimus-sodžius šį bei tą pavagia. Todėl jie kartais už savo darbus esti žmonių ir strypais-mietais apkuliami.

Suprantama, kad tokiai didelei ir gausingai miniai reikalinga ir tvirti tiltai, kurių Ž. Kalvarijoje esti apie 3 permesės per upes Varduva ir Cedroną, kurios raitosi per mažutį ir kalnuotą Kalvarijos miestelį. Tiltai buvo kiek apirę, bet paskutiniomis dienomis valčiaus valdybos rūpesniu imti rimtai remantuoti, dedant naujas grindis ir k. Atlaidų laike procesija per tuos tiltus vaikšto "kalnus."

Šiais metais Kalvarijoje įvyko visa eilė stambių ir smulkių vogimų-plėšimų. Birželio mėnesio vidury buvo išvogta krautuvinklo žydėlio iš krautuvės nakties metu kai kurių prekių: popirosų, batų ir t. t. Kiek ankščiau vienos panelės, atvažiuosios iš Telsių į Kalvariją nakties metu pavogta naujas gražiosios lyties-panelės dviratis (damskinis). Kaltininkai nesurasti; įtariamuosius asmenys policija buvo suėmusi ir tardžiusi, bet vėliau paleisti nedarodžius kalties.

Ukininkai nori ir laukia lietaus, nes dirvos (ypač molynei) bučiuojamos vėjo taip sudžiūvo, kad nebesileidžia savo krutinės draskyti. Visiems niekas neįtaria. Bagamų norai visai priešingi. Jie nemori lietaus, nes lietus gali visus jų "modauninkus" sugadinti, o esant kaitrai daug limonado bei kitų gėrimų išgerti. Bet ukininkų norai rimtesni už bagamų-biznierių norus. Tik vieno ukininkai bijo, kad den-

gus it mušamasis vaikas nepradėtų verkli tuomet, kuomet žaliasis sienelis pradalgemis per pievą, kaip kirminas susiraitęs miega amžinąjį miegelį....

Zem. Kalvarija yra garsi ne vien atlaidais, bet ir vakarų rengimu, kuriais prieš karą ir per karą buvo aukščiau pakilusi už aplinkinius miestelius.

Parasus prieškariniam vakarams yra rengiamas šiais metais per atlaidus liepos 5-6 d. Jį rengia inteligentinės jėgos — Kauno Universiteto studentai ir gimnazistai iš Kauno, Mariampolės ir kitur, kurie šią vasarą rengia po Lietuvą ekskursiją, kartu statydami vakarus, paskaitas etc. Girdėti, jie žada būti Palangoje, Klaipėdoje ir k.

Silumos globojama ir lietaus laistoma Kalvarijos apylinkės žemėlė šiais metais davė neblogą derlių.

Rugiai, nors vietomis žiemos patalo liko išgultai, vis dėlto išaugo, ir išbujojo ir džūgina žmones, kad duonelės bus ir ji kiek turės atpigti. Žolė pakraščiais upės užaugo, gerokai, retai kur matosi nenupiauta. Avižos vidutinės, vietomis yra ir labai gerų. Kalvarijos ukininkai per Žemės Ukio Draugiją ir k. parsigabeno trąšų, kuriomis užtręšė dirvas. Ukininkai savo akimis pamatė, kad trąšos daug reikšia ir žada niekuomet su jomis nebeskirtis. Mūsų ukininkų retas kasa gri-

vius, jeigu kasa, tai mažus, kurie negali nusausti žemės. Melioracija neišsprendusi. Daug reikėtų mūsų ukininkams pasimokinti iš savo brolių klaidėčių, kurių žemės išdirbimas ir vaisiaus kiekis yra nesulyginamai didesnis.

Žemė motinėle pilna brangių ir visokių turty slėpynių. Nepersenai netoli Kalvarijos, 4-5 km. atstume, Pučkorių kaime, ukininkas Petravičius kasdamas durpes gilumoje rado gintaro gabalą nedidelio vaiko galvos didumo. Gintaras atrodo dar nevisai geras, nes tebėra nesusistovėjęs nesukietėjęs. Ar nebus netoli-moje praeityje čia jūros bu-

tyta? Objektiniam dalyko išspėdinimui čia reikalinga mokslo žmogaus žodis.

—Ant. iš Padvos.

NAUJIESE

Pinigų Siuntimo Skyrius atdaras kasdien nuo 8 v. ryto iki 8 v. vakare. Nedėdieniais nuo 10 v. ryto iki 2 val. po piet.

Garsinkitės Naujienose

Rusiškos ir Turkiškos Vanos

12th STREET
Tel. Kadzie 8992

5514-16 Roosevelt Rd.
Art St. Louis Ave.
CHICAGO, ILL.

Iškilmingas Piknikas

Rengiamas Draugijos Palaimintos Lietuvos

NEDELIOJE, RUGPJŪČIO-AUGUST 31 D., 1924 M.

NATIONAL GROVE DARŽE, RIVERSIDE, ILL., PRADŽIA 10 v. ryto

Gerbiamieji Lietuviai:

Nepamirškite šio Palaimintos Lietuvos Dr-jos pikniko, nes tai bus vienas iš gražiausių piknikų. Muzika puikliausia iš Lietuvos. Taipgi turėsime skaniausių užkandžių ir gardžių gėrimų. Kas gyvas ateikite, o pilniausiai busite patenkinti. Kviečiame kaip iš Chicago taip ir iš apylinkės. Atėję linksmiai laiką praleisite.

Kviečia RENGĖJAI.

Jūs Galite Pamatyti Dabar Puikius Naujų Stylių Rudeninius Rubus

Del vyrų ir berniukų mūsų parodos languose
Didžiausias rubų Centras West Side
TURNER BROS CLOTHING CO.

Mūsų naujų stylių rudeniniai rubai susideda iš šimto įvairiausių stylių, spalvų, patrinų, kad užganėdintum kiekvieną. Tavoras yra puikiausias ir geriausių vilnų ir yra pasiuti geriausių rubų išdirbėjų šioje šalyje, tokių kaip KUPENHEIMER'S, STRATFORD, HART SCHAFFNER & MARX, FASHION PARK, ir t. t. Jūs busite užganėdintas iš tokių rubų. Mes juos parduodame \$10 ir \$15 pigiau negu, kad jūs užmokėmėt kur nors kitur vidurmie-sty už tokią rūšį rubų.

SPECIALIAI! SPECIALIAI!

550 siūtų yra likę nuo šio sezono. Mes juos parduosime už tiek kiek mums kainavo. Arba tuos 550 siutus parduosime dar pigiau negu mums kainavo. Tarpe tų siūtų jūs rasite, kur jums labai patiks ir miera ir spalva ir pasiuvimas.

TEVAI! MOKYKLOS JAU ATSIDARO SEKAMĄ UTARNINKA

Jei jūs norite pamatyti savo sunų gerai apsirengusių einant mokyklon, mes patariame atsilankyti pas mumis. Mes turime didžiausią ir puikiausią pasirinkimą vaikinų siūtų ateinančiam sezonui. Ir mes parduodame juos labai pigiai, daug pigiau negu jūs mokėtumėt kur nors kitur.

Siūtai su 2 kelnėmis. Daugumas taipgi su veistėmis, nuo

\$12.50 iki \$22.50

Turner Bros. garantuoja kiekvieną rubą del jūsų. Jei nebusite užganėdintas, tai pinigai bus grąžinami atgal.

TURNER BROS. CLOTHING CO.
S. W. Corner Roosevelt and Halsted St.

NORĖDAMI

PIRKTI PARDUOTI AR MAINTYTI VISADOS KREIPKITES PAS MUS. TAS JUMS BUS ANTE NAUDOS.

S. L. FABIONAS CO.

INVESTMENT INSURANCE
PALESTINE

809 W. 35th St., Chicago

Tel. Bejevard 0611 ir 0774

PADAROM PIRKIMO IR PARDAVIMO RASTUS.

Pasekmingai siūniam pinigūs ir

Parduodam Laivakortes.

K. GUGIS ADVOKATAS

Miesto ofisai

127 N. Dearborn St., Room 1111-12

Tel. Central 4411. Val. nuo 9-6

Gyvenimo vieta:

3323 So. Halsted St.

Tel. Boulevard 1310

Valandos: nuo 6 iki 8 v. v. kiek-

viens vakarą, išskyrus ketvergą.

Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.

K. JURGELIONIS ADVOKATAS

1720 West Chicago Ave.

Tel. Haymarket 1105

Veda bylas visuose teismuose.

Bendrovių teisės ir real estate —

specialybė. Utarninko ir ketvergo vakare Naujienų ofise

1739 So. Halsted St.

A. A. OLIS ADVOKATAS

11 S. La Salle St., Room 2001

Tel. Randolph 1034 — Val. nuo 9-6

Vakaraš:

3301 S. Halsted St., Tel. Blvd. 6775

6-8 v. v. apart Panedėlio if

Pėtnyčios.

JOHN KUCHINSKAS LIETUVIS ADVOKATAS

2221 W. 22nd St., arti Leavitt St.

Telephone Canal 2552

Valandos: 9 ryto iki 9 vakare. Se-

redoj ir Pėtnyčioj nuo 9 r. iki 6 v.

Veda visuokis bylas visuose tei-

smuose. Egzaminuoja Abstraktus

ir padirba visuokius Dokumentus,

perkant arba parduodant Lotus,

Namus, Farmas ir Biznius. Skoli-

na Pinigus ant pirmo morgrėlaus

lengvomis išlygomis.

JOHN J. BAGDZIUNAS ADVOKATAS

Veda bylas visuose Teismuose, Egzami-

nuoja Abstraktus, Padaro piknimo b

pardavimo Dokumentus ir įgaliojimus

7 South Dearborn Street

Telephone Randolph 3261

Vakaraš: 2151 West 22 Street

Telephone Canal 1697.

J. P. WAITCHES LAWYER

Lietuvių Advokatas

Dienomis Room 514-516

127 N. Dearborn St.,

Telephone Randolph 5584

Vakaraš: 10717 Indiana Ave.

Tel.: Pullman 6377

Tel. Dearborn 9057

A. A. SLAKIS ADVOKATAS

Ofisas vidurmiestij:

Room 1726

CHICAGO TEMPLE BLDG.

77 W. Washington St.

Cor. Washington & Clark

Namų Tel.: Hyde Park 3395

A. E. STASULANI ADVOKATAS

Ofisas:

911 Chicago Temple Bldg.

77 W. Washington St.

Tel. Central 6200

Cicero Panedėlio vakare

1314 S. Cicero Av. T. Cicero 5036

Bridgeport kltais vakaraš

3236 S. Halsted St. T. Boul. 6737

V. W. RUTKAUSKAS Advokatas

29 So. La Salle St. Room 520

Tel. Central 6390

Vak. 3223 S. Halsted St., Chicago

Tel. Yords 4681

J. BUCERZAN ADVOKATAS

Notary Public

3405 Decker Street

Phone: Indiana Harbor 279,

Indiana Harbor, Ind.

APSAUGOS DEŽUTĖS DEL ĮVAIRIŲ DOKUMENTŲ IR JUSŲ BRANGIŲ DAIKTŲ

Nusirendavokite iš šios bankos vieną iš mūsų apsaugos dėžučių, kurie apsaugos jūsų svarbius dokumentus nuo ugnies ir nuo vagystės. Šios dėžutės kainuoja nuo \$3.00 ir aukščiau į metus.

Pradėk taupyti su \$1.00 šiame pirmame seniausiame ir stipriausiame Lietuvių Valstijiniame Banke Amerikoje, ir taupydami reguliariai Jusų pinigai pasidaugys bus džiaugsmas del Jusų kad pradėję taupyti šiame banke.

Siunčiame pinigus į Lietuvą doleriais arba litais ir parduodame laivakortes ant visų Linių, apsaugojame namus ir rakandus nuo ugnies, darome pasokas ir parduodame Pirmus Morgičius kurie atneša 6% (nuošimtį) į metus.

Kapitalas ir Perviršis
\$275,000.00

Banko Turtas Virš
\$3,000,000.00

Metropolitan State Bank

PO VALDŽIOS IR CLEARING HOUSE PRIEŽIURA

2201 W. 22nd KAMPAS LEAVITT ST. CHICAGO.

BANKOS VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 val. ryto iki 4:00 val. vak. UTARNINKAIS IR SUBATOMIS iki 8:30 val. vakare.

AR JŲS GALITE PASAKYTI

Jūsų pačių priežastį: kodėl jūs privalote taupyti pinigus?

Už geriausią atsakymą suteiksime dovaną \$10.00.

Malonėkite atsiti savo atsakymus ne vėliau kaip rugsėjo 15 dieną.

Peoples Stock Yards State Bank

DIDELIS BANKAS

ant kampo

47 St. ir Ashland Ave. CHICAGO

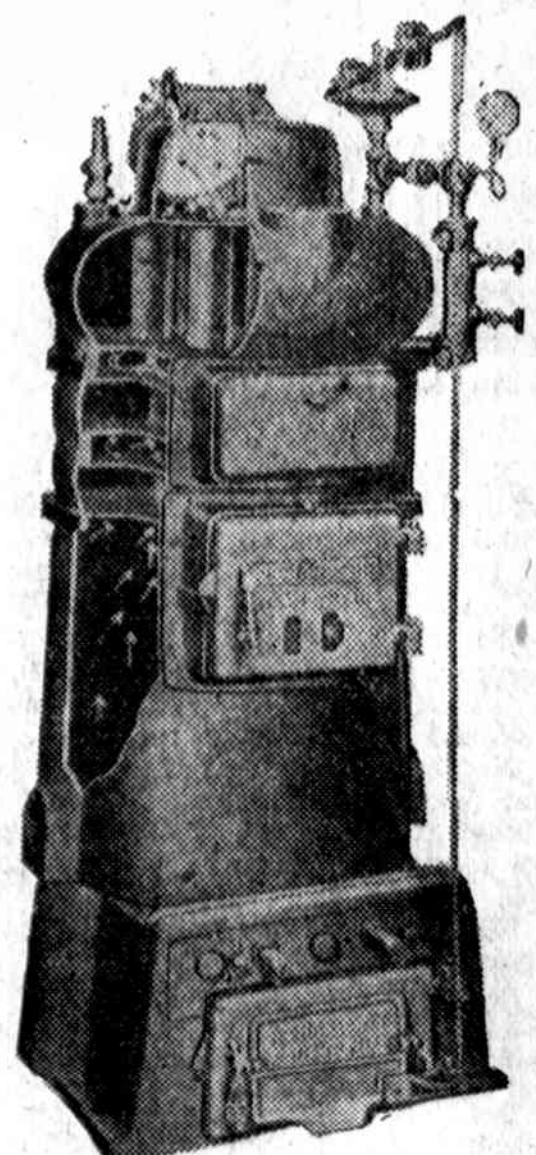
Gerai žinomas bankas tarpe lietuvių visoje Amerikoje savo stiprumu ir geru patarnavimu.

SOL ELLIS & SONS.

Dabar yra laikas pagalvoti apie apšildymą savo namo ateinančiam rudenį ir žiemai!!!

Mes turime pilną pasirinkimą apšildymui boilerių ir radiatorių, naujų ir vartotų. Mes esame priširę nusiusti savo žmogų į jūsų namus del apskaitliavimo kiek kainuos apšildymo įrengimas, kuris bus padarytas maloniai, be užmo-kėsio. Pašaukite mums tuojau, kol dar nėra didelio "rush".

Mes turime pilną pasirinkimą plumbingo reikmenų ir elektrikai-tavų. Dasižinkite apie mūsų kainas ir pamatykite mūsų tavorą. Jūs busite užganėdinti iš abiejų.

SOL ELLIS & SONS.
2112-2114-18-20-22 So. State St.
Vakarinėje pusėj gatvės.
Telefonai Victory 2454-4356

ELEKTRA

Šviesa ir pajalga suvadaime į senus ir naujus namus, taipgi dirb-tuos. Cseh arba ant išmokėjimo.
Pirmatins Lietuvių Elektros Korporacija Amerikoje

THE BRIDGEPORT ELECTRIC CO., Inc.
A. BARTKUS, Pres.
1619 W. 47th St., Tel. Boulevard 7101, 1892, Chicago.

LIETUVIŲ RATELIUOSE

Socialistų išvažiavimas ir komunistų juodašim-tiškumas

Pereitą sekmadienį įvyko L. S. S. VIII Rajono, L. D. L. D. Rajono ir L. S. J. Lygos išva-žiavimas į Beverly Hills miš-kus. Išvažiavimas buvo "Birutės" kalnely, nes toje vietoje Birutės choras tankiai rengda-vo savo išvažiavimą. Tai gra-ži vieta, apaugusi žole ir dideliais ažuolais, po kuriais malonu pasisilėpti nuo saulės kaitros. Toje vietoje L. S. S. Rajo-nas jau antru kartu rengė sa-vo išvažiavimą.

Apie ketvirtą valandą žmonės būreliais artinosi prie paskirtos vietos, nes buvo garšinta, kad bus keli kalbėtojai, kurių norė-josi kiekvienam išgirsti. Tad publikos prisirinko nemažai. Bet kadangi šiemet vasara buvo ne-paprastai lietinga, tai atsirado daug pelkių, kurios priveisė ne-paprastai daug uodų, kurie ne-duoda žmonėms ramiai pasisilė-ti tyrame ore. Kad apsigynus nuo tų įkirių sutverimų, visur kurenosi ugnys ir nors dūmais žmonės nuo jų gynėsi.

Prasidėjo programos. Rengi-mo komiteto pirmininkas P. Skamarakas pirmiausia prista-to kalbėti inž. K. Augustinavi-čių. Kalbėtojas susirinkusiems socialistams ir socialistams pri-jaučiantiems lietuvių darbinin-kams pasakė turiningą ir pamo-kinančią prkalbą. Kalbėtojas tarp kitko nurodė, kaip kontro-liuojamoji spauda palenkia vi-suomenės opinią kapitalistų naudai; nurodė, kad renkant ša-lies viršininkus balsavimuose dalyvauja tik 50 nuos, turinčių balsavimo teises, o kita dalis vi-sai neįdomiausia kas ir kaip ša-lį valdo ir tvarko; tokie plie-čiai, kurie nesirupina šios ša-lies politinė ir ekonomine tvar-ka daro skriaudą netik visuo-menei, bet ir šalies kultūrinei gerovei. Kalbėtojas nurodė, kad šią šalį valdo tikrai apie 700,000 kapitalistų ir kad viešpataujan-čios dvi politinės partijos, demo-kratų ir republikonų, nors ir tu-ri skirtingus vardus, jų siekliai ir tikslai yra vienodi — ginti kapitalistų, o ne darbininkų rei-kales. Todel šiai šaliai yra rei-kalinga trečia, stipriai organi-zuota partija, kuri gintų darbi-ninkų reikalus, panaši į Didžio-sios Britanijos Darbo partija, kuri galėtų paimti valdžią į sa-vo rankas, panaikinti korupci-jas ir įgyvendinti šalįje demo-kratiją. Pradžia tokiai partijai davė progresyvio politinio vei-kimo konferencija Clevelande, kuri nominavo savo kandidatą į šalies prezidentą La Follette. Jis taipjau prisiminė ir apie Liet. Socialistų Jaunuomenės Lygą, ragindamas priaugančią jaunuomenę šviestis ir lavintis, kad ji paskui galėtų tinkamai užimti vietas senųjų socialistų veikėjų ir varyti jų pradėtą dar-bą pirmyn.

Po to kalbėjo J. Čeponis apie Lietuvių Darbininkų Literatu-ros Draugiją, nurodydamas, kad draugija yra išleidusi daugelį darbininkams naudingų ir rei-kalingų knygų ir ragindamas kiekvieną darbininką priklausyti prie šios draugijos.

Čeponiui baigus kalbėti užlin-do komunistai ir pradėjo savo mali-maliene. Pirmas "kalbėjo" Andriulis. Jis dar nenorėjo vie-šai parodyti savo paprasto na-chališkumo, tad kalbėjo kiek mandagiai. Tik baigdamas sa-vo kalbą jis pradėjo kabinėtis prie socialistų, bet visus savo priprastus bauriausius šmeiž-tus ant socialistų paliko kitam "kalbėtoju", kurį Andriulis ir jo frentai buvo atsivedę. Komu-nistai jau iškalno buvo priši-rengę. Jų didysis ilgakakis da-lino socialistus šmeižiančius la-pelius, kurie, kaip sako pažystą jo gyvenimą ir praturtėjimo bū-dą, kaip tik jam pačiam atitin-ka. Žinoma, del visų tų šmeiž-tų socialistai negalėjo nutylėti, kilo atsakinėjimai, ginčai. Ko-

munistai tuo manė diskredituo-ti socialistus, bet jie to neatsie-kė. Tik tiek nemalonumo socia-listams padarė, kad išardė ra-mų ir smagų išvažiavimą. Bet iš kitos pusės, girdėjusieji tuos komunistų melus ir šmeižtus pamatė visišką komunistų juo-dašimtiškumą ir begėdiškumą.

Man pačiam prisiminė laikai po 1905 m. Rusijos revoliucijos, kada visoj Rusijoje iš visokių tamsunų bosiakų buvo organi-zuojami kliubai "istino russ-lich liudei". Paprastai Rusijos žmonės tuos organizuotus pa-daužas vadindavo juodašim-čiais, delto, kad jie visur orga-nizuotai eidavo ardyti socialis-tų susirinkimus. Kadangi Rusi-jos revoliuciniu judėjimu vado-vavo socialdemokratai, tai ir tie

juodašimčiai savo laikraščiuose ir lapeliuose labiausiai ir niekin-davo socialistus. Panašiais juo-dašimčiais dabar virto komuni-stai, kaip ir Rusijos juodašim-čiai, taip ir komunistai svar-biausių savo uždavinių stato ko-vą su socialistais. Rusijos juo-dašimčiai kovojo prieš socialis-tus už palaikymą kruvinojo ca-ro Nikolai despotizmo. Komuni-stai gi kovoja prieš socialistus už palaikymą dar kruvinesnio Nikolai Lenino paliktojo despo-tizmo. O despotizmas, kokis jis nė būtų, yra vienokis, jis yra despotizmas ir kitokio vardo ne-turi. Gal tik komunistų despo-tizmas yra keleriopai žiaures-nis ir nuožmesnis. Rusijos cari-niai juodašimčiai ir lietuviški ir nelietuviški komunistai dirba

viena ir tą patį darbą, vienokis yra ir jų juodašimtiškumas.
— Kabardinas.

Jūsų buvęs senas Prietelis Patarėjas

H. LEIBOWITZ

Persikėlė į naują vietą
Valandos nuo 12 ryto iki 8 val.
vakare kasdien.

2347 W. North Ave.

Kampas Western Ave.

CHICAGO, ILL.

Valo, prosina vyrų ir moterų drabužius.

Mrs. MICHNIEVICZ - VIDIKIENE AKUSERKA

3101 So. Halsted St., kampas 31 gat.

Tel. Yards 1119

Baigusi akuše-rijos kolegiją; ilgai praktika-vusi Pensyl-vanijos ligon-bučiuose. Sazi-ningai patar-nauja, visokio-se ligose prieš gimdymą, laike gimdymo ir po gimdymo.

Už dyką pata-rimas, da ir ki-tokiuose reika-uose moterims ir merginoms, kreipkitės o ra-site pagalbą.

Valandos nuo 8 ryto iki 1 po pietų, nuo 6 iki 9 val. vakare.

Jei abejojate akimis, pasitelkian Dr. A. R. BLUMENTHAL

Optometrist

Tel. Boulevard 6457

4649 S. Ashland Ave

Kampas 47-48 gat.

2-ree lubos

Kreivos Akis Ištaisomos

DR. SERNER, O. D.

Lietuvis Specialistas

Akiniai \$5 ir augščiau

Val.: 3 iki 9, Ned. 10 iki 1.

3333 So. Halsted St.

Tel. Boulevard 4115

Dr. Michal Lewinski

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4630 So. Ashland Ave.

arti 47 gatvės

Gydo užsisenėjusias ligas plaučių, širdies, moterų ligas. Specialistas venerinių ligų.

Valandos nuo 11 iki 3 po pietų, 5:30 iki 8:30 valandai vakare.

Nedėlio nuo 11 iki 12 val.

LIETUVIŲ DAKTARAI

Daktarai kurių vardai čia padėti, yra pasiriję tar-nauti lietuviams.

Telefonas Boulevard 1939

DR. S. A. BRENZA

Ofiso Valandos:

9 iki 12, 1 iki 3 deina

ir 6:30 iki 9:30 vakare

4608 S. Ashland Ave.,

netoli 46th St. Chicago, Ill.

A. L. DAVIDONIS, M. D.

4643 So. Michigan Ave.

Tel. Kenwood 5107

Valandos: nuo 9 iki 11 val. ryto;

nuo 5:30 iki 7:30 vakare

Dr. A. J. KARALIUS

Gydytojas ir Chirurgas

3303 So. Morgan St., Chicago.

Telephone

Boulevard 2160

Valandos

Nuo 9 iki 12 val. dienos ir

Nuo 2 iki 9 val. vakare

Dr. A. K. Rutkauskas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4442 So. Western Ave

Tel. Lafayette 4146

Tel. Blvd. 8188
M. Woitkewicz
BANIS
AKUSERKA
Turiu patyrimą. Pasekmingai patarnauju moterims prie gimdy-mo kiekviename įsitikime. Tel-kin vytiška pri-žiūrėjima. Duodu patarimus mote-rims ir mergi-noms dykai.
3113 South Halsted St.

DR. HERZMAN

— IŠ RUSIJOS —

Gerai lietuviams žinomas per 15 metų kaip patyręs gydytojas, chi-rurgas ir akušeris.

Gydo staigias ir chroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų pagal nau-jiausius metodus X-Ray ir kitokius elektros prietaisus.

Ofisas ir Laboratorija: 1025 W. 28th St., netoli Morgan St.

VALANDOS: Nuo 10—12 pietų ir nuo 6 iki 7:30 val. vakare.

Dienomis: Canal 3110. Naktį Drexel 0950 Boulevard 4136

3410 So. Halsted St. Val.: 9—10 A. M. ir po 8 val. vak.

DR. CHARLES SEGAL

Praktikuoją 17 metų

Ofisas

4729 So. Ashland Ave., 2 lubos

Chicago, Illinois

Specialistas džiuvos

Moteriškų, Vyrų ir

Vaikų ligų.

OFISO VALANDOS:

Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki 4 val. po piet ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro.

Nedėliomis nuo 10 valan-dos ryte iki 12 val. po piet.

Telefonas Midway 2880

Telephone Yards 0994

DR. MAURICE KAHN

4631 So. Ashland Ave.

Ofiso Valandos: nuo 10 iki 12 die-ną, 2 iki 3 po pietų, 7 iki 9 vakare.

Nedėliomis nuo 10 iki 12 dieną.

DR. M. J. SHERMAN

Specialistas moterų ligų

1724 So. Loomis, kampas 18 ir Blue Island.

Ofiso valandos nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 9 val. vakare.

Telefonas Canal 1912

Naktinis Tel. Drexel 2279

Tel. Boulevard 0587

DR. MARYA DOWIAT-SASS

1707 W. 47th St.

Valandos nuo 8 iki 12 deina, nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis nuo 8 iki 2 val. po pietų

Ofiso tel. Boulevard 9693

Rezidencijos tel. Drexel 9191

Dr. A. A. Roth

Rusas Gydytojas ir Chirurgas

Specialistas Moteriškų, Vyrų ir

Vaikų ir visų chroniškų ligų

Ofisas: 3103 So. Halsted St., Chicago

arti 31st Street

Valandos 1—3 po piet, 7—8 vak. Ne-dėliomis iš šventadienis, 10—12 dien.

Dr. Benedict Aron

Ofisas 3803 S. Kedzie Ave. Phone

Lafayette 0075. Valandos 2-6 vak.

Rezidencija 3150 W. 63 St. Phone

Prospect 0610. Valandos iki 10 ry-to, 7 iki 8:30 vakare. Del specialių sutarčių telefonuoti Prospect 0610

Dr. M. Žilvitis

DENTISTAS

Perkėlė ofisą iš Brighton Park i Bridgeportą

3265 So. Halsted St.

Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakare.

Subatoje nuo 9 ryto iki 6 vakare.

Nedėlioje nuo 9 ryto iki 12 dieną.

Francuziškas Daktaras

Specialistas kraujo, odos, chroniškų ir slapų ligų

Gydo su pagalba naujausių metodų X-Ray Spinduliais

Ofisas 1800 So. Ashland Ave. ant viršaus Ashland State Banko

Telefonas Canal 0464

Valandos 2:30 iki 5 ir 8 iki 10.

Nedėlio nuo 2:30 iki 4:30 po piet;

Biuras 4348 Archer Ave.

Val. nuo 12:30 iki 2 ir nuo 6 iki 8

Telefonas Lafayette 3878

Dr. J. W. Beaudette

NAUJENOS
The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday
By The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
Editor E. Girgaitis
1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8568
Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada,
\$7.00 per year outside of Chicago,
\$5.00 per year in Chicago.
No per copy.

Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 2nd, 1879.

Nauienos elna kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienų
Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago
Ill. — Telefonas: Roosevelt 8568

Užsienio laisvės kovos:
Chicagoje — paštai
Metams \$8.00
Pusei metų 4.00
Tiesiogiai mėnesiui 1.50
Dviem mėnesiams 2.50
Vienam mėnesiui .75

Chicagoje per namietėjus
Viana kopija .8c
Savaitė 1.2c
Mėnesiui 7.5c

Savienytos Valstijos, ne Chicagoje,
paštai
Metams \$7.00
Pusei metų 3.50
Tiesiogiai mėnesiui 1.25
Dviem mėnesiams 2.00
Vienam mėnesiui .75

Lietuvon ir kitur užsienio:
(Atpiginta)
Metams \$8.00
Pusei metų 4.00
Tiesiogiai mėnesiui 1.50
Pigius reikia siųsti patte Money
Orderiu, kartu su užsakymu.

Naujoji Francijos valdžia
pasakė lenkų ministeriui
Skrzynskiui, kad Francija
daugiau nebeskolinsianti
Lenkijai pinigų. Ji nebe-
duosianti daugiau paskolų
nė Mažosios Santarvės val-
stybėms.

Lenkų valdžia tikėjosi
gauti Paryžiuje 100 milijonų
frankų kariuomenės ir ki-
tiems reikalams. Dabar,
kuomet ji tų pinigų negaus,
tai jai teks arba atsakyti
nuo kariuomenės stiprinimo,
arba uždėti didesnius
mokesnius savo gyventojams.

Kaip vienam, taip ir ant-
ram atsitikime lenkų milita-
ristų upas turės žymiai at-
vesti. Lenkų kaimynai gal-
lės ramiau atsidusti.

Atėmimas pašalpos Len-
kijai ir Mažajai Santarvei
aiškiai rodo, kokia žymi at-
maina įvyko Francijoje nuo
to laiko, kai Herriot ka-
binetas užėmė tautininkų
poincaristų vietą. Prie p.
Poincarė Francija buvo mi-
litarizmo augintoja visoje
Europoje.

Radikalų valdžia, kurią
remia socialistai, dar nesu-
gebėjo sugriauti militariz-
mą, bet ji daugiau nebesi-
prina jo. Kai Londone pri-
imtas reparacijų planas bus
pradėta vykinti gyvenime,
tai Francija galės eiti ir prie
militarizmo likvidavimo. To
reikalaus Francijos socialis-
tai.

Muitai, bendrai imant,
yra atžagareiviškas daly-
kas. Darbininkų partijos
visose šalyse reikalauja, kad
prekės iš vienos valstybės į
kitą būtų gabenamos lais-
vai. Už tą stoji ir nuosa-
kesnieji liberalai.

Bet esti išėmimai, kur
muitai gali būti geras daly-
kas. Tokį išimtinių atsitiki-
mą mes dabar matome Aus-
trijoje.

Austrijos muitų komisija
pridėjo 33 nuosimčius mui-
to daiktams, atgabenamiems iš
tokių kraštų, kur nėra įves-
ta ir netaikoma 48 valandų
darbo savaitės įstatymas,

kuomet pačioj Austrijoj to-
kie daiktai gaminami, prisi-
taikant 48 valandų darbo
savaitės. Šitas importo mui-
tas yra vartojamas sutrum-
pintų darbo valandų apsau-
gojimui Austrijoje. Nėra
abejonės, kad jisai tapo įve-
stas, to reikalaujant socia-
listams.

Ateina dvi šventos dienos.
Mes ir vėl norime priminti
mūsų skaitytojams apie
„munšaino“ pavojingumą.

Saugokitės tų nuodų ir pa-
tarkite jų saugotis savo
draugams. Yra prastas pa-
silinksminimas apsvaigint
savo protą alkoholiu; bet
yra stačiai nusidėjimas —
sau, savo šeimynai ir visu-
menei — vartoti tokius svaig-
alus, kurie gali padaryti
žmogų ligoniui visam amžiui
arba visiškai jį užmušti.

Te praleidžia kiekvienas
tas šventes pasilisiui ir do-
roms pramogoms!

Apžvalga

NE JŲ VIENŲ KALTĖ

Parvažiavus Lietuvon būriui
amerikiečių su Amerikos Lietu-
vių Tautinės Sandaros presiden-
tu, p. Liutu, valstiečiai liaudi-
ninkai iškėlė jiems vakarienių,
Kauno „Lietuvos žiniose“ apie
tai rašoma taip, kitko sekamai:

„Amerikiečių vardu pirmas
kalbėjo A. L. S. S. pirminin-
kas p. Liutas, kuris su ameri-
konikiu realizmu sujungęs lie-
tuvišką nuosirdumą pažymėjo,
kad „Sandaros“ susivieniji-
mas, kuris atstovauja 17,000
organizuotų pažangiųjų Ame-
rikos lietuvių, visuomet bus
drauge su Lietuvos pažangią-
ja visuomene, kad tiems Ame-
rikos lietuviams brangi net nu-
varginta dabar Lietuva ir kad
jie dės visas savo jėgas, kad
ta Lietuva taptų demokratiš-
ka, turtinga, apšviesta...“

Del šito aprašymo „Amerikos
Lietuvius“ padarė tokią pasta-
bą:

„Tenka stebėtis visai, kad
Lietuvos veikėjai, „Lietuvos
žiniomis“ artimi žmonės, ku-
rie turi daug ir tai ne artimų
reikalų su Amerikos lie-
tuviais, ikišiol dar nežino Ame-
rikos lietuvių organizacijų
vardų (o žinot jau seniai rei-
kėjo). Štai, poną Liutą jie ti-
tuluoja esant pirmininku ko-
kios tai „A. L. S. S.“ tai vėl
„Sandaros susivienijimo“... Iš
to reikėtų spręst, kad Lietuvos
veikėjai apie savuosius žino
daug mažiau negu apie Aziją
ar kitus pasaulio kraštus.“

Mums rodosi, kad tai yra ne
visai teisingas barimas. Vaka-
rienės aprašymą pagaminio „Li-
tuvos žiniomis“ ne kokie nors
veikėjai, bet veikiausia to laik-
raščio reporteris arba kuris nors
redaktorius pagalbininkas, ku-
ris apie Amerikos organizacijas
gal yra labai mažai pa-
informuotas. Tautinės San-
daros iniciatorius jisai, ma-
tyt, sumaišė su Am. Lie-
tuvių Socialistų Sąjungos inicia-
toriais (apie LSS. Lietuvoje žmo-
nės žino geriau, negu apie San-
dara).

Bet nereikia kaltinti vien tik
Kauno laikraštį dėl tų klaidų,
kurias jisai padarė iškilms ap-
rašyme. Jį suklaidino ir kai
kurie svečiai.

„L. Žiniose“ sakoma, kad p.
Liutas pareiškęs, jogei „San-
daros“ susivienijimas“ atstovau-
ja „17,000 organizuotų pažan-
giųjų Amerikos lietuvių“. Aiš-
ku, kad sandariečių prezidentas
kalbėjo apie Susivienijimą Lie-
tuvų Amerikoje, kuris išties

turi 17,000 narių, Bet kam jisai
minėjo šitą nepartinę organiza-
ciją, pasakodamas apie savo par-
tiją, liaudininkams? Supranta-
ma, kam: jisai norėjo pabli-
fuot Kauno žmonėms, ir kada-
gi iš tautininkų Sandaros didelį
bliofą išpusti negalima, tai jisai
„aneksavo“ prie savo partijos
Susivienijimą!

Šitoks bliofas sandariečiams
yra ne naujiena. Jie net savo
spaudoje, Amerikoje, dažnai kal-
ba apie Susivienijimą, kaip apie
„priedą“ prie savo partijos.

Tuo būdu „L. Žinių“ reporte-
riui tos dvi skirtingos organiza-
cijos ir susimaišė į daiktą.

THREE IN ONE

Yra tokie dažai, padaryti iš
trių „štofų“ mišinio, kurie va-
dinasi „Three in One“.

Yra pas mus tokia partija, ku-
rioe gyvena, daugiausia ar ma-
žiausia susimaišiusios, bent trys
srovės. Ji vadinasi „Tautinė
Sandara“.

Jei manote, kad mes „šmei-
žiam“ (sandariečiai dažnai var-
toja tą žodį), tai pažiūrėkite, ką
jie kalba patys apie save.

Sandara oficialiai remia Lie-
tuvos Valstiečių Liaudininkus.
Bet sandariečių laikraštis „Vie-
nybė“, apie kurią yra susispi-
ję itakingiausi Sandaros va-
dai, stoji už Lietuvos tautini-
kus. Šie gi tautininkai yra ne-
kas kita, kaip „Three in One“.
maro Pažangos tikuciai, suma-
nūsieji organizuoti partiją nau-
ju vardu, kadangi Pažangos var-
das yra visai nusidėjęs.

Pažanga (su savo atžala, Žem-
dirbių Sąjunga) yra atžagarei-
viškiausia Lietuvos partija, at-
žagareiviškesnė net ir už krikš-
čionis demokratus.

Taigi, mes matome jau dvi la-
bai skirtingas sroves Sandaroje:
liaudininkų pritarėjus ir pažan-
giųjų tautininkų pritarėjus.

To ne gana. Imkime laikraš-
tį „Dirva“, kuris taip pat yra
vedamas „sandariečių dvasioje“
ir net yra vieno Sandaros Centro
Valdybos nario redaguojamas.

Cia randame naują srovę.

Nepersenai tas laikraštis įde-
jo vieno savo bendradarbio strai-
šnį, kur buvo ve kas parašyta:

„Galima patėmyti, kad Lie-
tuvos liaudis liko viena, nes
klerikalai apgavo, o Valstie-
čiai Liaudininkai tiek sudeši-
nėjo, jog vargu atskirti, kur
baigiasi klerikalų programos,
kur prasideda Liaudininkų...“

Cia reiškiasi kairesnis, negu
liaudininkų, nusistatymas. Vie-
nok negalima pasakyti, kad
„Dirva“ iš tiesų būtų tokia kai-
ri, kaip augščiausio pamintojio
jos bendradarbio nuomonės. Ji
yra labai nenusakoma. Viena kar-
tą ji nupeikia Lietuvos liaudi-
ninkus už „sudešinėjimą“, kita
kartą ji remia daug dešinesnius
elementus, negu liaudininkai. Ji
prieš, pav. pagarsėjusius stu-
dentų-korporantų atstovus, ku-
rie Amerikoje rinko aukas.

Panašios pozicijos laikosi ir
trečias sandariečių laikraštis,
„Amerikos Lietuvius“; tik jis yra
kiek nuosakesnis už „Dirva“,
nors mažiau kryptas į tautinio
šovinizmo pusę.

Pilnai stoji aš liaudininkus
tiksliai oficialis Sandaros orga-
nas. „Sandara“. Ji mėgina savo
pusę pakreipti į tų sandarie-
čių laikraščius ir veda su jais
polemiką, bet jos redaktorius
laip menkai nusirau apie poli-
tiką (o dar mažiau apie Lie-
tuvos reikalus), kad jos ne labi
kas tepaisio.

Paskutiniame „Sandaros“ nu-
meryje p. J. Pėža, davęs vėjo
„Dirvai“ už liaudininkų peiki-
mą, išpėja ją šitokiais žodžiais:

„Dirva“ turi nepamiršti,
kad Sandariečiai pradės nepa-
kęsti tokios „Dirvos“ taktikos.“

Bėgip būtų, kad sandariečiu-
se reikštų skirtumai tiksliai
taktikos klausimais! Bet tame ir
dalykas, kad skirtumai, kuriuos
mes augščiausio nurodėme, yra

daug didesni. Jie liečia ne vien
veikimo būdus, bet ir pačius
principus.

Sandaroje tuo būdu, kaip ma-
tome, yra ne mažiau kaip trys
skirtingos srovės: radikalų
(liaudininkų), nacionalistų (pa-
žangiųjų tautininkų) ir libera-
lų (viduryje tarpe liaudininkų
ir tautininkų).

Prie to dar galima pridurti,
kad dalis radikalų sandarie-
čių yra kairesni už liaudinin-
kus, o nacionalistiniai sandarie-

čiai tarp savęs taip pat ne vi-
nai sutinka: vieni pilnai prita-
ria Pažangai, kiti norėtų matyti
ją demokratinesne.

Žodžiu, Sandara tai tikras
lietuviškas mišinys — „trejos
devynios“. Del šitos priežas-
ties yra taip sunku diskutijose
su sandariečiais išaiškinti bet
kurį painesnį klausimą. Vieną
syk jie rašo taip, kitąsyk taip,
o pagalios pasirodo, kad jie pa-
tys nežino, ko jie nori ir kur
jie stovi.

Jacob Wassermann

Vertė Kast. August.

GOLOVINAS

(Testys)

„Aš stebiuosi, kad jūs taip
skubate“, atsakė jis ironingai.
„Pasitenkinkite tuo, kad aš jums
čia tiek daug malų liežuviu. Ma-
no mieriui ne kiek jūsų neliečia.
Arba ištikrųjų jūs tiek naivi ir
manote, kad aš pasitenkinsiu
vien tik kevalu ir grūdų paliksu
ramybėje. Nejaugi eidamos į
mane jūs manėte, kad mudu čia
diplomatiškai varinėsim?“

Marija alarmingai pasikėlė.
„Aš maniau, kad jums nuobodu
komedija lošti“.

„Ta ne būtina“ privalo būti
boule de suif“, ciniškai at-
rėžė jis. „Mes galime pakreipti
dalyką kitaip. Tiesa, tai ne taip
linksma. Nors didesniai laips-
nyje visas dalykas moteryje:
linksnumas beveik visuomet
nuo jos priklauso“.

Žemas Marijos balsas suvir-
pėjo, kai ji išsivedusiai atsakė
jam: „Tarp mudviejų nieko bend-
ra nėra. Jums norisi juokauti,
o man toli gražu iki juokų. Jūs
kvaistulio pagauti šokate aplink
pasaulio gaisrą. Tai ir pasirin-
kit, sau partnerę, kuri irgi lai-
mę mato rukstančiuose griuvė-
siuose. Ko jūs iš manęs nori-
te?“

Jis greit priėjo prie jos iškė-
lus rankas. „Visų pirma: atsi-
sėskite! Nesibijokite, aš jus ne-
paliešiu. Kaip Dieva myliu, ne-
liesiu. Jums šalta? Norite užsi-
vilkti mano šinelį? Ne? Na, tai
sėdėkite, sėdėkite. Nenorite, ne-
reikia. Aš suprantu, jūs negali-
te pakęsti mano šinelio. Toks
savigumas dovanotinas. O da-
bar klausykite“.

Jis prisitraukė trikojį krėslą
ir atsisėdo ant krašto, kad pa-
laikius lygsvarą. Padėjo ran-
kas ant kelių, pasilenkė ir vėl
atkišo smakrą. Visa tai jis pa-
darė su keistu apskrumu, su
tvirtu žmogaus gractja. „Pus-
trečių metų aš nežūrėjau į mo-
ters veidą“, pradėjo jis ir kaip
tai vaikiškai nusišypsojo, „pus-
trečių metų nekvėpavau atmo-
sferą, kuri apsiaučia moterį, ne-
jaudina žavėjimo, kuris paeina
nuo jos rankų judėjimo, nuo
blakstienų kilimo ir leidimosi,
nuo pasivėrimo jos burnos. Aš
kvėpavau anglimis, įtraukiau
plaučiais anglių dulkes ir išlei-
dau jas kartu su druskos persi-
sunkusiu oru; aš staciog uždu-
davau nuo sunkaus oro kazar-
mose. Aš girdėjau prakalbe-
mus, ir mane buvo liejama visos
žmogaus sielos pamazgos; aš
pergyvenau visas baisias, ait-
rias, piktas kančias tamsiojo ka-
lėjimo — ir išalkau. Išalkau ne
toje prasmėje, kaip jums atrodo.
Aš visgi buvau neblogin išauklė-
tas, daug mačiau, ir visai nėsū-
grobuonis. Aš ne alkanas, kaip
žmogus, mirštantis nuo maisto
trūkumo, maisto apskritai. Ak,
jeigu tame tik, visas reikalus te-
butų! Kitų stalas juk apkrau-
tas gardumynais. Aš alkanas,
kaip žmogus, įkūnijęs savo kle-
jojimą. Kartą Bostone aš daly-
vavau spiritualistų seanse. Neti-
kėtai melavoje šviesojė pasirodė
moters paveikslas. Tokios, kaip
jūs, Marija Jakovlevna. Koki jus
stebėtina dabar, kai sėdite štai
prieš mane ir klausote! Taigi: aš
dalykas, kad skirtumai, kuriuos
mes augščiausio nurodėme, yra

gus dalyvaujančių šauksmus, iš-
tiesiau rankas — ir paliečiau
šiltą minkštą žmogaus kūną. Aš
gerai dar atsimenu, kokį nejma-
nomą pasitenkinimą patyriau aš,
kai dasytėjau to minkšto šilto
kūno. Tas jausmas ne kiek ne-
sumažėjo nuo to, kad prieš ma-
ne buvo vaidas. Priešingai, pa-
siteningimas buvo pasiutiskai iš-
delis. Jūs mane suprantate.
Žmogus privalo stvertis ranko-
mis, net kai apie jį vaidai suka-
si. O vaidai apie mane sukasi
jau gan senai.“

Jis vėl nusišypsojo. Paglostė
ranka retus sušukuotus plau-
kus. Staiga kaip tai paseno,
sudribo ir susikupreno. Bet pas-
kui vėl susyk pasidarė jaunas,
judrus ir stiprus. Kokį minu-
tei praėjus, jis vėl pradėjo. „Pa-
kalbėkiva dar truputį apie klie-
dėjimą ir kaip jis pasidarė. Iši-
vaizduokite sau šimtus žmonių,
paprastų žmonių, sukaupytų kele-
riems mėnesiams vienon vieton.
Jų šimtai, bet savo čielumoje jie
atsispyrėliai yandenyne. Juos
spaudžia karo botagas, slėgia
sunkūs tarnystė. Nustelbta visi
sielos įsokiai, visi instinktai. I-
sivaizduokite sau valandėlę prie
ko visa tai gali privesti. Iš pri-
gimties aš nežinau nė baimės nė
pasibaurėjimo. Aš stengiuos
žiūrėti į dalykus kaip galima pa-
prasčiau: jeigu kas nors egzis-
tuoja, tai taip ir privalo būti.
Bet jeigu žmogus nugrimsta į
miazmas, tai jo nervai nebeišlai-
ko. Kuomet priverstinai susi-
laikoma, tai pas vyrus atsiranda
geismas — tylus, kurtus, kanki-
nantis, nuodijantis ir deginantis
viską viduje. Klaidinga manyti,
kad geras vaistas nuo to — ka-
muojantis darbas ir fizinis nuo-
vargis. Jie nuodija ir kaitina
dar labiau: galų gale žmogus
visas persiima neįmanoma aist-
ra ir susiskaldo į dvi esybi, vie-
nodai gyvuliškas savo prigimti-
mi: viena — realė, kasdienė, ne-
suraminamą ir kitą, degančią at-
siminimų ir nepatenkintų geismų
liepsnoje. Aš niekuomet netikė-
jau į buvimą ramų Robinsonų:
jeigu toks Robinsonas žmogus
stiprus ir sveikas ir nėra pra-
radęs savo lyties, tai jį neišven-
giamai laukia beprotybė. Arba
jis privalo nužudyti savyje dalį
savo gyvenimo. Pakanka įeiti,
pavyzdžiui, į kazarmą ir pažiū-
rėti į miegančius. Štai vienas:
jis guli visas prakaitas, su die-
lėmis, gliuomis raukšlėmis kaktos-
je. Kiekvienoje tokioje raukš-
lėje aiškiai aistringų geismų. Bet
jis pasigėrėjimo pagautas, ne-
laimingas, jis fantaziruoja; jis
naikina save klaidingame sap-
ne: jokie erotiko smagenose ne-
gimsta tokių nepaprastų galimy-
bių. O štai kitas, jis raitosi nuo
kančių, kurias gimdo geismai:
jis išblyškęs, kaip mirtis, ir su-
kandęs savo lūpas. Trečias at-
rodo, tarsi jis kopijasi į statų kal-
nį: jis įtemptas, kaip virvė ir
aistringas, kaip beždžionė. Jie
knarkia, gauda ką tai rankomis,
aistringai juokiasi, šnibžda kie-
kėtai melavoje šviesojė pasirodė
kabinti, visiškai tirpsta chaoso
gašlių matymų. Arba dar kitas
pavyzdys. Aš sėdžiu tarp jų:
liuosas nuo tarnystės vakaras;
eina pasikalbėjimas: paprastos
kalbos; berama dviprasmiš

frazėmis, tarsi iš sunkių kau-
nuolių, nuo kurių tik ausyse
užsisą. Greit užstoja kulminacio-
ninis momentas: akys ima ži-
bėti, pasileidžia liežuviai, garsiai
kalbama apie neįmanomus daly-
kus, apie juos šaukiama ir be-
gėdiškai visa tai piešiama, — vi-
si lyg kapanojasi karštoje pel-
kėje, lenktyniuojasi čimzme ir
nepadorume, — ir prie viso to
aiškiai matosi, kokias begalines
kančias jiems atneša tie pergy-
venimai. O štai du apsimaino
tarpusavyje pasilaptingais žvilgs-
niais. Vyras su vyru, lyginai
kaip moteris su vyru. Jiedu
vienos minties pagauti, jiedu
puikiai vienis kitą supranta — ir
jiedu ne vieninteliai. Jums bai-
su? Aš nenoriu jus gąsdinti. Aš
noriu tik nupiešti tikrą tamsų
foną mano šviesiems matymams.
Kuomet prisifotini tokiu būdu
viskuo, ką gali žmogaus sielos
dugnas išmesti, išslyk visi dan-
giški regėjimai pasidaro švie-
siai ir balti, kaip tryš lojios
purvinoje ir užkrėstoje baloje.
Bet reikia mokėti, kaip iki an-
gelo dasigauti. Reikia visa laiką
saugotis, kad neušikrėtus. Pirm
laiko pasiduoti — reikia žūti.
Minykas, besigėriantis savo ais-
tringais reginiais, yra saldno-
gis. Ir šv. Antanas gal buvo
didžiausias kunikiškas meilės ži-
novas. Labiau erzinančio vaisto,
kaip kančių iš liuosos valios su-
silaikymo, aš negaliu sau įsivaiz-
duoti. Iš viso aš esu „protingo
nuodulio šalininkas. Tame vel-
nioniškame pragare, ant laivo,
aš išauklėjau savo instinktą, —

atsargiai užauginau, kaip augi-
nama gyvūlys, iš kurio laukiama
gardaus kepsnio. Bet į ką as-
meniniai buvo kreipiami mano
noriai? Sunku pasakyti. Į odos
lygumą, į kulšių apvalumą, į ran-
kų formą, į ypatingą eisena ir
žvilgsnį. Bet ar galima visa tai
žodžiais išreikšti? Tai galima
patirti tik uosle, palytėjimu,
nervų srove. Norite aiškiau ži-
noti: aš noriu lygią sau, lygią
aistrumo žvilgsniui. Trumpai sa-
kant, Marija Jakovlevna, jūs
butent toji, kurią aš noriu“.

Marija pastebėjo kabantį prie-
šais save skorpioną, kuris atro-
dė lyg japonų piešinys. Vabzdžio
reginys suteikė jai palengvini-
mą: tarsi atsiskyrusi savo sie-
los dalimi į gėrėjosi skorpiono
graužimu, užmiršdama pavojų ir
jo nuodingumą; — apie jį šian-
dien tik ji tesužinojo. „Ji links-
mai pažvelgė į Goloviną ir tarė:
„Kaip keista! Kaip tik jūs pa-
reiškėte savo mieriūs, aš susyk
pasidariau rami. Dabar tarp
mudviejų viskas aišku. Aš jau-
čiu link jūsų net simpatiją. Ir
vis tai ačiu tik vienai frazei, be-
prasmei ir grubijoniškai frazei.
Visai netikėtai pirmenybė — ir
priegtam didelė pirmenybė — at-
sidūrė mano pusėje“.

„Aš jus nesuprantu“, sumur-
mėjo Golovinas nerimdamas.
„Jūs sakėte, kad jūs norite
manęs“, tęsė Marija vis dar lin-
ksniu tonu; „aš atsakau jums:
gerai, štai aš. Meldžiu“.

Golovinas tylėdamas žiūrėjo į
ją.

(Bus daugiau)

MADOS.

No. 1514. Apatinė sukni. Buti-
na kiekvienai moteriai ir mergaitei.
Sukirtos miteros 16 metų, 36, 38, 40,
42 ir 44 colių per krutinę. 36 miterai
reikia 2% yardo 36 colių materijos.
No. 1590. Apatinė sukni. Su-
kirtos miteros 16 metų, 36, 38, 40, 42
ir 44 colių per krutinę. 36 miterai
reikia 2 yardo 40 colių materijos.
No. 1615. Sukni ir kelnaitės jau-
nai panelėi. Sukirtos miteros 6, 8,
10, 12 ir 14 metų. 8 metų mergai-
tei reikia 3% yardo 36 colių materi-
jos.
Išsiuvinėjimui pavyzdys No. 656
15 centų.
No. 1804. Lengvai pasiuvama ir la-
bai graži sukni. Iš pavyzdžio galėsi
pamatyti kaip neapsunkamai lengva ją
sukurti ir pasiuvinėti.
Sukirtos miteros 16 metų, 36, 38,
40, 42 ir 44 colių per krutinę. 36 miterai
reikia 2% yardo 36 colių materi-
jos.
No. 1900. Ši sukni padaro žmogų
laibu. Jeigu nori gražiai atrodyti
pasidindink sau ją. Sukirtos miteros
36, 38, 40, 42, 44, 46 ir 48 colių
per krutinę. 36 miterai reikia 4% yar-
do 48 colių materijos ir 3% yardo 44
colių materijos apikaklei ir juostelei.
Išsiuvinėjimui pavyzdys No. 668-15
centų.
No. 1905. Gražus žiuristas. Sukir-
tos miteros 36, 40, 44, 48 colių per
krutinę. 36 miterai reikia 1% yardo 36
colių materijos ir 6% yardo stugelių
apsiuvinėjimui.
No. 8906. Paduška — graži ir pigi.
Gali pasiuvinėti iš biele materijos arba
atkarpu.

Tokios paduškos padarimui reikia
1% yardo 36 colių materijos.

No. 9821. Lelei kostiumas. Sma-
gūs užsiėmimas mažai mergaitei. Nu-
pūkite atkarpu ir tokiu būdu mergai-
tė pati susikerpa ir pasisiuva. Bus
gera pradžia.

Sukirtos miteros 16, 18, 20,
22 ir 24 colių ilgumo.

Norint gauti vieną ar daugiau virš
nurodytų pavyzdžių, prašome iškurti
paduotą blanketą arba pridurti pa-
vyzdžio numerį, pažymėti mierą ir
aiškiai parašyti savo vardą, pavardę
ir adresą. Kiekvieno pavyzdžio kaina
15 centų. Galima prisųsti pinigų
arba krasos ženkleliais kartu su už-
sakymu. Laiškus reikia adresuoti:

Naujienui Pattern Dept., 1739 So.
Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJENOS Pattern Dept.
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Čia įdeu 15 centų ir prašau at-
siųsti man pavyzdį No.
Mieros per krutinę
(Vardas ir pavardė)
(Adresas)
(Miestas ir valst.)

Ekskursija Lietuvon

Atsisveikinimas su draugais irgi nepergeriausias vis linojo, New Yorke. — Pirmųjų dienų bet keliauninkai nenusimena, nes kad ir labiausia būtų prasta, bet pietums atėjus ir susėdus valgyt visuomet griežia orkest- numaunamos. — Anglija. — Kelionė laivu "Baltasara". — Piknikas Danzige. — Klaipėdoje. — Įspūdingas kalbos.

Amerikiečiams jau yra žinoma iš apgarsinimų apie garsiąją ekskursiją Lietuvon milžinišku laivu Leviathan; taipgi yra žinoma, kad tai ekskursijai vadovavo p. Liutās. Buvo labai patogus laikas tokioms ekskursijoms daryt, nes tai buvo vidurvasaris. Žinoma, tokioms geroms aplinkybėms esant susibūrę gerokas burys ekskursantų, o prie to dar matyt, buvę garsinta, kad tuo laivu važiuos ir Lietuvos atstovybės sekretorius p. Vinikas.

Liepos 5 d. išrūto New Yorke prieplaukoje jau nuo anksto pradėjo matytis būreliai lietuvių; vieni su savo giminėmis, antri su draugais ir draugėmis — visi atėjo atsisveikint su savo artimais ant ilgesnio laiko taip, kad prieplaukoje lietuvių sudarė vieną trečdį publikos. Ir apie 12 val. dienos pasažieriai tapo persikirti su savo palydovais, bet pasikalbėjimas vieni su kitais tęsiasi, nors ir gerokai atokiai vieni nuo kitų randasi. Mat, vieni stovėjo ant laivo viršaus, o antri prieplaukos salėje. 12 val. dienos, puikiam orkestrui griežiant, laivas subūbė ir pradėjo judintis. Mažiems laivams padedant, milžinas traukėsi tolyn iš prieplaukos, o publika, kuri atlydėjo savo pažįstamus, likos prieplaukoje mosiguodama savo skepetaites ir kepures. Laive stovintys pasažieriai atsakinėjo jiems. Žodžių, atsisveikinimas buvo labai įspūdingas ir ne vienas prisijėjo net ir ašaros nusišluostyti, o milžinas laivas vis traukėsi tolyn ir tolyn nuo mūsų palydovų ir apie 5-tą val. po piet jau vos temalėm krantus, o tuo tarpu laive eina susitvarkymas, visi pasažieriai jaučiasi, kad jiems čia teks pagyventi kokią savaitę laiko, tai ir taisyti, ruošiasi. Apie šestą valandą jau išduodama stalų žymės ir pradėdama valgyt vakariene. Pasirodo, kad vakariene gana puiki; patarnavimas irgi labai mandagus. Ekskursantai čia pradėjo jaustis gana gerai, kaip namie, arba gana geram viesulyje. Po vakariene ekskursantai jau pradėdavo juokauti ir susipažinti vieni su kitais. Čia pasirodė, kad lietuvių esama iš įvairių Suvienytų Valstijų dalių, — miestų ir miestelių, įvairaus amžiaus, visokių pažiūrų ir nusistatymo. Bet visi jaučiasi draugais ir vieni su kitais stengiasi susipažinti.

O čia vėl oras puikus, saulėta, ir nedidelis karštis, tokiu būdu visi stengiasi but ant laivo viršaus kuoligaliausia ir taip linksmi kiti išbuvo net iki po 12 val. nakties.

Taipgi reikia primint, kad lietuviams trečioje klesėje buvo priruoštas puikiausias skyrus, t. y. Dach G., kur randasi didesni kambariai, didelės šėpos drapanoms susikabint, šėpukės su stalčiais smulkiems pasidėjimams, veidrodis ir kiti parankumai, ir beveik tik vien lietuviui tebuvo ant tų lubų.

Ant rytojaus buvo sekmdienis, t. y. 6 liepos. Aštuntą valandą pavalgėme pusryčius, po pusryčių beveik visi išėjo ant laivo viršaus ir čia jau prasidėjo antra kelionės diena, bet štai žiurim, kad 10 val. rytą trečios klasės poilsio kambaryje koks tai makleris, t. y. lenkų kunigas, laikys pamaldas. Žinoma, čia būta visokių, bet didelė didžiūna tai laisvamaniškų pažiūrų žmonių, tai, žinoma, prikrėsta visokių špošų kas link tų pamaldų. Oras tą dieną buvo nepergeriausias, lijo ir t.t.

Pirmadienį, liepos 7 d., oras po valandos pradėdama važiuot Anglijos link.

Šeštadienis, liepos 12 d. Atsikėlus išryto jau matosi Anglijos miestas Southhamton. Pavalgo-me pusryčius ir pribaiigame važiuot. Skirstoma į tam tikrus skyrius. Lietuviai, Latviai ir lenkai išskiriami į vieną grupę ir išlipus iš laivo tuojaus važiuojame stotin ir sulipome į traukinį. Važiuojame 4 valandas per Anglijos laukus ir miestus. Po keturių valandų kėlionės privaziavome Waterloo, t. y. Londono priemiestį. Čia išlipus ant stoties tuojaus atliekama tam tikri dokumentų peržiūrėjimai ir leidžiama į prieplauką, kur musų jau laukė laivas "Baltars". Atėjus ant laivo dalykai atrodo nekaip. Laivas nedidelis, o pasažierių daug. Visus sukėšama ir po šio tokio susitvarkymo pradėdama kelionė. Laivas plaukia gana smarkiai, bet žmonėms nėra kur pasidėt, — vietos mažai, o dar ir toji nešvari. Vakarienei atėjus nėra kas valgyt. Valgoma sausa duona su sviestu, o einant pro virtuvę, — reikia nosį užsimt. Vandens gėrimui irgi nėra. Išėinamosios vietos irgi purvinos. Keleivių upas nupulė, o dar sakoma, kad reikės važiuot apie 5 dienas. Keliauninkai pajuto, kad čia jau reiks biskutį vargo pamatyti. Taip tas prastas valgis ir nešvarumas tęsėsi ir iki Klaipėdai.

Sekmdienį, liepos 13 d. Oras gana puikus, o laivas visu smarkumu plaukia. Pirmadienį taip pat, — tik keliauninkai jau biskutį priprato prie aplinkybių ir tik laukia kada bus kėlionės galas.

Iš ryto privaziavome "Kiel" kanalą ir važiuojame per visą dieną; žiurime į abi puses: puikus vaizdai. Vakarp išsikraustėme iš to garsaus kanalo ir leidžiamės į jūrą. Trečiądienį, liepos 16 d. iš ryto privaziavome Danzingą. Čia išlipa lenkai, o lietuviams atvažiuoja tam tikrai paruošti vežimai ir kas nori be užmokesnio gal važiuot į pikniką. Susidaro didelis burys ir išvažiuojam. Nuveža gana tolokai nuo Danzingo ant dailaus kalno, palei jūrą į vasarnamį. Čia jau gatavai paruošti pietūs, kuriuos rengia U. S. Linija, ir duodama po stiklą alaus visai dykai. Čia visi jaučiasi gana puikiai. Nutraukiama paveikslai ir biskutuką pabuvęs važiuojame laivo linkui. Vakarp grįžtama laivan. Lenkų jau nebėr ir po valandėlės laivas "Baltars" pradėjo savo tolimesnį plaukimą.

Ketvirtadienį, liepos 17 d. rytą, jau randamės Klaipėdoje. Čia tuojaus patinka laivą karo orkestras grieždamas himnus ir kitas dainas, ir tuojaus prasidėjo sveikinimai. Žmonių į uostą atėjo gana skaitlingai. Buvo Klaipėdos gubernatoriaus p. Budrys, sakė sveikinančią prakalbą; sakė sveikinančias kalbas Klaipėdos lietuvių darbuotojai ir krašto atvaduočiai. Daug veikėjų buvo ir iš paties Kauno. Buvo Žygelis, Norkus ir k.

Ištikrųjų tai buvo puikus lietuvių pasitikimas ir sakant jausmingas prakalbas visiems ekskursantams nuriėjo po keletą ašarų, nors ir kiekiausia širdį turinčiam. O ant vakaro visus ekskursantus užsikvietė į "Lietuvių Kriubą", kur buvo rengiama amerikiečiams priimt bankietas. Bet daugelis jau nelaukė vakaro, o skubinosi į savo tėviškes vykty. Bet visgi dar užsiliko burelis, kuris atsilankė į tą "Lietuvių Kriubą". Apie aštuntą valandą nuėjome, čia tuojaus pasisveikino p. Budrys ir supažindino su kitais klaipėdiečiais. Bet čia jau buvo jaučiama daug po- niškumo, ir buvo galima matyt, kas buvo geresnis ir kas jų akims prastesnis, — ir atsilan- amerikiečiams priimt bankietas. kiusieji pastovėję turėjo atsisėst užkampy ir pasėdėjus kiutint sau namo. Tas vakaras dauge- liui amerikiečių paliko prastą at- minti. — Vienas Ekskursantų.

INVESTUOKITE DABAR!

Padarykite greitą pelną — Daleiskite mums parodyti kaip

Už \$100 įmokėjus ir po \$5 į mėnesį, jūs galite nupirkti didelius lotus musų North Shore Subdivizijoje, kuri randasi netoli Johns-Manville dirbtuvės. Tik vienas blokas nuo transportacijos, tarpe dviejų golf laukų, — vienatinė sekcija mieste kuri auga labai smarkiai. Jei jūs pirkite dabar, jūs gausite musų žemiausiojo gėlio kainomis, bet jūs turite paskubėt, nes žemė tuojaus pakils savo kainose. Namų statymo planai jau yra prirengti, kaininystėje kainos jau yra pakilusios. ČIA DIRBS DAUGIAU KAIP 2,500 darbininkų — ŠIMTAI NAUJŲ NAMŲ ČIA BUS REIKALINGA PASTATYTI. Jūs galite čia padaryti didelį pelną. Atsiųskite kuponą, del tolimesnių išaiškinimų

SIŪSKITE

ŠI KUPONĄ

TUOJAU!

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Box 544.

Gerbiamieji:

Aš norėčiau gauti pilnas informacijas kas link jūsų North Shore prapertų.

Vardas

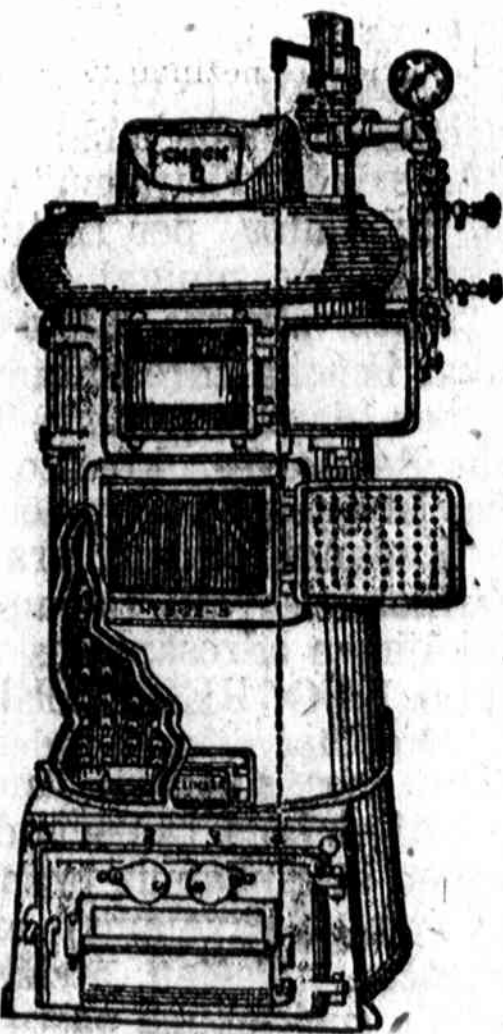
Adresas

Telefonas

Nuo kosulio, persišaldymo, galvos skaudėjimo, neuralgijos, reumatizmo ir nuo visų skausmų. Pas visus aptiekorius. 35c and 65c, jars and tubes. Hospital size, \$3.00.

Įdėkite į Namus Apšildymo Reikmenis Dabar!

Nelaukite nei biskio ilgiau. Šaltas oras jau greitai bus čionai. Nelaukitt iki pas- kutinės minutės. Turėkite apšildomą namą kol dar šaltai neatėjo. Jums kainos dabar mažiau pinigų ir turėsite mažiau rūpesčio.

Pašaukite mums arba ateikite į musų ofisą ir mes maloniai pasiūsyime jums namų apšildymo inžinierių, kad aprokuotų kiek tas viskas kainos, dykai.

MUSŲ INŽINIERIUS NURODYS JUMS VISĄ DARBĄ IR TIKRAI PARODYS KAIP ĮDĖTI Į JUSŲ NAMUS APŠILDYMO REIKMENIS PER JUMIS PAČIUS, BET JEI JŲS NORITE, KAD

MES ĮDĖTUMĖM, MES PADARYSIME TAI UŽ LABAI ŽEMĄ KAINĄ. MES TAIPGI PASKOLINAME VISUS REIKALINGUS ĮRANKIUS DEL IDEJIMO REIKMENŲ. DARYKITE DABAR IR SUTAUPYKITE PINIGŲ IR TRUBELIO.

Mes taipgi turime pilną staką medžio materijolo labai žemomis kainomis. Bile kokį tavorą jūs pirksite pas mums, jei nebusite užganėdintas, mes permainsime jums arba jūsų pinigų gražinsime į du metus laiko. Tai yra musų motto musų biznyje.

Pabandykite pas mus vieną sykį ir mes tikriname jums, kad jūs nepirksite niekur kitur plumbingo ir medžio materijolo, kaip tik pas mums.

MES DASTAKOME Į VISAS DALIS MIESTO IR APIELINKES, ISKAITANT WHITING, EAST CHICAGO, HAMMOND, INDIANA HARBOR, GARY, ROSELAND, BLUE ISLAND, WEST PULLMAN, CHICAGO HEIGHTS, BERWYN IR KITUS MIEST ELIUS DYKAI.

Buk tikras, žiurėk tikros vietos ir tikro vardo

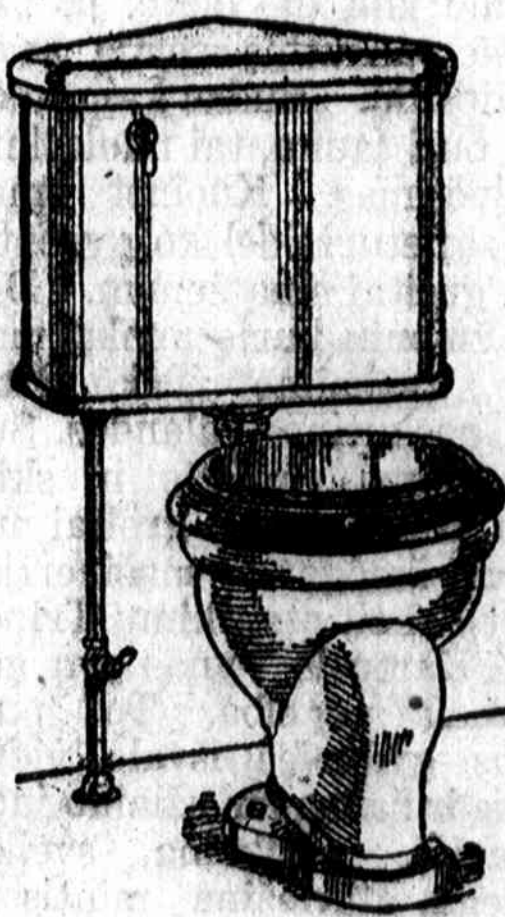
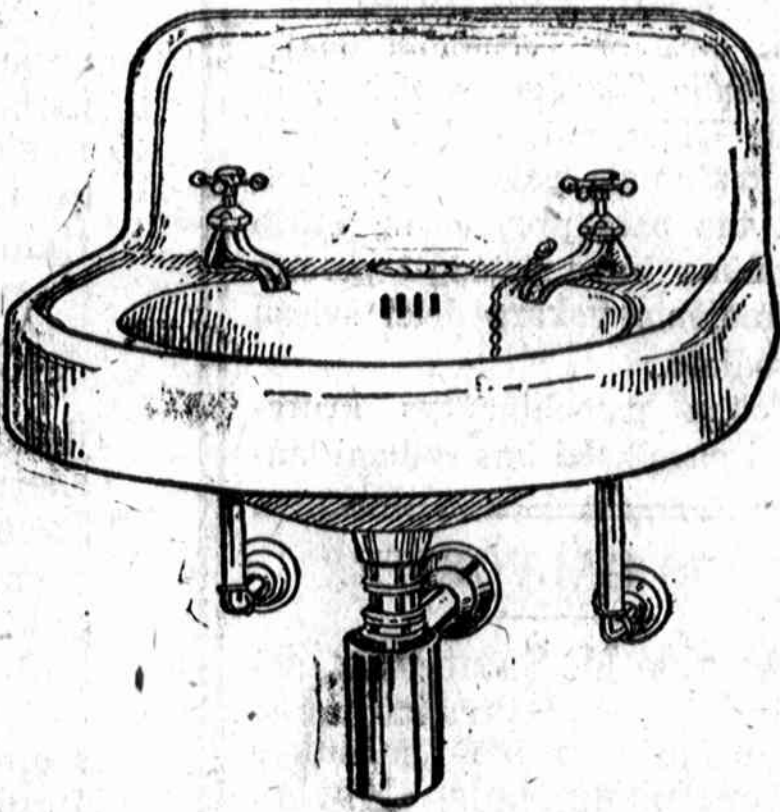
Musų vieta yra vienas blokas ilgumo, medinis namas, geltonai malevotas ir didelė iškaba ant viršaus.

M. LEVY & CO.

State ir 22nd Streets

Telefonas — Calumet 0645 — Calumet 1692

Atdara vakarais iki 7:30 valandą vak. Nedėlioji iki 1:00 val. diena

Beethoven Conservatory of Music

3259 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 9244
CICERO SKYRIUS:
1405 So. 49th Ave.

Atidarymas mokyklos įvyks rugsėjo 1, 1924, išstoti į Konservatoriją galima tuojaus, bile kada.

Fakultetas susideda iš sekamų asmenų:

Piano: A. S. Pocius, Mrs. L. V. Saar, K. C. Gausis ir Miss Josephine Skirutė.

Smuikavimo: J. Petruševičius, Mr. H. Simons.

Dainavimo: Justas Kudirka, Dwight E. Cook.

Teorija ir Harmonija: A. S. Pocius ir S. S. Petrulis.

PASTABA: Justas Kudirka, dainininkas ir Lietuvos Valstybės Operos Artistas, tapo pakviestas į Beethoveno Konservatoriją mokinti dainavimo. Apart lavinimo balso, Justas Kudirka, prirengs repertuarą Operų, Operėjų ir Koncertų dainavimo.

Klases muzikos teorijos ir istorijos suteikiamos DYKAI.

Dr. J. Jakubauskas

Pasekmingai gydau staigias ir chorinines ligas NAPRAPATI- JOS būdu — be vaistų, be operacijų

4647 So. Halsted St.,
Val. 9 iki 12 ir 8 iki 9 vak.
Tel. Boulevard 4774

ROSELANDO OFISAS:
1132 So. Michigan Ave.
2 iki 7 vak. Tel. Pullman 5147

Physical Health Institute

DR. VELONIS, Ph.
D. C., D. O., N. T.

Gydau įvairias ligas, o ypatingai užsisėdėjusias, be vaistų ir operacijų, naujaisiais būdais.

4204 Archer Ave., Chicago, Ill.
Brighton Park, 2-ry lubų, Rumas 1
Valandos nuo 9 ryto iki 12 pietų.
Vakare nuo 6 iki 8 val. vakare.
Nedėdieniais nuo 9 iki 12 pietų.
Telephone Lafayette 4543

Tel. Lafayette 4223

Plumbing, Heating

Kalio lietuvių, lietuviams visados patarnauju kuogeriausiai

M. Yuška,

3228 W. 38-th St., Chicago, Ill.

Plumbingo ir Apšildymo Įrengimai

Oleolio kainomis visiems. Pigiausi dabar radiatoriai ir boileriai. Jie bus brangesnis po mėnesio gegužio. Sutaupykit pinigų tiesiai pirkdami nuo musų.

PEOPLES PLUMBING AND HEATING SUPPLY CO.

490 Milwaukee Ave. and 461 N. Halsted St.

Haymarket 1018, Haymarket 4251

Kenosha Lietuviai

Dabar laikas siųsti pinigus Lietuvon

Mes siunčiame pinigus Lietuvon per didžiausias ir tvirčiausias pinigų siuntimo įstaigas pasauly: Naujienų Bendrovę ir Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banką. Pinigai yra išmokami greitai ir teisingai. Niekur negali but geriau.

Taipgi parduodame laivakortes į Lietuvą ir iš Lietuvos — naudingas ir teisingas patarnavimas.

A. A. PAKSYS

220 Milwaukee Ave., Kenosha, Wis.

CHICAGOS ŽINIOS

Rytoj didelis socialistų piknikas

Piknikas bus Riverview parke. Bus daug žymiausių socialistų kalbėtojų.

Rytoj, rugs. 31 d., bus didelis metinis socialistų piknikas, rengiamas Cook pavieto Socialistų partijos. Tai bus "Darbo Sekmadienio" piknikas, kuriuos partija rengia kasmet ir kurie visuomet pasižymėjo savo didumu ir įvairumu.

Šis piknikas bus dar tuo svarbus, kad tai bus pradžią smarkios socialistų kampanijos už La Follette. Piknike kalbės žymiausi socialistų kalbėtojai — Walter Thomas Mills iš Californijos, autorius knygos "Karas ko delei?" George R. Kirkpatrick, C. J. MacGowan, Lilith M. Wilson, socialistų kandidatas į gubernatorių Andrew LaFin, kandidatas į senatorius George Koop ir kiti. Ant platformos bus įtaisyti balso didintojai, taip kad kiekvienas galės girdėti kalbėtojus. Walter Thomas Mills yra geriausias socialistų kalbėtojas vakarinėje valstijoje, jau nuo dešėtų metų veikiantis socialistų eilėse ir chigagiečiams bus ytin įdomu pasiklausyti jo gyvos kalbos.

Bus dar beno koncertas, šokiai ir daug kitų pamarginių.

Visi darbininkai-ės kviečiami į šį pikniką, pagelbėti pradėti didelę kampaniją už darbininkų kandidatą La Follette ir Wheeler. Chas. J. MacGowan, kuris kalbės šiame piknike, yra pirmininkas La Follette komiteto Illinois valstijoje.

Pirkite tiketus iškalno. Tiketus galima gauti "Naujienuose".

Milionierių byla kainuos \$250,000

Jaunų milionierių žmogžudžių bylos nagrinėjimas užsibaigė pasmerkimu prokurorą Crowe

Valstijos prokuroro Crowe pastangos pasiūsti jaunus milionierius žmogžudžius Nathan Leopold ir Richard Loeb, ant kartuvių, vieton kalėjiman, kairavo Cook pavieto gyventojams nemažiau kaip \$60,000. Didesnė dalis tų pinigų nuėjo įvairiems valstijos alienistams, kurie ima nemažiau \$250 į dieną.

Darrowas sako, kad apgynimas tų žmogžudžių kainavo nemažiau \$50,000, neskaitant advokatų. Didžiuma tų pinigų irgi nuėjo alienistams. Advokatai gi, delei skelbimų, kad šiai byla bus išleista milijonai dolerių, sutiko priimti tokį atlyginimą, kokį nustatys pačių advokatų draugija. Bet draugija dar nėra nustačiusi lėšų ir todėl dar nežinia kiek advokatai gaus už gynimą šių žmogžudžių. Betgi spėjama, kad abiems pusėms ši byla kainuos apie \$250,000.

Bylos nagrinėjimas užsibaigė užvakar, pabaigus prokurorui Crowe kalbėti ir atlikus niekurius formalumus del antro kaltinimo prieš žmogžudžius — išvogimo tikslu pareikalauti išpirkimą. Abu žmogžudžiai prie kaltės prisipažino, o užmuštojo Robert Franks tėvas paliudijo, kad tikrai buvo iš jo reikalaujama pinigų.

Baigiant bylos nagrinėjimą prokuroras Crowe susilaukė aštraus pasmerkimo iš teisėjo Caverly. Mat Crowe baigdamas savo kalbą prisiminė ir apie "draugingą teisiją", kad bent gynamoji pusė taip žiūrį į teisėją Caverly. Teisėjas Caverly suprato, kad tai yra paslėptas grumojimas teisimui ir kursty-

mas minios prieš teisiją. Jis todėl pašoko ir aštriai pabarė prokurorą už jo "nedorą užsiuolimą ant teismo". Teisėjas liepė atskirai išrašyti tuos prokuroro žodžius, tuo duodamas suprasti, kad prokuroras gali dar atsidurti teisme už teismo paniekimą. Veltui Crowe aiškinosi, kad jis visai nenorėjęs teismo įžeisti, bet teisėjas Caverly jo neklausė.

Teisėjas Caverly paskelbė, kad nuosprendį jis išneš rugpjūčio 10 d. Tą dieną jokie pašaliniai žmonės į teismą nebus įleisti, o taip pat apie teismą bus pristatyta policijos, kadangi teisėjas gavo grumojančių laišku nužudyti jį. Vieni nori teisėją žudyti, jei jis nuteis žmogžudžius pakorimui, o kiti — jei teisėjas juos nuteis kalėjiman, o ne ant kartuvių. Reikia, kaip teisėjas nuteistų, taip jam bus bloga. Teisėjas pasiėmė visus su byla surištus dokumentus, kuriuos peržiūrės ir apsvartys, paskui jis išvažiuos į kūrį nors ramia vietą ruošti savo nuosprendį. Nuosprendis bus paremtas ir išvadosis kodėl jis tokį, o ne kitokį nuosprendį išduoda.

Gaso darbininkų streiko nebus

Kompanija sutiko biskutį pakelti darbininkų algą.

Gasos kompanijos dirbtuvių darbininkų streiko nebus. Tai nusprendė patys darbininkai, kurie viešame susirinkime nutarė priimti kompanijos pasiūlytą algų pakelimą. Tokiu būdu streikas tapo atitolintas dar vieniems metams.

Kompanija sutiko pakelti algą 2½ nuos. kaip paprastiesiems darbininkams, taip ir mechanikams. Darbininkai gi buvo reikalavę 10 nuos. algos pakelimo.

STANFORD PARKE

Šiandie Stanford parke, prie 14 ir Union gatvių, bus lekcija su krutamais paveikslais. Tai bus tas pats programos, kurio negalima buvo užbaigti pereinot antradienio vakare delei šviesų sugedimo.

Toliau pamokinantys krutamieji paveikslai bus rodomi laumieji.

VIS GALVOKITE.

Amable M. Saint-Prix, seniausias laikraštinkas Francijoje mirė sulaukęs 104 metus amžiaus. Mažiau kaip mėnesio laiko prieš suėjimo jam 103 metų, jis parašė paskutinę seriją savo sraipsnių. Budas kaip nuolat buti jaunu, tai nuolatinis galvojimas. Kuomet žmonės neturi del ko gyventi, jie greitai eina žemyn. Del tų žmonių kurie nuolat mąsto, gyvenimo žvakė žiba iki paskutines valandas. Suprantama, rupestis ir skilvio nesveikumas greitai nuėdė žmogaus mašinieriją. Bet del tų atsitikimų Trinerio Kartusis Vynas yra geriausias pagelba. Tos puikių gyduoles išvalo vidurius ir žarnas ir užlaiko juos švariai, užtikrina sveiką miegą, atšviežina mintis ir užlaiko jums sveikatoje. "Nuo pat pirmos dienos, kuomet pradėjau vartoti Trinerio Kartų Vyną, aš jaučiuosi geriau ir stipriau kas metai". Taip rašo mums Mr. Charles Dvorak iš Wichita, Kansas. Ruduo jau netoli. Yra daug žmonių kurie ruošiasi, kad su pasirodymu šalčio apsireikš pas juos reumatizmo ir neuralgijos skausmai, atsiminkite, kad Trinerio Linimetnas suteikia apsaugojimą nuo tokių skausmų. Jei jusų aptiekorius negali jums suteikti, rašykite pas Joseph Triner Company, Chicago, Ill. (Apskelbimas)

ke kas antradienio vakarą, 8:15 val. Visi kviečiami lankyti. Nėra įžangos.

Lietuvaitė apdegė

Florence Liziskis, 4 metų amžiaus, 7416 So. Claremont Ave., labai apdegė, kada jai žaidžiant

nuo degtuko užsidegė jos drabužiai. Jos tėvai užgesino degančius drabužius, o policija nugabeno ją į ligoninę. Doktorai betgi sako, kad jos gyvastis nėra dideliame pavojuje.

Kunigas puola kabaretus

Kun. Elmer L. Williams va-

dovaujant buvo padaryti puolimai ant dviejų kabaretų į vakarus nuo Evanstono, — White House ir Villa Venice. Albejuose rasta daug gembleravimo įrankių, kuriuos konfiskuota.

White House kabarete rasta šerifo pagelbininką ir valstijos policistą, kurie pasipriešino kra-

ta, nes jie atėję lošti ir nereiškia jų "turbaciti", bet visgi po aštraus susikirtimo puolikai laimėjo ir gembleravimo įrankius išsivežė.

50 centų už pinigines telegramas be skirtumo sumos ir adreso ilgumo.

Lietuvos darbininkų savaitinis laikraštis SOCIALDEMOKRATAS Gaunamas "Naujienuose" Ofise ir skyriuose. Kaina 5c.

DIDELIS ZINGSNIS PIRMYN

Keletas Faktų Kaip Veikia ir ko Atsiekė Naujienu Pinigų Siuntimo Skyrius

NAUJIENŲ PAGEIDAVIMAI

Niekas taip labai nerupėjo Naujienu vedėjams, kaip patobulinimas ir pagreitinimas susisiekimo — susisijimo su Lietuva. Yra begalo svarbu kožnam greitas susisiekimo būdas, o ypatingai tuomet, kai siunčiama pagelba, pašalpa, dovana, ar kitoks, koks piniginis reikalas. Šimtai laiškų yra prirašyta Lietuvos įstaigoms, reikalaujant ir raginant jas teikti mums greitesnį patarnavimą, kur greitumas yra labiausia pageidaujamas. Iki šiol tasai Naujienu žygis yra sutikęs sunkiausių kliūčių vienoj ar kitoj įstaigoje ir kartais davęs teigiamas pasekmes.

Suradimas Naujų Kelių.

Pagalios tapo surasti nauji keliai. Nuo 19 Gegužio Naujienos emė siųsti pinigus Lietuvon telegrafu ir tokia stebėtina pigia kaina, kad daugelis stebėjosi ir netikėjo tokio žygio galimybe. Telegramos iki šiol kainuodavo nuo 4 iki 6 dolerių, o čia tą patį reikalą atliekama už 50 centų! Kiekurie net įtarė Naujienas prigaudinėjime žmonių!

Telegrafines pinigų perlaidos neiškarto davė teigiamas pasekmes. Lietuvos įstaigos nebuvo prisirengę sutikti tokį svarbų ir reikalaujantį didelio greitumo ir akuratiškumo darbą. Bet ledai tapo pralaušti. Pasiekta tokio greitumo išmokėjime pinigų Lietuvoje, kokio jokia kita pinigų siuntimo įstaiga Amerikoje nėra pasiekusi!

Mūsų Korespondentai.

Iki įvedimo Telegrafinės sistemos, Naujienos vedė visus reikalus Lietuvoje per Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banką. Savo laiku tasai bankas yra davęs gerą patarnavimą kokį jis sugebėjo duoti, bet ant galo išmokėjimą pinigų yra taip sutrugdęs, kad mes tuomi buvome labai susirupinę.

Įvedus Telegrafinę pinigų siuntimo sistemą pradėta su Lietuvos Koperacijos Banku, kuris jau padarė daug pagerinimų greitai pinigų išmokėjimui Lietuvoje ir yra prisirengęs dėti visas galimas pastangas pasekimui pilno greitumo ir tobulumo.

Lietuvos Koperacijos Banko Veikimas ir Pasiryzimas.

Štai ką rašo Lietuvos Koperacijos Bankas Naujienu Bendrovei:

"Kaunas, Liepos 25, 1924.

"Naujienu" Administracijai, Chicago, Ill.

"Gerbiamejii:

"Tamstos klausiate, kodėl tiek laiko gaisinama pinigų išmokėjimui. Į šį klausimą turime priminti Tamstoms mūsų susisiekimo netobulumus. Tuo tarpu Lietuvoje turime mažą gelžkelių tinklą ir dar mažesnę plentų tinklą. Kur nėra gelžkelių ir plentų tenka susisiekti vieškeliais, o jų stovis yra pas mus nepakenčiamas, ypatingai pavasario ir rudens metu, kada palaidais keliais reguliaris susisiekimas laikotarpiais visai neįmanomas.

"Šiuo atžvilgiu tenka atskirti susisiekimą su Lietuvos miestais ir miesteliais, kur yra gelžkelių stotys, nuo miestų, miestelių ir kaimų, kur tų stočių nėra.

"Miestai ir miesteliai atsiima visą paštą iš artimiausių miestų prie gelžkelių stočių ir perdavinėja ją plentais ir vieškeliais tolimiesiems miestams ir miesteliams, o iš ten valsčiams ir kaimams. Valsčiai paprastai atsiiminėja paštą ne kasdieną, o tik keletą arba vieną kartą į savaitę. Iš valsčiaus gi į kaimą laišakai perduodami šventadieniais, turgų dienomis arba kitai progai atsitikus, asmeniškai, per kaimynus.

"Tamstų žiniai siunčiame mūsų korespondentams išleista parėdymą, kuris duos Tamstoms aiškesnį supratimą mūsų susirupinimą tuo reikalu.

"Gerai suprasdami Tamstų pageidavimus ir labai susirupinę šiuo reikalu, tikimės, jog ir Tamstos gerai suprasite mus ir nekaltinsite už neveiklumą arba apsilėdimą.

"Su tikra pagarba, "LIETUVOS KOPERACIJOS BANKAS."

II

Aplinkraštis Banko Korespondentams arba Skyriams.

"Kaunas, 1924 m., Liepos 21 d. G. T.!

"Amerikos gyventojų yra telegrafu siunčiami Lietuvon labai papiginta kaina per Amerikos "Naujienu" Bendrovę, Čikagoje, ir toliau per Lietuvos Koperacijos Banką, Kaune, pinigai, doleriai ir litais.

"Šiuos pinigus Lietuvos Koperacijos Bankas išmoka adresantams per savo skyrius, per Liaudies Bankus, Taupmenų-Skolinimas Bendroves, kredito ir kitokias tam tikras įstaigas, o kur jų nėra — paštu.

"Kadangi pinigai yra siuntinėjami iš Amerikos telegrafu, tai suprantama, kad jų išmokėjimas adresantams vietoje turi būti atliktas KUOGREIČIAUSIAI.

"Nuo šios dienos, didesniu greitumu atsiekti, mes, siųsdami Tamstos parėdymus išmokėti pinigų, tą pačią dieną patys siuntinėsim atatinamus pranešimus adresantams (pinigų gavėjams) einant pridėdamu pavyzdžių. Tačiau, atsižiuodami į mūsų netobulą susisiekimą paštu su kaimais, mes prašome Tamstų, gavę mūsų orderius, tuoj, tą pačią dieną pasiųsti adresantams — kaimiečiams dar nuo savęs pakvietimą atsiimti pinigų.

"Išdavę pinigus adresantams, malonėkite tuoj, tą pačią dieną atsiųsti mums jų kvitus.

"Kaip jau sakėme, siųsdami Tamstoms pinigų, tą patį dieną siųsimės mes patys pranešimus pinigų gavėjams. Tačiau del mūsų netobulo susisiekimo paštu su kaimais, mes prašome Tamstos pasiųsti kaimiečiams ir nuo savęs pakvietimą atsiimti pinigus. Miestelėnams gi tokių pakvietimų nebesiūskite.

"Kaimiečiui į Tamstos pakvietimą neatsiliepus į dvi savaiti, o miestėnui neatsiliepus Tamstom į mūsų pranešimą į dvi savaiti nuo dienos Tamstų gavimo mūsų išmokėjimo parėdymo, malonėkite jiems pasiųsti dar vieną pakartojimą su prierašu: "antras pakvietimas". Jei ir į tą antrą pakvietimą adresatas neatsiliepus vėl į 2 savaiti malonėkite mums apie tai pranešti ir laukti mūsų tolesnio parėdymo.

"LIETUVOS KOPERACIJOS BANKAS.

Kitame savo laiške Lietuvos Koperacijos Bankas rašo:

"Visas Tamstų kablegramas, mes paprastai gauname apie 10tą val. iš ryto. Joms perrašyt, dekoduoti ir patikrinti reikalinga apie 1 val. 30 min. Musų banko perlaidų skyrius gauna perrašytą ir patikrintą kablegramą ir pradeda jį vykinti apie 12 val. dienos.

"Paštas Kaune priima pinigines perlaidas tik iki pirmos valandos, o laiškus iki 6 vakaro. Todel mes skubiai gamename tą pačią dieną raštus mūsų korespondentams ir pakvietimus adresantams atsiimti pinigų iš korespondentų. Tų raštų ir pakvietimų dalis dabar siunčiama paštan tą pačią dieną. Likusieji gi raštai ir pakvietimai yra siunčiami paštan kitą dieną. Piniginės perlaidos ir siunčiamos kitą dieną; bet kvittas paštas nespėja parasyti tuoj ir išduoda mums tik trečią dieną ir mes tuoj siunčiame Tamstoms.

Iš savo pusės mes budami nemažiau už Tamstas susirupinę pinigų išdavimo greitumu, dedame visas galimas pastangas tam reikalui įvykinti.

"Mes tikime, kad trumpiausiu laikų mūsų bus atsiektas maximum greitumu. Suprantama, neapsisime be vieno — kito netikėto atsitikimo Lietuvos užkampy tečiaus darysime visą, kas tikrai nuo mūsų pareina: "Laukdamai Tamstų tolimiesnių pageidavimų, prašome priimti mūsų augstos pagarbos pareiškimą

"Lietuvos Koperacijos Bankas."

Iš tų visų faktų yra aišku jog greito patarnavimo srityj esame pasiekę labai daug ir jau šandie stovime pirmoj vietoj.

Bet mūsų žygai tuomi dar nepasibaigė. Mes gatavi dėti ir dėsim dar daugiau pastangų kad pagerinus ir pagreitinus Lietuvos paštos veikimą, iki tiek, kad pinigų išmokėjimas būtų tikrai galimas į 3 ar 4 denas.

LITŲ KURSAS SIUNČIANT PAŠTU IR TELEGRAFU:

Čia įskaitoma suma už litus, pašto ir kitokie kaštai ir 50 centų telegramos. Niekas daugiau nereikia primokėti ir adresatai gauna Lietuvoje pilną sumą.

PAPRASTOMIS PERLAIDOMIS (Pinigai išmokami į 25 dienas)	TELEGRAMU (Pinigai išmokami į 3 ar 6 dienas)
50 litų	\$5.75 \$6.25
100 litų	10.75 11.25
200 litų	21.00 21.50
300 litų	31.50 32.00
400 litų	42.00 42.50
500 litų	52.25 52.75
600 litų	62.50 63.00
700 litų	72.75 73.25
800 litų	83.00 83.50
900 litų	93.25 93.75
1000 litų	103.50 104.00
2000 litų	205.75 206.25
3000 litų	308.50 309.00
4000 litų	411.25 411.75
5000 litų	514.00 514.50

Siųskit pinigus Lietuvon telegrafu per Naujienas, tai yra greičiausias budas, o tai kainuoja tik 50 centų.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St.

Chicago, Ill.

Lietuvių Rateliuose

Bridgeportas

Auditorijos reikalai

Pirmadienį, rugpjūčio 25 d., 810 W. 22 St., įvyko Lietuvių Auditorijos bendrovės board direktorių susirinkimas.

Board direktoriai išdavė raportus ir sumokėjo pinigų už parduotus šėrus ir bonus. Daugelis direktorių dirba su pasišventimu, bet sako, kad randasi ir tokių, kurie mažai darbuojasi. Bet jie žada pasitaisyti ir pasiūlyti darbščiusius pardavinėjime šėrų ir bonų.

Auditorija yra budavojiama bei pertraukos. Jau baigiama sienas muryti ir tuoj bus užtiestos stoginės geležys, kurias jau baigiama gabenti. Kaip tik stogas bus gatavas, tuoj bus rengiama didžioji svetainė. Siemet, sako direktoriai, įvyks jau ne vienas, bet keletas parngimų. Pirmenybė busianti suteikta toms draugijoms ir klubams, kurios turį perkusios šėrų ir aukso bonų. Jau daug draugijų yra užsirašiusios svetainę dėl parengimų.

Jau atsirado ir varžytinės tarpe biznierių. Jie varžosi už randavojimą Bowling Alley. Nori prie ritimųjų bolų įtaisyti ir golfo mokyklą. Daug biznierių užsimaldavo nuraudavojime pirmojo vainiko dėl įvairių krautuvių. Taipgi ir profesionalai pradėjo tykoti, kad savo ofisą perkels į Chicago. Lietuvių "stolicią" — Auditoriją.

Visi laukia užbaigimo budavoti garbingo atidarymo Auditorijos šventės. Jų džiaugsmas bus, kad jie galės įeiti pasidžiūrėti ir vėl išieiti, bet pasidžiūoti ne visi galės, nes kai kurie nebus jos dalininkais ir neturės nė bonų, o tada jie ir pirkti norėtų negalės, nes jau visi bus išparduoti. Auditorija bus tik ty, kurie įneš ne mažiau \$10. Lietuvių vardas skambės, kai savo Auditoriją turės. Visi šoksims ir dainuosim:

Kad sukursių, kad eisiu,
Kad griebisiu devynias,
Ir užtrypsiu, net dundės —
Grindys geležinės.....

—Bubnis.

Town of Lake

Biblijos tyrinėtojo laidotuvės

Prieš kiek laiko pasimirė vienas iš biblijos tyrinėtojų (biblijos studentų). Jo laidotuvės buvo iš Eudeikio koplyčios į Tautiškas kapines.

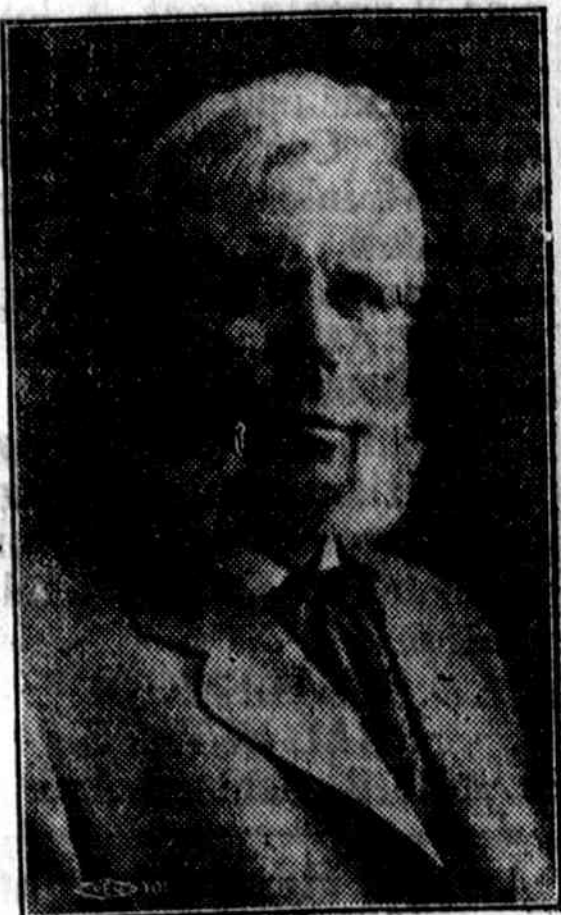
Tos laidotuvės išaukė didelės kalbas ir ginčus tarp Town of Lake'iečių. Vieni gria tuos biblijos tyrinėtojus, kiti juos peikia; vieni vadina juos bedieviais ir ištivirkėliais, o kiti sako, kad jie tik į Dievą ir skelbia Dievo karalystę.

Katalikai užmetinėja, kad jie neturėjo prie numirusiojo nė kryželio, nė žvakelės, neklupėjo ir nesizėgnojo, nėgi švestu vandeniu nešlaktė. Jiems be to keista, kad laidotuvės buvo ne namuose, o pas graborius, kas lietuviams yra nepripriasta, nors anglai tankiai tai daro, kadangi tai yra patogiau ir geriau.

Kiti gi sako, kad visų tų prietarų nė nereikia, nes nuo jų kratosi visi kultūringesni žmonės. Laidotuvės buvo nepaprastai didelės. Per tris dienas buvo sakomi pamokslai, rodos, jų buvo keturi, o žmonės ėjo kaip ant kokių dyvų ir klausėsi. Žmonių per tas tris dienas buvo gal 1,000 ir daug ko pasimokino. Ir graborius Eudeikis sako, kad tai buvo pavyzdingos laidotuvės.

—J. Petrat.

Kalbės socialistų piknike

Walter Thomas Mills

Iš Californijos, kuris žinomas kaip "The Little Giant of the Labor Platform", kuris kalbės dideliame socialistų piknike rytoj, rugs. 31 d., River-view parke. Kiekvienas važiuokite į tą pikniką užgirsti to "mažuko žmogaus", kuris betgi labiau daug ir tai labai daug gero pasako.

SLA. 129 kuopos pasiaiskinimas

Naujienu 206 num. aprašyme Vietinėse žiniose išvažiavome Beverly miške rugs. 24 d., ir 207 num. atspirašyme Reng. Komisijos yra užkliudoma S. L. A. 129 kuopa, ir biskį apsielkama su teisybe. Pirmiausia, kad reng. komisija visai nežinojo apie SLA 129 kuopos išvažiavimą, bet kad buvo pranešimose garsinta ir tilpo Naujienose, Vilny ir Varpe.

Kaslink ramumo. Reikia pasakyti, kad laike programo, kurį pildė pirmutiniai kalbėtojai, K. Augustinavičius ir J. Ceponis nuo L. S. S. VIII Rajono, L. S. J. Lygos ir LDLD, taipgi laike V. Andriulio kalbos viskas buvo ramu. Neraumamas prasidėjo vėliau ir neturi nieko bendro nė su Rajono, nė su SLA 129 kuopos programą; pradžia pasidarė kada kalbėjo A. D. P. 2kuopos kalbėtojas Jagminas.

Da vienas dalykas. Prasidėjus programai už priejės prie tvarkdario (kartu sėdėjo ir gerb. A. Kemėža) užklauias kaslink trečio kalbėtojo, kuris sakė busias vėliaus. "Ar tikite kad pribus, ar ne?" Atsakė, kad nežino. Aš pranešiau, kad mes, SLA 129 kuopa, turime vieną kalbėtoją ant programo ir kad po šitų dviejų kalbėtojų galėtų kalbėti mūsų kalbėtojas, ir jeigu pribus jusų trečiasis kalbėtojas, P. Grigaitis, tuomet misiškis galės pasitraukti. Bet užbaigus antram kalbėtoju, tvarkdarys pareiškė, kad programą jau užsibaigė ir kviečia visus prie žaisimų. Tai gal gerb. Rengimo Komitetas mano žodžiams nepatikėjo, kad yra išvažiavimas SLA 129 kuopos ir jau susirinkusieji judinosi iš savo vietų, tuomet aš pareiškiau, kad mes turime išvažiavimą ir vieną kalbėtoją ant programo V. Andriulį.

Man perstačius kalbėti Andriulį, A. D. P. 2 kuopos Komitetas paprašė manęs perstatyti jų kalbėtoją. Aš nemačiau nieko tame blogo, kad perstatyti kitos draugijos kalbėtoją. Aš perstačiau jį tikiai minėdamas jo pavardę, Jagminą, tikėdamas, kad patsi kalbėtojas perstatytas nuo kokios draugijos įsiai kalba. Bet to nepadarius, tai pasidarė neaiškumas. Tame yro mano klaida, kurios nenorėjau padaryti, bet vėliaus, nebuvo progos ją atitaisyti. O delei neramumo arba vėliaus kokios betvarkės, nėra kalbos tos draugijos, kurios rengė išvažiavimus, nė jų rengimo komitetai, nes rengimo komite-

tai kaip vienos, taip ir kitos draugijos pageidavo, kad viskas atsiliktų tvarkoj, bet jei atsirado klūčių, tai priešais jų norą.

SLA 129 kuopos rengimo komisijos narys J. G.

North Side

Humboldt parkiečių išvažiavimas

Pereitą sekmadienį, rugs. 24 d. įvyko Humboldt Park Lietuvių Politisko Klubo išvažiavimas į miškus prie Tautiško kapinių. Tai buvo pirmas to jaunučio klubo išvažiavimas ir labai gerai nusisekė. Automobilii išvažiavime dalyvavo apie 40, o žmonių privažiavo į 500. Tiek žmonių susirinko todėl, kad buvo gera muzika. Buvo ir žaisimų, dainų ir kitokių pasilinksminimų. Paskui visi susinešė valgius į vieną vietą ir visi, kaip viena šeima, gražiai papietavo. Po pietų vėl tęsėsi žaismės iki vėlam vakarui.

Daugelis stebėjosi, kad tokis jaunas klubas, kuris susitvėrė tik mėnuo atgal ir vos du susirinkimus teturėjo, o surengė tokį gražų ir skaitlingą išvažiavimą. —Klubietis.

Kaip yra su aukomis Klaipėdos reikalams?

Klaipėdos Komitetas, kurio išdininku buvo p. N. C. Krukonis, gal teiksias paaiškinti visuomenei.

Kuomet kaikurie asmenys pradėjo teirautis apie surinktas Vilniaus reikalams aukas, pravaru būtų prisiminti ir del aukų, savo laiku sudėtų Klaipėdos reikalams. Ar prisijusti jie visi, kam buvo skirti, ar tebeguli čia?

Greičiausia tą galėtų paaiškinti ponas N. Krukonis, kurs buvo Klaipėdos komiteto išdininkas ir kurio žinioj, beabėgų, tos aukos yra. Iš viso jų bus, kiek aš atsimenu, su viršum penki šimtai (500) dolerių. Kiti sako, kad apie \$1000.00.

Jeigu tie pinigai dar neišsiųsti, reikėtų tatau bent dabar padaryti, nes tiems žmonėms reikalingi kovai su krašto vokie-tinimu.

Te p. Krukonis nesupyksta ant manęs, kad aš čia jo pavardę miniu. Kaipio suinteresuotas reikalui, aš norėčiau, kad visuomenė būtų painformuota, kaip su jos sudėtais pinigais yra.

— Klaipėdiškis.

Bet kurgi Vilniaus aukų atskaita?

Kada buvo klausiamą p. Krukonio ir kitų kaip stovi dalykai su Vilniaus našlaičių aukomis, beveik septyni mėnesiai atgal surinktomis, teko užgirsti be koliojimų, dar ir neiškių atsakymų, iš kurių nieko nebuvo galima suprasti, apie taip svarbų klausimą. Pagaliau, per trečiasias rankas sužinojom, kad: "Naujieniečių užsivarinėjimai ant p. Krukonio yra visai be pamato. Jis išsiuntė kalbamų pinigų tuojau, kada gavo paliepimą tą padaryti. Taigi jei būtų čia kieno kaltė, tai tik Apskričio." (Varpas 35N.).

Štai tau ir paaiškinimas! Svarbiausias dalykas — kada aukos pasiūstos, visai nutilimas. Kodėl, ar del vietos stokos, ar dėl kitokių priežasčių? Mes tikim, kad tik šioj savaitėj pasiūstos, jei ištikro pasiūstos. Bet tas jau nebe taip svarbu. Padarytų blogumų neatitaisys.

Svarbiausias dalykas yra šis: jeigu aukos Vilniaus našlaičiams išsiųstos, tai aukotojai norėtų žinoti kada jos išsiųstos, kokiais keliais ir ar visos, sumoje 260 dol. reiskia tiek, kiek buvo suaukota mielaširdingų žmonių, susirinkusių pagerbti savo nepriklausomybės dieną? Toksai pranešimas, koks tilpo "Varpe," nėra pranešimas, o tik šiaip vaikams zabova. Dar sykį norėčiau pakartoti, kad tos aukos nėra Apskričio nuosavybė, ir todėl jis turi duoti visuomenei pilną atskaitą, kad reikalui esant galėtumėm patys patikrinti. Šių dalykų laukia iš Chicago's sandariečių apskričio tie, kurie aukavo Vilniaus našlaičiams. —Aukavęs.

Pranešimai

Kas, ką, kur, kaip ir kada rengia, veikia ar kviečia.

KASDIEN jūs galite prisirašyti prie NAUJIENŲ SPULKOS ir turėtumėt prisirašyti tuojau, jei dar nesate prisirašę. Dėdami kas savaitę po dolerį, nei nepatėmsit, kaip susidėsit užtektinai pinigų, kad nusipirkus sau namelį ar užtikrinti savo senatvę.

NAUJIENŲ SPULKA,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Jaunoji Birutė. Šiuomi pranešu visiems ir visoms kad įvyksta repeti-cijos ir pamokos Choro, Orchestro, teatro ir klasiškų šokių, kas seredos vakara, kaip 7:30 val. didžioje Mark White Sq. svet. Meldžiū tuos narius ir neres kur dar nesate atsi-laukę iki šiam laikui, malonėkite pri-baukti. Taipgi meldžiū daug naujų mergaičių ir berniukų prigulsti prie visų minėtos mokslo jaunuo-penės draugijos. M. M. Yuodis.

Jaunučių Orkestros praktikos įvyksta kožną seredos vakara Mark White Sq. svet. prie 29 ir Halsted gatvių (Library Room) rugpjūčio 27 vak. Praktikos prasidės ligiai 7 val. vak. Nariai ir norinti jais likti malonei yra kviečiami atsilankyti.

— Rašt. Eugenija Grusaite.

Didelis Piknikas. Rengia Raudonos Rožės Pašėpos Klubas iš Cicero, Ill. rugsėjo 1 d., Picnie Park Grove, Lyons, Ill. Pradžią 12 val. ryto. Prašome svečių nesivėlinoti. Bus žaisimų, šokių ir kitų linksmanų.

— Komitetas.

INTERNACIONALŲ APVAIKS-CIOJIMAS. Įvyks rugsėjo 24, Mildos Svetainėje. Rengia LSS. 4 kuopa. Kitos LSS: kuopos malonėkite tą dieną nerengti jokių viešų prakalbų, bet atsilankyti į mūsų surengtą apvaikšiojimą.

— Komitetas.

Liuvosybės Draugystės mėnesinis susirinkimas įvyks šeštadienį, rugpjūčio 30, 8 val. vak. L. Juodvalkio svet. 733 W. 18 gat. Tartinui yra labai svarbių ir neatidėdamų dalykų, nei-tal malonėkite visi draugai pribūti laiku.

— Valdyba.

North Side. — Jaunimo draugijės "Bijunelio" paskutinis šiame sezo-ne išvažiavimas į Jeffersono girias įvyks sekmadienį, rugpjūčio 31 d., Chicago's lietuviai yra kviečiami skaitlingai atsilankyti ir linksmai su jaunimu ant tyro oro praleisti laiką.

— Komitetas.

"Pirmyn" Choro šeimininkas išvažiavimas į Forest Preserve miškus prie Desplaines upės įvyks nedėlioje, rugs. 31 d.

Visi choristai ir pritarėjai, kurie užsirašė važiuoti pas Asellą mel-džiame nesivėlinoti, nes trokšus nuo Liuvosybės svetainės, 1822 Wabansia Ave., išeis nevēliau kaip 9:45 ryto.

— Komitetas.

SLA. 2 Apskritys rengia puikų išvažiavimą nedėlioje, rugs. 31 d., Washington Heights miškely, ant 107-tos ir Racine gatvių.

Bus kalbėtojų, muzikų, gėrimų ir užkandžių. Taipgi nepaprastinis progos, nes jau turbut bus paskutinis išvažiavimas šį sezoną.

— Apskr. Valdyba.

Kensington. — Tautiška Draugystė Myletojų Lietuvos Brolių ir Seserų rengia pikniką, nedėlioje, rugs. 31 d., Riverdale darže, 13413 Indiana Ave. Kviečiame visų kuoskaitlingiausiai atsilankyti.

— Komitetas.

Town of Lake. — Draugystės Šv. Stanislovo V. ir K. Visi nariai susirinkti nedėlioje, rugpjūčio 31 d., 1 val. po pietų į Šv. Kryžiaus parapijos svetainę, iš ten dalyvausime surengtame Gvardijos D. L. K. Vytuto dvidešimts metų sukaktuvių apvaikšiojime.

— F. T. Puleikis, sekr.

Lietuviška Teatr. Draugystė Rutos No. 1 rengia šeimininką išvažiavimą ant Julijo Savicko farmos (pirma farma nuo Tautiško Kapinių dešinėje pusėje) rugpjūčio 31 d. Draugai ir drauges malonėkite atvažiuoti į šį išvažiavimą ir atsiųžti savo draugus ir drauges, galėsit su linksmai laiką praleisti tyrant ore.

— Komitetas.

PRANEŠIMAI

Dr. st. Sv. Jurgio K. K. iš priežas-ties Gvardijos D. L. K. Vytuto apvaikšiojimo 20 metų sukaktuvių, lai-kys savo mėnesinį susirinkimą šešta-dienio vakare, 7:30 v., rugs. 30 d. pa-prastoj Šv. Kryžiaus parap. svetainėje. Visi nariai prašomi dalyvauti susirin-kimo, o sekmadienį (ant rytojaus) susirinkti 1 val. p. p. paprastoj sve-tainėje, iš kur eisime į apvaikšiojimą. —Raštinnikas.

Didelis Piknikas. Rengia Lietuvių Politikos ir Pašėpos Klubas, nedė-lioj, Rugpjūčio-August 31, 1924, Ri-ver Grove Darže, Willow Springs, Ill. Pradžią 10 val. ryto! Įžanga 50c. Kaip nuvažiuoti? Imkite Archer Ave. karus, limited, arba Cicero, pas-siauk Joliet karus iki Willow Springs; eiti į dešinę iki patėmsit mūsų iš-kaba.

Gvardija D. L. K. Vytuto No. 1. Rengia 20 metų sukaktuves. Visos draugystės yra prašomos atsilankyti ant mūsų 20 metų gyvavimo ir drau-gavimo su visomis lietuviškomis drau-gystėmis. Yra rengiamas piknikas, nedėlioje, rugpjūčio 31, 1924, Patronad Darže, 5137 So. Robey St. Pradžią 12:30 po pietų. Varde Gvardijos, kviečiame visus. Muzika Venckevičiaus orkestras.

— Užprašo Komitetas.

Westville, Ill. — Šv. Kryžiaus pa-rapijos pusmetinis susirinkimas bus rugpjūčio 31 d., 1 val. po pietų, Sto-kių svet. Turime daug svarbių dalykų aptarti; prašome visus narių-pa-pus dalyvauti.

— Valdyba.

Roseland. — Liet. Darbininkų Na-mo Bendrovės mėnesinis susirinkimas rugsėjo 1 d. neįvyks iš priežas-ties Darbo Dienos.

— J. Tamašauskas, sekr.

Birutės Choro vienu vyru dainų puikiai atliks rugėjo 2 dienoj, uta-minuko vakare Raymond Chapel svetainėje, 816 W. 81 St., pradžią 8 val. vak. Visi vyrai privalote būti ant praktikų, taip pat ir nauji daini-ninkai esate kviečiami prisidėti prie Birutės.

— Valdyba.

ASMENŲ IJESKOJIMAI

PAJIESKAU Leono Tautjanio, pa-cinantis iš Lietuvos iš Pikelių gat-vę, Jau 19 metų kaip išvažiavo iš Bostono į Racine, Wis., ir daugiau nebeteko nieko girdėti. Pats ar ki-ti pažįstantieji praneškite.

Brolis Pranciškus Pocius
1464 Indiana Ave., Chicago

PAJIESKAU savo drauges Onos Tarvidaitės, Daržų kaimo, Vabalni-koj parapijos. Girdėjom, kad gyve-nu Chicago. Meldžiū atsilaukti ar kas apie ją žinote, turis svarbų rei-kalą.

PAULINA PUZLAITE,
300 Sender St., Athol, Mass.

APSIVEDIMAI

PAJIESKAU draugo apsigydimu. Esu laisva. Myliu švarų ir gerą gy-vinimą. Esu 36 metų amžiaus. No-rėčiau susipažinti su savo amžiaus draugu — nevartojančiu svaiginančių gėrimų ir kėrtis norėtu Kalifornijoj apsigyventi. Box 543, 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

IVAIRŲ SKELBIMAI

PAGRAŽINAM NAMUS
Ar Tamistai yra reikalus savo na-mą — maliauti, dekoruoti, kalsimu-ti, popieruoti arba į naujus namus sudėti stiklus? Jei taip tai mes ta-visą Tamstos darbą galime atlikti už gana prieinamą kainą — pirmą ne-gu duos kitam virš pažymėtą darbą, at-silausite kainos pas mus.

Kreipkitės:

BRIDGEPORT PAINTING
HARDWARE CO.,
3149 So. Halsted St.,
Tel. Yards 7282.

STOGDENGYSTĖ

Jusų stogų prakiurimas užtaisomas ir garantuojamas už \$4. Automobilų trokų patarnavimas Chicagoje ir apie-linkė. Įstaiga 34 metų senumo. Di-džiausia ir geriausia stogų dengimo įstaiga Chicagoje. Tik patyrę unijos darbininkai samdomi. J. J. Dunne Roofing Co., 3411-13 Ogden Ave., Phone Lawndale 0114.

CHARLES TAUTKUS
EXPRESSING AND MOVING
COAL AND WOOD CO.

Patarnaujame su trokais prie krau-stymo rakandų kaip didelių, taip ir mažų. Parvežam ir išvežame iš aplinkinių miestelių, kaip toli taip ir arti. Pristatom anglis ir malkas, taipgi patarnaujame prie piknikų, išvažiavimų į miškus.

1747 So. Halsted St.,
Telephone Roosevelt 7652

710 West 18th St.,
Telephone Canal 3161

MOTERIMS PRANEŠIMAS
Parsiduoda vilnonės gijos del nerū-ni visokios rūšies. Kaina 4 oz. Mat-kos 80c, 35c, 40c. Maršonkos gijos del mezginių ir siuvinių. Kaina 1000 jardu 10c, ir 15c. Laikas apsirūpinti žiemai svederiams ir pančiokams. At-dara kasdieną, sekmadieniais ir va-karais.

FRANK SELEMONAVICIA,
504 West 33rd St.,
1 lubos.

PAJIESKOME SUNIES
Kas matėte šuni tamsiai pilką su baltu tašku ant krūtinės, vardas su Topsy, jis atsilieps ant pašaukimo, kas nurodytu kur jis randasi gaus do-vaną \$5.00. Praneškite į
Restauranta,
2059 W. 22nd St.

ISRENDAVOJIMUI

STORAS ANT RENDOS
Penki kambariai gyvenimui. Ran-dasi lietuvių kolonijoj, visi nauji įtaisymai: elektra, gasas, maudynes ir t. p. Randa pigi.

Atsišaukite
5252 So. Artesian Ave.

ANT RENDOS kampinis
štoras, naujas frontas, randa-si ant Halsted ir 32-ros gatvių.
A. Grigas & Co.
3114 So. Halsted St.

FLATAS 3 kambarių, geras del batšiuvių, barbernės, vedu-siai porai arba ir nevedusiems vyrams. Brighton Parke.
M. Evinski,
4100 So. Maplewood Ave.

SIULYMAI KAMBARIU

ANT rendos du kambariai del pavienių vyrų su valgiu ar be valgio. Gražus ir šviesus, čy-stai užlaikomi, su visais pato-gumais. A. GUDELIS, 4154 So. Kedzie Ave.

LIETUVIŠKAS HOTELIS naujai įtaisytas, su elektros šviesoms, ge-riaisia vieta del darbininkų apsigy-vimui, vyrams arba moterims; su val-giu arba be valgio, \$8.00 į savaitį su valgiu.
PETER GADEIKO,
1606 So. Halsted St.

RENDAI kambarys, vienam ar dviem vyrams šviesus ir svarus Galima patams pasigaminti valgi.
A. DANILA
3534 So. Parnell Ave.
Tel. Yards 6803

KAMBARYS galima gauti mažoj šeimynoj vyrai, arba material, kurs švariai užsilai-ko.
2632 W. 23rd St.
Antros lub. Tel. Rockwell 5093

PARENDAVOJIMUI kamba-rys del vieno vyro. Gerai už-laikomas prie mažos šeimynos.
3031 S. Union Ave.
Phone Yards 7034

IJESKO PARTNERIŲ

PAJIESKAU laikrodininko į partnerius arba kas nori būti laikrodininku išmokysiu. Vieta gera, biznio užtektinai, tik reik-kia partnerio. Kreipkitės AUŠ-ROS KNYGYNAS, Box 145, 3210 So. Halsted St.

IJESKO DARBO

DABOJU ir prižiūriu vaikus tų tėvų kurie neturi pas ką palikti dienos laike. Gražiai užlai-kysiu ir dabosiu savo namuose. MRS. S. RAUPELIS, 3357 So. Lowe Ave. Phone Yards 3280.

REIKIA DARBININKU

VYRŲ ir MOTERŲ

REIKIA VYRŲ, MOTERŲ ir MER-GINŲ po visą Ameriką. Darbas sveikas, švarus ir lengvas, darbas bus duodamas tikiai ten kur jūs gy-venat, nereiks važiuoti iš Chicago, uždarbis nuo \$30.00 iki \$75.00 į savai-tę, abelnai pagal ypato gabumą. Pa-tyrimas nereikalingas, bet turi būt teisingas ir geras darbininkas, ypatis-kai prašau neatsilauskti. Kreipkitės raštiškai klausdamas platesnių žinių,
Walter York, Pres.,
"LUXONIT NECKWEAR"
6637 So. Rockwell St.,
Chicago, Ill.

REIKIA DARBININKU

MOTERŲ

Tarpe 23 ir 35 metų amžiaus. Turi mokėti kalbėti angliškai, pa-geldaujama tokių kurios turėjo paty-rimo biznyje, bet tas nebūtinai rei-kalinga. Jei esate smarki, tai aš tu-riau vietą kuri bus jums žingeidi.

Atsišaukite tarpe 10 ryto ir 7:30 vakare.
MR. BROWN,
2610 So. Spaulding Ave.

REIKIA MOTERŲ

Tarpe 23 ir 35 metų amžiaus. Turi mokėti kalbėti angliškai, pa-geldaujama tokių kurios turėjo paty-rimo biznyje, bet tas nebūtinai rei-kalinga. Jei esate smarki, tai aš tu-riau vietą kuri bus jums žingeidi.

Atsišaukite tarpe 10 ryto ir 7:30 vakare.
MR. BROWN,
2610 So. Spaulding Ave.

REIKIA merginos angliškai kal-bančios, lietuvaits arba lenkos, su nūrsės patyrimu arba išsimokinti nūrsės, pagelbėti daktaro ofise. Kam-barys, valgis ir alga. Reikia palu-dymo.
4607 Chaplin Ave.
Tarpe 1 ir 3 val. po pietų.

REIKIA moterų sortavimui

regsu.
Kreipkitės:
1365 Blue Island Ave.

REIKIA DARBININKU

VYRŲ

REIKIA VYRŲ

Tarpe 23 ir 35 metų amžiaus. Turi mokėti kalbėti angliškai, pa

PARDAVIMUI

PARDAVIMUI ice cream, kėndžių, cigarečių, notions ir kitų daiktų krautuvė. Lysas 2 metams. Randa \$35, su kambariais gyvenimui. Parduosiu greitai ir pigiai.
2988 Archer Ave.
Phone Lafayette 8655.

PARDAVIMUI grosernė, parduosiu pigiausiai kiek galima, neturintiems visų pinigų dalį palauksiu. Norėdami daugiau sužinoti šaukite telefonu Wentworth 1888.
ANTANAS WARACINSKAS
5958 So. Peoria St.

PARDAVIMUI bučernė ir grosernė, su namu arba be namo.
Atsiskaukite
2820 Archer Ave.

PARDAVIMUI grosernė, delicatosen, ice cream. Parduosiu pigiai, noriu važiuoti į kita miestą. Randa \$35. Kreipkitės
908 W. 35th Place

GERAS BARGENAS

Parsiduoda grosernė ir pieninė dirbtuvė surių, sviesto, varškės, parsiduoda pigiai, priežastis pardavimo patirsite pas mus, 1413 So. 49 Ct., Cicero, Ill.

EXTRA

Turiu butinai parduoti iki 1 dienos rugsėjo labai gerą krautuvę. Grosernė, saldinių, ice cream, tabako ir visokių smulkmenų krautuvė. Biznis geras. Kaina \$1,500, verta dvi gubai.
950 W. 18 St.

PARDAVIMUI grosernė ir šiaip visokių smulkmenų krautuvė. Vietą gerą, prie dirbtuvių; biznis geras, eina, randa pigi. Bus parduota už teisingą pasiūlymą.
2300 W. 48 Pl.
Tel. Lafayette 8360

GERA proga aptiekioti. Parduodu krautuvę įtaisus, kurie yra tinkami del aptieko. Dabar yra cigarečių, tabako ice cream ir kitokių smulkmenų biznis geras. Yra labai gera vieta lietuvių ir lenkų apgyventi; kampa, biznis užtikrintas. Šiame mieste yra nėra lietuviškos aptiekos ir verta būtų kam nors atidaryti.
322 E. 14 Street,
Chicago Heights, Ill.

PARSIDUODA mokyklos reikmenų štoras, geras biznis, pigi randa su ruimais, iš priežasties kito biznio. Vienas štoras prie mokyklos, parduosiu pigiai šita savaitę.
3537 Wallace St.,
Tel. Yards 6946

NEGIRDĖTAS bargenas. Turi but parduota greit bučernė, labai dailioji vietoje. Pirmos klesos įrengimas. Už teisingą pasiūlymą. Bučernė randasi, 5610 So. Kedzie Ave. Savininkas diena, 10753 S. Michigan Ave., vakarais 1 W. 112 Pl. Tel. Pullman 5606.

EXTRA

Pardavimui grosernė ir kitų reikmenų krautuvė, gražioji aplinkinė prie didelių parkų, mokyklų ir leikos, panašaus biznio nėra per du blokus, čia niekad nėra blogų laikų, nes vien turtingi žmonės gyvena, pigi randa su kambariais del gyvenimo. Turi but parduota ligi panedėlio, nes aš turiu eiti ligituotį. Kas neturi visu pinigų, tai palauksiu, ar kas turi automobilį gal pridėti.
1413 E. 58 St.
Phone Fairfax 2619

TURIU parduoti savo \$250 gražią tikrai francuzišką violet Console Victrolą, vartota tik 3 mėn. Yra daug rekordų, deimantinė adata, \$65. 2502 W. Division St. 2 flatas. Armitage 1981

PARDAVIMUI grosernė ir delicatosen su namu arba be namo, kampinis namas. Daroma daugiau kaip \$400 biznio į savaitę, randa \$35, su gyvenimui kambariais. Savininkas
3832 W. Lake St.

PARSIDUODA grosernė ir meat market su namu, 3 kambariai prie krautuvės, garadžius, elektrika.
Klauskite savininko.
4455 W. 55th St.

PARDAVIMUI meat market. Biznis išdirbtas. Kaina \$1,275. Priežastis pardavimo: einu į didesnę biznį.
1840 W. 35th St.
Phone Lafayette 8334

VICTROLA Console-table stiliaus, brown mahogany, beveik nauja, \$150 vertės, parsiduoda už pusę prekės. Kreipkitės penryčios vak. nuo 7 iki 9:30, arba subotąje po pietų ir nedėlioje. 6552 So. Rockwell St., arba Tel. Prospect 1344.

PARDAVIMUI

PARDAVIMUI Shoe repairing Shop. Visos mašinos elektra varomos. Elektrikinis stich mašina tik metalai vartota. Parduosiu greit ir pigiai, nes turiu du biznius. Jei norės parduosiu ir namą 2 lubų augšcio su garadžium. Kreipkitės vak. po 6 val. ir nedėlioms.
3225 So. Halsted St.

PARSIDUODA bučernė ir grosernė visokių tautų apgyventoj aplinkinė, lysas 4 metams, 4 ruimai pagyvenimui arba kas norit puse, priimsiu į partnerius. Pirsikite gana pigiai.
Atsiskaukite
821 W. 34 St.

EXTRA
Pardavimui du šautuvai: vienas ant dviejų šuvių, antras pumpuojamas, abu veikia nauji, gerame padėjime. Parduosiu pigiai.
Atsiskaukite
3233 So. Halsted St.

KENDŽIŲ ir ice cream štoras parsiduoda.
Kreipkitės:
530 W. 26 St.

PARDAVIMUI kėndžių, cigarečių, ice cream, mokyklų reikmenų, su 1 augšto mūriniu namu, 2 karų garadžius. Geroje vietoje, netoli lietuvių mokyklos ir bažnyčios.
2734 W. 43rd St.

PARDAVIMUI krautuvė saldinių, ice cream, cigarečių, notion, visokių smulkmenų daiktų ir darbinį drabužių. Priežastis — savininkas eina į locną namą.
114 E. 107 St.
Tel. Pullman 1030

PARSIDUODA maža grosernė su visais rakandais ir ruimais pagyvenimui. Renda \$10 mėnesį. Kreipkitės:
3148 S. Auburn Ave.

NAMAI-ZEMĖ

PARSIDUODA arba apsimaino geras biznis namas ant Town of Lake. Gali atidaryti kokį tik nori biznį. Reikia turėti \$4,000.00 cash, likusius ant išmokėjimo.
Savininkas
JOHN WINTERS PLACE
5701 S. Ashland Ave.

PARDAVIMUI 10453 So. Roman Ave., 6 kambarių cottage, aržuolo grindys ir trimingai, elektra, karštu vandeniu šildomas, 1 akras žemės, kaina \$4750, įmokėti \$1500, kitus išmokėjimais. John Gleich, 2830 W. 39 Pl., savininkas arba agentas, 7846 So. Halsted St.

WESTERN AVE. bargenai, savininkas apledžia miestą, prie 82 St., netoli golf klubo, 50 pėdų lotas, kaina \$5200. John Floersch, 2344 W. 69th Street. Tel. Prospect 0760.

DVIEJŲ flatų medinis namas, 4-4 kambarių, cementiniu pamatu, furnace šildomas. Viskas pirmos klesos, lotas 40 pėdų, kaina \$8200. Savininkas. Y. Prodis, 5159 So. Albany Ave.

EXTRA BARGENAS, 8 akrai žemės, Oak Parke ir 5 kambarių namas, kaina daržinukės, \$2,000 įmokėti arba mainysiu į Chicago namą arba parduosiu pigiai.
S. MARKUNAS,
635 W. 120 St.,
Tel. Pullman 2856

PARDAVIMUI lotas, 60x125 pėdų, gražioje Riveride, \$800, reikia įnešti biskį pinigų ir po \$10 į mėnesį. Gera transportacija ir graži aplinkinė. Rašykite del sutarties.
Naujienos,
1739 So. Halsted St.,
Box 542.

2 FLATŲ mūrinių, 5-5 kambarių, sun parlor, įvairta maudynė, ugnvietė ir knygnas, aržuolo trimingai, 2 karų garadžius, kaina \$15,500, išmokėjimais, savininkas ant 1 augšto.
6154 So. Maplewood Ave.
Tel. Republic 5399.

PARDUOSIU arba mainysiu savo namą ant bučernės ar grosernės. Namą randasi 3562 So. Halsted St. Kreipkitės pas savininką. J. KOSIS, 548 West 32nd Street.

PARDAVIMUI biznio prapertė, 1 krautuvė ir 4 flatai, randa \$2220, kaina \$11,000, pinigais \$5,000. Savininkas ant antro augšto. 1057 Maxwell St.

PARDUOSIU arba mainysiu ant bungalov 3 flatų mūrinių namas 2 flatai — pečiai šildomi, vienas turi furnace heat. Elektrą, maudynės, telefonai. Garadžius del vieno automobilio.
Savininkas
6319 So. Laflin St.

NAMAI-ZEMĖ

SPECIALIS BARGENAS

Naujas 2 flatų, mūrinių namas, 6-6 kambarių karštu vandeniu šildomas pirmas augštas. Yra knygnas, bufetas, tile grindys. Augštos rūšies plumbingas ir medžio darbas. Jei norėsite, duosime sąlygas. Ateikite nedėlioje arba panedėly. Savininkas bus tame name 3113 W. 39 St. netoli Kedzie Ave.

2

augštų namas. Cementiniu pamatu, su sklepu. Gerame padėjime. Specialė kaina \$1500 cash. Kitus lengvais išmokėjimais. Randasi prie 45 St ir Paulina St.

RUBIN BROS.

3804 S. Kedzie Ave.

REZIDENCIJŲ LOTAI

Liko tik keletas 30 pėdų lotų, netoli nuo Marquette Parko ir Western Ave. Suras, vanduo ir šaligatviai apmokėti. Kaina \$500 kiekvieno. Kad užbaigus namų reikalus, veikite greitai. Atidara nedėlioje ir panedėly. A. N. MASULIS AND CO. 6641 So. Western Ave. Republic 5550

DIDELIS BARGENAS
Parsiduoda mūrinių namas ant 2 pagyvenimų po 7 ir 8 kambarius, furnace apšildomas namas, yra geras kaip naujas, aržuolo trimingai, maudynės ir skalbyklos, labai puikioji vietoje lietuvių apgyventoj. Kaina tik \$12,800, įmokėti \$4,500 ar daugiau, likusius ant lengvų išmokėjimų.
Atsiskaukite
6951 So. Union Ave.

TIKRAS BARGENAS
Savininkas parduoda 2 aukštų mūrinių namą garų apšildoma 5 ir 6 kambariai, aržuolo medžio baigtas, 2 karų garadžius, priežastis einu į biznį. Namą randasi netoli Sv. Kazimiero Vienulyno, arti stryktarių linijos. Agentai tenatsiskaukia. Savininkas ant 1 lubų, 6135 S. Rockwell St. Tel. Republic 0170.

NAMAI-ZEMĖ

WESTERN AVE.

NETOLI 69 ST.

50 pėdų cottage, savininkas tur parduoti šiandien, kaina \$4500, pusė pinigais. Atsineškite depozitą, kad gavus paskutinį Western Ave. bargeną. Atidara nedėlioje ir panedėly. A. N. MASULIS AND CO. 6641 So. Western Ave. Republic 5550

MUSŲ subdivizijoj mes turime puikius lotus, kai kurių lotų jau yra išskirti medžiai, netoli katalikų bažnyčios ir mokyklos. Yra gražus parkas su prudu. Viskas mūsų subdivizijoj, tikrai keletas blokų nuo Rock Island geležinkelio stoties, 28 minutes nuo miesto važiavimo. Visos informacijos dykai.
J. C., 14
1739 So. Halsted St.
Box 541.

PARDAVIMUI pigiai, 7 kambarių mūrinių rezidencija, furnace šildoma, aržuolo ir beržo trimingai, 6 karų garadžius. Savininkas, 5636 So. Winchester Ave. Tel. Republic 9221.

PARDAVIMUI medinis namas, pigiai, per savininką, cementinis sklepas, furnace šildomas, elektra.
6424 So. Talman Ave.
Republic 3022

DIDELIS BARGENAS BRIGHTON PARKE

2 augštų, 5-5 kambarių, bungalov stogu, netoli karų linijos ir mokyklos, naujas namas. Savininkui stoka pinigų užbaigimui namo. Greitam pirkėjui atiduosime už \$6250, išmokėjimais. Mes taipgi turime biznio ir rezidencijų lotų pardavimui Brighton Parke už didžiausius bargenus.
J. N. ZEWERT AND CO.
4377 Archer Ave.
S. W. kampas Archer and Kedzie

PARDAVIMUI krautuvė ir flatinis namas, mūrinių, prie Halsted St., netoli 21 St. Labai gera vieta, tikrai \$10,000.

IGNATIUS CHAP & CO.,
31st & Wallace Streets
West Thirty First State Bank Bldg.

BRIGHTON PARK
Parsiduoda pigiai mūrinių namas, 2 fl. po 6 kambarius su visais parankumais, beismantas cementuotas, arti McKinley parko, arti karų linijos, už \$9750. Kam reikalingas pigus namas atsiskaukite 2440 Pershing Rd., 1-mas fl.

BARGENAS 6 kamb. stuba už \$5200, 2 karams garadžius. Randasi ant Bishop netoli 56 gatvės.

J. SINKUS & CO.,
809 W. 69th St.

BARGENAS Brighton Parke, mūrinių 2-5 kambarių, 3 miegamieji kambariai kiekviename flate, lotas 37½. Viskas pirmos klesos padėjime, parduosiu pigiai. Sav. 4436 S. Washtenaw Ave. I fl.

PARDAVIMUI biznio kampas, 50x125, krautuvė, 3 flatai, 3 karų mūrinių garadžius, rendos \$213 į mėnesį, taipgi 2 augštų mūrinių namas prie Union Ave., netoli 31 St. tikrai \$27,500.

IGNATIUS CHAP & CO.,
31st & Wallace Streets
West Thirty First State Bank Bldg.

PARDAVIMUI medinis namas su 3 lotais, viso 90x125. Vieta Mt. Greenwood. Pasiskubinkit, gausit bargeną. Kreipkitės W. 112th St. ir Thorn Ave. Pirmutinis namas.

MEDINIS namas pardavimui, 2 flatai, 6 kambarių, gasas, elektra, toiletas, viskas naujos mados. Parduosiu labai pigiai. Atsiskaukite:
5113 So. Union Ave.

PARDAVIMUI naujas mūrinių namas 2 pagyvenimų po 6 kambarius, garų apšildomas; gaso pečiai; ledo skrynios, knygnas šepos, beismantas pleisteruotas ant 6113 So. Albany, savininkas ant pirmo lubo.
Tel. Republic 6954

PARDAVIMUI namas, 4 kambarių Cottage, šale miesto. Yra vanduo, elektra, 1 blokas nuo karų linijos, 1 blokas nuo mokyklos. Įmokėti \$1,000 ar daugiau, kitus kaip randa.
Atsiskaukite
3906 W. 62 St.

NAMAI-ZEMĖ

PARDAVIMUI

5 kambarių medinė bungalov, cemento bloksu beismantas; elektra, furnace. Aržuolinis trimingas ir padlagos. Lotas 30 pėdų platumo, arti Michigan Ave. Prekė \$6,600, cash \$3600, likusieji \$45 į mėnesį su procentu.

5 kambarių medinė bungalov, cementinis beismantas, elektra, furnace, mahogany trimingas, aržuolinės padlagos, lotas 30 pėdų platumo, garage. Prekė \$6300, cash \$1500, likusius pagal sutartį. Priimsiu nebrangų lotą kaip dalį įmokėjimo.

5 kambarių medinė bungalov, cemento bloksu beismantas, viskas aržuolinis medis, furnace yra viršus. Lotas 33 pėdų platumo. Prekė \$7800, pinigais reikalinga \$1500, kad įmokės daugiau, pigiau; arba mainysiu ant 2 aukštų moderniško namo.

5 kambarių stucco bungalov, lotas 36 pėdų platumo, viskas įrengta vėliausios mados. Prekė \$6500, cash \$750, likusius pagal sutartį.

MICHIGAN AVE BIZNIO LOTAI

Turime keletą kampų ant pardavimo, savininkas liepia parduoti greitu laiku, nes išvažiuoja. Todel yra jusų proga nupirkti prieinama kaina. Kampas 101 gat., 58 pėdų plat. Kampas 101 gat., 33 pėdų plat. Kampas 119 gat., 52 pėdų plat.

Apart to turime daugybę kitų lotų del buznio ar del rezidencijų. Pirkite dabar.

WILLIAM C. WOOD
Jonas Ruiko.
11055 Michigan Ave.
Parkway Bldg., 2 lubos.
Tel. Pullman 7468

BRIGHTON PARK

6 kambarių cottage, gasas, vana, elektra, viskas moderniška, 2 karų garadžius, 30 pėdų lotas. \$4150
Didelis bargenas
2 augštų mūrinių namas, 2-5 kambarių flatai, viskas moderniška, naujas namas.
Bargenas
Atidara nedėlioje
\$11000

B. R. PIETKIEWICZ & CO.

2612 W. 47 St.

PARDAVIMUI mūrinių namas ant Bridgeporto, 2 augštų štoras ir 4 pagyvenimai po 4 kambarius, yra elektra, sklepas ir stogas, rendos 1 mėnesį \$115, kaina \$8500, cash \$4000. Savininkas iš užpakalo ant 1 lubų 3123 S. Emerald Ave.

PARDAVIMUI mūrinių, 4 flatų namas, su visais įtaisymais. Kaina \$8,700. Rendos nėra \$100 į mėnesį. Kreipkitės pas savininką.
5252 S. Artesian Ave

MURINIS namas 4 kambariai, bučernė ir grosernė, geras biznis, visokių tautų apgyventoj, lietuvių daugiausiai; pigiai parsiduoda.
2701 W. 43 St.

NAMAI-ZEMĖ

EXTRA BARGENAS

Parsiduoda mūrinių namas, 2 augštų, ant 2 lotų, ant kampo dviejų gatvekarų; vertas apie \$100,000, už \$50,000. Cash apie \$24,000, nes savininkas turi skubotai išvažiuoti Europon. Namą randasi geriausioje vietoje ant Ashland gatvės ir netoli Roosevelt Rd.

Medinis 2 augštų namas, visodidžiausio biznio vietoje, tarpe tarpe 46 ir 47 St., ant Ashland, už \$21,000. Kreipkitės prie

B. ZALESKIO,
REAL ESTATE
4645 S. Ashland Ave.

Ar turi vieną tukstanti dolerių?

Nupirskit 2 flatų mūrinių namą, po 6 ir 6 kambarius, su visais įtaisymais.

Taipgi 6 pagyvenimų medinis namas, po 6 ir 4 kambarius, randasi netoli Sv. Jurgio bažnyčios.

4 pagyvenimų medinis namas, garadžius, 2 lotai prie šalies. Tuos namus galima nupirkti su mažu įmokėjimu, arba mainyti ant bile kokio biznio. Savininkai priims lotus už pirmą įmokėjimą. Platesnių žinių kreipkitės

C. P. Suromskis and Co.
3352 So. Halsted St.
Chicago.
Tel. Boulevard 9641

EXTRA PRANEŠIMAS

Geras laikas pirkti ukes, 2 ir 3 dienas šventos. Darbininkų šventė, atvažiuokite pasižiūrėti ukių be sugaišimo ir darbo. Paimkite laivą nuo So. Water Street ir Michigan Ave., pirkite tikietai į Muskegon, Michigan, round trip \$6.50, o iš Muskegon imkite Buss, automobilį į Pentwater, Mich., \$1.60, atvažiuokite pas P. D. Andrekus. Matysite to ko nematėt, visokių ukių, didelių ir mažų, pigių ir brangių. Laivas išsena pas vieną vakarą 7:45 po pietų.

P. D. ANDREKUS,
Pentwater, Mich.

BARGENAS!

Parsiduoda naujas medinis 6 kambarių bungalov su cemento aukštu beismantu ir trepai iš vidaus ir viršų ir apačioje, su uždarytais užpakaliniais portais. Kieto medžio užbaigimai. Lotas 30x126½ iš vienos pusės nebus arčiausio namo kaip 20 pėdų ir iš antros pusės 6 pėdos ir tuščias lotas. Savininko statytas su. Visi paskutines mados pagerinimai, atiduosiu už \$4500, įmokėjimas cash ir tolesnis išmokėjimas pagal sutarties.

11135 So. Clifton Park Ave.
Mt. Greenwood, Ill.

PARDAVIMUI mūrinių namas, 2 augštų, 7-6 kambarių, garadžius 1 mašinai. Yra visi įrengimai: vanos, elektra, gasas, toiletai. Geroje vietoje, 56 ir May St. Kaina pigi. Savininkas,
2729 W. 39 Pl.

PARDAVIMUI, Mt. Greenwood, Ill., 10840 Kedzie Ave., 5 kambarių cottage. Cementinių blokų pamatas, furnace šildomas, lotas 75x300 pėdų. Kaina \$5000, pinigais \$2000, kitus po \$35 į mėnesį. Atsiskaukite prie savininko.

PARDAVIMUI 4 kambarių namas naujoji lietuvių kolonijoj su 4 lotais, visais reikalingais ir didelia daržais. Netoli Švento Kazimiero Kapinių. Parduosiu pigiai, nes turiu apiešti miestą.

11328 So. Troy St.,
Mt. Greenwood, Ill.

PARSIDUODA du nauji muro namai po 2 pagyvenimų po 4 kambarius. Elektrą, maudynės, skalbykla. Namai randasi ant 4352, 4354 South California Ave. Cash ir ant išmokėjimo. Atsiskaukite pas savininką.
1967 Canalport Ave.,
I fl. rear.

GRAŽUS, moderniškas, 2 flatų, 6-6 kambarių, gražiai dekoruotas, tikrai užbaigtas, kieto medžio trimingai, įmurytos maudynės ir tile grindys, garų šildomas. Atsiskaukite nedėlioje 6108 So. Sacramento Ave.,
Rockwell 4762

NAMAI-ZEMĖ

BRIGHTON PARK BARGENAI

4 kambarių cottage. \$2800

Specialis bargenas

2 augštų medinis namas, 2-4 kambarių flatai, gasas, toiletai, elektra. Didelis bargenas \$5000

2 augštų medinis namas, 2-4 kambarių, cementiniu pamatu, gasas, elektra, vana, toiletai. \$6700

Ekstar bargenas

2 augštų mūrinių namas, su sklepu, 2-4 kambarių flatai, viskas moderniška. Bar- \$8300

2 augštų mūrinių, su sun parlorais, tik ką užbaigtas, viskas moderniška. Ekstra didelis \$10500

bargenas

Mūsų ofisas yra atdaras nedėlioje nuo 10 ryto iki 4 po pietų.

KOZLOWSKI BROS.

2525 W. 47 St.

ANT PARDAVIMO South Side 2

flatų moderniškas mūrinių namas po

po 5 ir 6 kambarius ir garadžius del

2 karų, parduosiu arba mainysiu ant

mažesnio namo, loto, automobilio, bučernės arba kito biznio. Kreipkitės

J. LEPO,

722 W. 35th St.,

Phone Boulevard 3249

MORTGECIAI - PASKOLOS

MES padarome ir perkame ant

rus morkčius siekiančius \$200 iki

\$5000, lengvais išmokėjimais už

6% palukamų ir mažą komisią. Taipgi

perkame kontraktų dokumentus.

LOUIS STERN & CO.

Suite 1029 — Burnham Bldg.

160 N. La Salle St.

MOKYKLOS

Specialiai Kursai Dress-making ir Millinery

Reguliarai kursai Drafting, Designing, Tailoring ir Dressmaking. Lengvais išmokėjimais. Didelis numazinimas kainose.

VALENTINE DRESSMAKING COLLEGE,

2407 W. Madison, Chicago, Ill.

Phone Seeley 1643

Aušrininkų Ekskursija.

(Tęsinys)

IV

1. Ž. Kalvarijos apylinkės. 2. Maldininkų kuopos. 3. Kryžių žemė. 4. Tikybinio fanatizmo reiškiniai. 5. Nauda kunigams. 6. Musų vakaro „sėlė“. 7. „Revizorius“. 8. Pasisekimas.

Ryto metą gerai pamylėti vaisingos žemaitės-šeimininkės traukė į skirtąją musų vakarui uke. Lijo ir mes nelabai kaip jautėmė. Visuomet tur būt ekskursantų upas nuo oro priklauso. Nieko nepadarysi, kad ir per lietu traukiame nusikertojot vieton. Priename ž. Kalvarijos miestelį. Purvynas ligi kelių. Įvairių šventųjų stovyklės šimtais prisagstytos abipus kelio. Ant miestelio kalvų ir pakalnėse stovi kopytėlės —vaizduojančios Kristaus kėlią Golgoton. Dievukų ir kapytėlių architektura gana primityvi—žemaitiška, padaryta rankomis. Patsai miestelis ir jo apylinkės randasi tarp nedidelių kalvų ir pakalnėse apaugusių. Gražios tat vietos. Ir visai suprantama dėl ko senovės jėzuitai išrinko šias vietas Kristaus kančioms vaizduoti. Čia yra taipgi upelis, bibliškai vadinamas. Bet musų akis ir domėjį traukė ne puikios vietos, o maldininkų kuopos, kurios vadų—dažniausia davatų vedamos, šio, tikriaus bėgte bėgo stacijas. Nepaprasto išpuošio dar tie maldininkai. Bėga, akis išvertę, gieda — rėkia, apsiša-roja, pasiekę kurį-tai kopyčią, kad girus į purvyną kryžių žemę ir dar pabuna prisipaude kokias penkias minutes! Atsikelia baisiausiai purvini, bet nieko nežiuri, bėga toliau, lyg akis išdegtų. Mat žmoneliai kunigų visokiems budais įgasdinti čia atgailą neša už savo nuodėmes. Taip bėgančių kuopų galybės. Vienos didesnės, kitos mažesnės, bet visos ne savų balsu gieda rėkia. Kai kurios net bugnan muša, bet nepaprastai, taktan, o nabatų... Susidaro kaž koks pekliškas upas. Žiuri ir gailiesi tų žmonelių, taip kunigų kvailinamų. Žmonės nekalti jie nesupranta, akli, bet tie dvasios tėvai privedę prie šio stovio, kada žmogus gyvuliu virsta, gero patikymo verti... Patys kunigėliai žmonės. Reikia žinoti, kad su del to nebėga ir nepuola „kryžių žemę“, tą prastieji-avelės už juos atlieka. Kasžin ką pamanytų ž. Kalvarijos atlaiduosa atsilankęs laisvas anglas ar amerikietis, gal manytų Afrikoj, šatunų tarpe ataidurės...

Dar vienoje kopytėlėje pa-statyta du medžio kryžiai, viena žmonės bučiuoja ir jau spėjo pusę nulaižyti, kitą gi po žie-vutę atminčiai, kaip šventenybė lupinėjasi, kurias laiko kokiui šventenybių talismanu. Taipgi prie bažnyčios, kuri gana turtingai išpuošta, sėdi vienuolis ir duoda žmonėms bilietukus, traukti, kuriame pažymėta visokios nuodėmės ir išsitraukęs vieną kortelę sužino už ką turi melstis ir pinigus aukoti. Tas vienuolis apsisitęs atatin-kom dekoracijom—murzinu ka-tilu su smala, kuriuo gasdina tamsius žmones, buk šie pekloje turėsią tokią dervą gerti, jei atgailos nedarysi. Lengvatikiai greit suvadžiojami ir atliek ce-remonijas aukoją vienuoliui pin-gus. Šitokių priemonių mulkin-ti tamsius žmones dar niekur ne-tekio matyti!..

Nors aišku kunigai tuo daug atsiekia, — viena gauna gražių pajamų, antra — minėtoms prie-monėms sugeba valdyti mažiau

susipratusią liaudį ir visokiems budais ją naudoti.

Gerokai pabraidžioję ž. Kalva-rijos purvyną ir prisikaupia ti-kybiniai-šeimininkės išpuodžių nuvykome į Sondeckio ukę, kame turėjo būti ruošiamą pora musų vakarų. Teatro salės vietoje ra-dome nepaprastai puikiai berže-liais išpuoštą didelį klotimą. Scena kaip dideliuos miestuos iškelta ir gana puikiai apstaty-ta darė malonaus išpuošio. Tie-sa, dar mes pora valandų padir-bėjome, kol galutinai priuorše-mė savo spektakliams.

Toliau rengėmės prie paties va-karo. Vieni drabužius ruošėsi, kiti grimavosi, treči roles karto-jo ir t.t. Šią dieną ėjo „Revizo-rius“. Nors buvo šeštadienis ir gana blogas oras, bet publikos prisirinko pilnas klotimas. Mat ž. Kalvarijos apylinkėse be da-vatų randasi gana skaitlingos valstiečių-liaudininkų ir socialde-mokratų kuopos, kurie mus atva-žiavimą maloniai sutiko ir gau-singai atsilankė. „Revizoriaus“ vaidinimas publikai patiko ir kai kurie rusų valdininkus, veikale vaizduojamus, lygindami lietu-viškiems turėjo sveiko juoko. Po vaidinimo ėjo šokiai ir žai-dimai lig 4 val. nakties. Trumpai pasisekimas pirmo aušrininkų-ekskursantų vakaro — žemaiti-joje kaip materialiniu, taip ir moraliniu atžvilgiais pilnai pasi-sekė.

V

1. Sekmadienis—didžiausi atlai-dai. 2. Mitingas. 3. Susijodo-mavimas aušrininkais. 4. Pra-keikimas. 5. M. Januškevičiaus paskaita. 6. Vedybos. 7. Pasi-sekimas. 8. Ispudis žemaitiu-se.

Sekanti diena išpuolė sekma-dienis — didžiausi ž. Kalvarijos atlaidai. Žmonių privažiavo ga-lybės. Visokių škaplierninkų, bogomazų, sukčių, komedijantų siute siuvo po visą miestelį. Ne-truko ir inteligentų, kurie įvai-riais tikslais čia susirinko. Mes buvome po 7—9 žmones vaikščio-jome po miestelį ir žinoma kre-i-pėme į save visų atydą. Tuli šnabzdėjosi, kad tai kauniečiai atvažiuo „komedijų rodyti“. Kaip ekskursantai buvome pasi-vaivę raudonais raikštukais ir tas davė savotiško išpuošio į mokymo verti... Patys kunigėliai žmonės. Reikia žinoti, kad su raudonu ženkleliu ne bet kur Lie-tuvoje galima pasirodyti.

Artinosi vidudienis. Seimo na-rys (v-l) Radis suorganizavo sa-vo prie bažnyčios mitingą, ku-riame, pirmausia kalbėdamas, įrodė dabartinių Lietuvos vieš-pačių — „krikščionių“ šunybę. Gi musų ekskursantas L. Ser-benta antras pasibėmė balsą ir vaizdžiai aiškino tuos budus, ku-riais einant galima išsiliuosoti iš dabartinio klerikalų užponavi-mo. Iš pat pradžių policistas mė-gino trukdyti, bet kalbėtojai pa-siškinus atšoko. Vienok pa-baigus pareikalavo paso, kurį gavęs prašė ateiti nuovadon. Ta-da L. Serbenta išsiėmęs užrašų knygelę pareikalavo policisto pa-sisakyti kas jis per toks ir iš-kur atvykęs. Bet vargšas pabu-gom, gražino pasą ir užraudęs nu-dulino sau.

Pažymėtina, kad visą mus ek-skursiją uoliai buvo policijos ir jos sėbrų sekama, bet kaip rei-kiant įkasti visgi jai nepasisė-kė.

Dar apie mitingą kalbant rei-kią priminti, kad koks tai „kri-kščionis“ taipgi organizavo pra-kalbą, bet neradęs klausytojų turėjo apleisti bačką. Gi p. Radis su L. Serbenta — didelio minios pritarimo susilaukė, o ypatin-gai

kuomet buvo kalbama apie gelž-kelio tiesimą ir kunigų darbe-lius.

Beveik tuo pat laiku /bažny-čioje vienuolis sakė pamokslą, kuriame nepasigailėjo ir musų ekskursiją paliešti. Uždraudė tėvams leisti į mus vakarus vai-kus ir visą ekskursiją prakeikė. Mes tai išgirdę tik nusidžiau-gėm, nes supratom, kad savo atvykimu į juodąsias jėgas išpu-džio padarėme. O be to, kas ga-lėtų pakęsti vienuolių, tų tam-sybės apaštalių, pagyrimus! Jų keiksmai mums daug malonesni. Pavakariop Sondeckio klotime buvo M. Januškevičius, buv. Ru-sų Valst. Damos atstovo, viešojo paskaita — „Lietuva ir užsie-nis“. Paskaitos klausėsi be ek-kursantinų kar gražokas burelis vietos visuomenės. Kalbėtojas nuodugnai išdėstė Lietuvos po-litinę situaciją sąryšyje su An-glijos ir Prancūzijos parlamen-tų naujų sąstatu ir Lietuvos „krikščionių“ įsigalėjimu. Klau-sytojai prelegentui gyvai prita-rė.

Po paskaitos prasidėjo vaka-ras. Vaidinta Gogolio „Vedybos“. Artistų atlikta vidutiniai. Publi-kos prisirinko nemažas burelis. Vėl beveik visi bilietai buvo iš-parduoti. Šį kartą publika susi-rinko grynai saviškė. Mat pašai-liniai bijojo vienuolio keiksmų. Šokiai tęsėsi ligi 4 val. nakties. Pasisekimas puikus. Atsilan-kusieji dėkavojo aušrininkams, kad jį tamsų žemaitijos kam-pelį ir dviems vakarėliams bei pa-skaitoms sustiprino jų dvasią. Nors, tiesa, ekskursantams ir vietos aušrininkams teko šiek-tiek padirbėti, gerokai nuvargti bet matant taip gražius vaisius viskas užmirštama ir džiaugia-masi nudirbtais darbais.

Vėly vakarą išsiskirstėme į-vairstosna ukėms nakvynėn, kad kiek atsilskėjus, ryto metą trauki-ti tolyn į patį žemaitių vidurį—Tėliūs. Vaisingi žemaitiai mu-sų mergaites sutalpinio lovose, gi berniukams teko kvepiančia-me šiene miegoti.

Bendrai pirmas įspudis žemai-tijoj gana malonus ir įvairus. Daugumai ekskursantų-suval-kiečiam teko dar nežinomų ir nematytų dalykų susitikti, o tatau žmogų labai ir labai lavina!

VI

1. Fotografavimas. 2. Dainos. 3. Lietuvos šeiminių karapa-petas. 4. Tvarkinga eiseną. 4. Kaimietis. 5. Džiugo kalnas. 6. Susitikimas teliščių. 8. Pri-ėmimas. 7. Ispudis mieste.

Ryte skubiai sudėjome daiktus į paruoštus vežimus, visi su-sirinkome į Sondeckio ukę ir bendrai su vietos draugais nusit-fografavome. Atsisveikinę su naujais pažįstamais dainas dai-nuodami traukėme per ž. Kalva-riją į Tėliūs. Dainavome daugiausia revoliucines dainas nors tatau Lietuvoje uždrausta, bet kas mums ekskursantams moksleiviams drįs trukdyti... Net per „šventąją“ ž. Kalvari-ją eidami traukėm „ženkim, draugai“ ir tt. Nieks iš vietos po-licijos nepastojų kelio. O to-liau, išėjus į plentą už miestelio, tai dainavome be išimties viso-kias dainas, kokias tik mokėjo-me. Ypatin-gai visų buvo mė-giama „Mes Lietuvos kunigėliai“ ir neseniai Mariampolėje atsi-ra-dus „Lietuvos šeiminių kara-petas“ charakterizojas dabarti-nių valdonų darbuotės variatus. Neiškenčiu jos čia neišrašęs (Gaida kaip visiems žinomo ka-rapeto).

„Kur degutas varva, kur deg-tinė teka,

Ten tėvynė mūsų — Lietuva
brangioji.

Čia visi mus myli, meilės kalbas
šneka,
Nes visi pažįsta kas valdžia
musoji.

Mes nuo šiandien tepsim kiek-
vieną plakata.

Nes degutas ginklas priešui
nugalėti.

Mes nuo šiandien gersim susėdę
į ratą,

Nes degtinė budas blaivybei pa-
dėti.

O paskui sušauksim kitą par-
lamentą

Į kurį išrinksim savo šalinin-
kus.

Ir tada paskelbsim naują testa-
mentą,

Kuriuo palaidosim visus maišti-
ninkus.

Mokyklas naikinsim, vienuo-
lynus steigsim,

Spaudą uždarysim, rožančius
giedosim.

Ką norėsim veiksim, ką norėsim
dirbsim;

Žemę reformuotą ponams dova-
nosim.

Mes nuo šiandien gersim mus
valdžios sveikatą,

Kad greičiau ateitų tie laikai
žadėti,

Mes nuo šiandien gersim susėdę
į ratą,

Nes degtinė ginklas blaivybei
laimėti.

Dainuodami ir ėjome taktan,
tvarkingai eilėmis išsirykiavę.

Iš kažin kur atsirado raudonos popieros gabalas ir vienas juok-darys prisegęs prie lazdos ėjo pirma. Gavosi demonstruojantį minia. Ir ištikrųjų kokiam šiau-dadušiui galėjo baimės įvaryti. Ispudis gražus. Kaimietis susi-tikęs nežinojo ką daryti, bet ga-lų gale nutarė nusiėmęs kepurę važiuoti pro šalį. Mes iš jo nai-vumo gardžiai juokėmės. Mums buvo daugiau žaidimas nei rim-ta eiseną, bet kaimiečiui, ir kaip vėliau sužinojome Tėliuose bu-vo paleistas gandas, jog ateina bolševikai, ginkluoti su raudo-nom vėliavom. Tam nesistebė-jom, nes priėmėmų netruko, o be to demokratinėje Lietuvoje, kas ne „krikščionis“ tas bolševi-kas...

Pagaliam į priėjome gražų Džiugo kalną, kuris randasi 4 kilom. atstu nuo Tėlių. Kalnas apaugęs medžiais, gana aukšto-kas, pačių žmonių senovėje su-piltas. Čia radome keletą teliščių mus belaukiančių, o už kurio laiko atvyko visas Tėlių jaunuo-menės burys su b. Seimo nariu A. Tornau (v. l.) ir vietos Mok. Seminarijos inspektorium P. Abramavičium (s.-d.) prysakę.

Mes užtraukėme dainą, jie mus sveikino gražia kalba, susipažino-me, kalbėjome, bendrai dai-navome, visai pranyko musų nuovargis, kurį jautėme porą dešimčių kilometrų atėję. Nepa-sijutome priėję miestelį. Su teliščiais sudarėme didelę mi-niją, juo labiau, kad išsiskirstę žygiavom. Į vietos obivatelius tatau, musų dainos ir raudoni ženklukai padarė didelio išpu-džio. Prie Tėlių piliečių klubo sustojome ir iš vietos valstiečių-liaudininkų ir socialdemokratų komitetų gavome laiškelius su nurodymais privačių butų, ku-riuose galime apsinakvoti. Ši tvarka mums labai patiko, nes buvome šiek tiek pavargę ir tikė-jomės gerokai atsilskėti

Širdingai dėkingi vietos v-l. ir s.-d. išsiskirstėme po 1— į atski-ras šeimynas, kame radome taip-gi kuomaloniasią priėmimą. Mums, kaip ekskursantams ta-tai buvo tikru furoru.

(Bus daugiau)

Mariampolė.

Šis miestas — Mariampolė —bus vienas didesniųjų Lietu-vos miestų. Jau turbūt ne ne-reikėtų rašyti, kad jis stovi ant šešupės kranto ir kad jį at-vestas iš Kauno geležinkelis, kuris Mariampolėi labai į svei-katą. Sakysim, į Mariampolę atvykai vakare 9-tą valandą, reikalus atlikti, pernaktvojai ir rytą, 5-tą valandą gali grįžti į Kauną. Arba iš Mariampolės 5-tą valandą ryto išvažiuai į Kauną, Kaune busi 8-se ir per dieną reikalus Kaune atlikti, sau ramiai vakare 6-tą valandą gali grįžti į Mariampolę. Taip Mariampolės piliečiai ir daro. Ir labai užganėdinti. Bilietas iš Kauno į Mariampolę arba atgal —460 centų. Už 10 litų suva-žinėji ir dar duonos su silke pavagai. Ar tai dar rasi kur ge-resnę pramogą — kaiba ma-riampoliečiai.

Geležinkelis dar neužbaigtas. Mariampolės stotis dar negata-va, nors jau antri metai stato-ma. Sako — litų truktą užbai-gimui. Kelias iš stoties į mies-tą visai siaurintis. Tokio siauro kelio nuo stoties niekur nėra-čiau. Kai traukinys atvažiuoja, tai išlipa iš traukinio žmonės ir ateina iš Mariampolės miesto piliečiai sveiči — savųjų — pa-sitikitai, tai pasidaro tokia kam-šatynė, kaip Elvito atlaiduose arba Pilviškių jomarkė. Sako—esanti žemė nusavinta ir naujas keltis busias pravestas iš sto-ties į miestą. Bet to, kol kas nedaroma, o kamšomasi kasdieną.

Nuo stoties iki miestui bus apie ¼ kilometro. Aplinkui tą kelią, ypač dešinėje pusėje, smarkiai statoma namų. Matyt pasidarys dar vienas prtemies-tis, kuriais ir taip Mariampolė gana turtinga. Namai daugiausia statoma mediniai, nes mūri-niai, esą, perbrangu pastatyti, neturį žmonės litų brangiom plytom pirkti. Bet ir tie medi-niai labai sunkiai eina statyti —lipina kaip kregždės lizdus ir tiek. Stato, taip saktų, nuomi-ninkų rėkunda. Sumetė renti-mas, užkeveriojo stogą, ir jau į-leidžia gyventojus, imdami po 100—200—300 litų už butą į mēnesį. Paimdami pinigų, deda langus, duris, stato pečius ir t.t. Juk ne už kalnų ir žiema. To-kiuose butuose gyvenant kaip matyt, reikės gery dantų, kad nuo šalčio bedrebant nebeišby-rėtų... Tai toki Mariampolės bu-tai. Bet ir tų pačių dar truks-ta. Tegul juos galas!

Avykę į Mariampolę ant ry-tojaus nuvykau į kapus mano gerbiamosios rašytojos žemaitės kapo pažiūrėti ir jį aplankyti. Ir kad žinotumėte —daug viso-kių kapų kapelių mačiau, bet žemaitės kapo— perėjau skersai išilgai visa Mariampolės kapines —neberadau... Gal, sakau ji ne katalikų kapuos palaidota, gal kaip. Tai perėjau į greta sto-vinčius pravoslavų ir liutierių kapus, ir ten neradau. Gal ma-nau, kaip tokią garsią, ne kunigų naudai rašiusią, ne į kapus nebeleido palaidoti. Apėjau iš lauko kapus patvočiais —kaip nēr taip nēr...

Atsimenu po a. a. žemaitės mirties visi laikraščiai rašė, kaip ją laidojo, kokios išskilmės buvo ir kad tarpe dviejų beržė-lių palaidojo. Pradėjau ieškoti tų berželių. Mariampolės ka-puose berželių labai daug. Kapai jau ne nauji. Vartuose užrašy-ta, kad tie kapai 1878 metais (tais metais ir bažnyčia, tik ne ant kapų, statyta) sukurti. Ber-želiai gerokai paaugę, bet dar nesuauję. Ir štai, mano laimė, bet drauge nuliudimas, pačiam vidury kapų, tarp dviejų baltų jaunų berželių, balta medine tvorele trijų keturkampį sieks-nių aptvertas, gėlėmis žolėmis

apsteltomis, stuko kapelis. Tai žemaitės kapas. Gal paklau-site: iš kō aš sužinojau? O gi vieno tvorelės statinio (štakie-to) gale radau kasžin kieno pei-liuku menkai išdirbtą ranka, parašyta: „Jamaitėnė“. Matyt rašyta žemaitienė, bet iš 2 pa-sidarė J. Tai tau, Lietuvos liaudis! Tajai lietuviškosios knygos motinai, tai jai didesnė savo amžiaus dalį rašlusiai, tai jai, kuri savo rašytoms, kaip iš gausybės rago užpylė Lietuvą, knygelėmis, kurios raštai mo-sau ramiai vakare 6-tą valandą gali grįžti į Mariampolę. Taip Mariampolės piliečiai ir daro. Ir labai užganėdinti. Bilietas iš Kauno į Mariampolę arba atgal —460 centų. Už 10 litų suva-žinėji ir dar duonos su silke pavagai. Ar tai dar rasi kur ge-resnę pramogą — kaiba ma-riampoliečiai.

Gal kas mariampoliečius pa-teisindamas pasakys: Palauk, palauk, nesiskubink; pastatysi-me, ar gal visa Lietuva pastatys savo rašytojai paminklą monu-mentą kaip priguli, kuris visus Mariampolės kapų paminklus nustelbs; viskas bus savo laiku. Taip, taip! Tikra tiesa. Kad žemaitėi ir visai ant kapo pamink-lo nepastatytumet, tai aš, o gal ir visi kiti nedaug ką tepasaky-tų. Jos paminklas — jos raš-tai. Ji gana stovi beveik visų Lietuvos žmonių akyse, ypač tų, kurie jos raštus skaitė... Bet negalima mariampoliečiams do-vanoti už jų apsilėidimą, kad jie jos kapo nepažymėjo nors mažų parašėliu. Juk Mariampolė ne toks jau mažas-užkeiktas už-kampėlis, kurio nieks nežinotų, niekas nelankytų. Neabejoju, kad gal kartais pasitaiko ir svetimsaliui užklysti į Mariam-polę ir gal, kaip tokiame, kaip ir man (nors ne svetimsaliui), tek-ti įieškoti ir neberasti. Juk ne kažin kiek but buvę darbo ar iš-laidų ant lentelės parašyti „Čia guli“ arba „Išlisi žemaitė“; už-tekty vieno vardo „žemaitė“, o tas jau viską pasakytų, kad žmogus, nuėjęs kapuosna, galė-tum prie jos kapo priėjęs, nu-lenkęs galvą valandėlę pastovė-ti ir mintimis pažiaisti: „Koks tai dyvinas tas žmogaus gyveni-mas, — gyvenį, darbuojies ir ateina laikas, turi paliaut gyve-nę; viso iš tavęs belieka tik liudijantis žemių kupstelis, ku-rį gyvieji supila „kapu“ vadin-dami. Lieka tik darbai ir atmi-nimai“...

Mariampolės kapuosna įžen-gaus dešinėj pusėj patvoryje nu-žemintai stypso paprasto ak-mens kryželis su plačiu parašu —tai Petro Armino kapas. Prie jo priėjęs ir ant kapo pasirėmęs perskaičiau: „Viengent! prie šito kapo atėjęs atminik kad čia ilsis mus geradėjęs, kurs Dievą ir brolius savo mylėjo ir meilę viengentų tarpe jų sėjo. Paliko jis gražų mums atminimą; kiekvienis paveikslu tegul ji ima. Viengentiai Petru Armui Starapolės gimnazijos mo-kytojai tą paminklą pastatė.

Senasis priežodis: „Dirbk, tai turėsi!“ matyt išėjo iš mados. Dabias kas mažiau dirba, tas daugiau turi, o kas daugiau dir-ba, tas mažiau turi. Dabar tik-tų naujas gyvenimo patiekias priežodis: „šmugeliuok, tai tu-rėsi!“...

Mirė kovo 18 d. 1885 met. Gy-veno 32 metų. — Tai visai kas kita! Nors aš Petrą Armną iš jo raštų taip žinau, kaip savo artimiausią draugą, nes nuo 7-tų savo amžiaus metų jo „Pias-tų dukterį, Kaimo mokyklą, Tris Budrius, Kur geriaus, Lapę ir liutą — ir visas jo rašytas eiles atmintnai mokėjau. Mano kudi-kystės metuose Petras Arminas man vaidindavosi kaip koks barzdotas senis pasakininkas, kuris savo pasakomis pagauda-vo jauno žmogaus domę, suža-vėdavo sielą ir taip ilgiausias valandas laukydavo, kaip jam tinka. Piasų dukters nors iš Kondratavičiaus vertimas, bet taip domiai parašyta, kad skai-tant ar klausant ne žodžiai gir-dėdavosi, bet vaizdai regėdavo-si, kaip va: „Ir vėl ateikit klau-syt susitarę. Ir vėl baisingą ap-sakysiu karę. Ir vėl lietuvius aš jum aprašysiu“...

Arba: „Senas tai laikas, senai jau tai buvo, Visi tie vyrai jau žemėj supuvo, Kurie suėję iš viso aplinko— Sau kunigaikštį Traidoną išrin-ko...“

Arba: „Gale mus kaimo įvyko nau-jiena. Ar reiks juoktis, ar verkti, dar niekas nežino. Be kamino, mat, butą pastatė tik vieną.

Arba: „Lapę liutą kaip sutiko... Lapę žąsį pasivogus... ir t.t. ir t.t.

Rymoju ant Petro Armino kapo (liepos 27 d. 1924 m.) apie pora valandų, ir beveik visas jo eiles, kiek beatsimindamas, per-siėklamavau. Ir kad žinotu-mėt, kiek tas man, kaip žmogui, viso kas žymu, kas kilnu, kas gražu mėgstančiam ir brangi-nančiam, kiek visa tas man su-teikė malonumo, tai aš nebegai-ju visko raštų išreikšti. Čia kviečiu gerbiamąjį skaitytoją į-sigilinti ir su manim drauge pergyventi tuos išpuodžius, ku-riuos aš pergyvenau, tai tada bus šiuo mano rašiniu siektas tikslas tikrai bus pasiektas.

Beje, dar pažymėtinas ne per-geriausios atminties didžiam klerikalui kunigui Civinskiui paminklas, kame jis atvaizduo-tas Kristum kryžių nešančiu. Paskui dar kažin kokio Maskvos universiteto profesoriaus pa-minklas savo tėvams „za wyk-sztalcenia“ pastatytas; tai ir vi-sos Mariampolės kapų žymeny-bės.—Pranės brolis.

NAUJAS PRIEŽODIS

Senasis priežodis: „Dirbk, tai turėsi!“ matyt išėjo iš mados. Dabias kas mažiau dirba, tas daugiau turi, o kas daugiau dir-ba, tas mažiau turi. Dabar tik-tų naujas gyvenimo patiekias priežodis: „šmugeliuok, tai tu-rėsi!“...

—Pranės brolis.

Pašeiminis.

Vakarinis Varpas

(Versta iš Kozlov'o)

Vakaro varpas skamba, gaudžia;

Liudesys mano širdį spaudžia:

Atsimenu tėvų namus,

Gimtąją šalį ir draugus, —

Kai atsisveikindam's su jais,

Aš raminaus varpų aidais!

Praeities dėnos nebusgrįž,

Kas gi jaunystės neatsimins?

Šiandien neraščiau tarp gyvų,

Kadaisia tvirtų ir linksmy.

Iš požemio šaltų kapų

Negirdi jie varpo garsų...

Priseis ir man gulėt kapuos!

Kitasai dainius čion dainuos;

Jo garsą vėjas išsklaidys,

Manęs dainelė neramins —

Ir jau ne aš, — svajos jįsai,

Kai vakare skambės varpai!

[“T. V.”]

LITERATURA

Ludwig Thoma

Vertė K. A.

TETA FRIDA

(Pabaiga)

Pietus valgant teta vis dar buvo pikta, — tai buvo galima matyti iš to, kad jos nosis buvo visai balta, ir kad ji greit — srėbė zupe.

Mano motina pastebėjo, kad jai nereikėtų rustauti ir sau upą gadinti.

Bet ji atkrito, jog ji neįsivačiant jokių linksmumų, kuomet pykstama dėl jos teisingų žodžių ir bandoma nužudyti bejėgi sutvėrimėlį.

— Ak, Frida, — tarė motina, — juk papuga tik vandeniu apliejo!

O Anchen pastebėjo, kad biskutį pasimaudyti jokiame paukščiui nepakenks.

I tai teta atsakė, jog nė kiek nestebėtina mūsų toks nedraugiškas atsinešimas, — ji prie to jau priprato; visi jos broliai ir gi tokie buvo, o priegtam jie praleido visus pinigus.

Ji padarė tokį veidą tarsi verkė rengėsi, ir emė trinti sau akis. Bet ašarų visai nebuvo, — aš tai aiškiai mačiau.

Mano motina emė gailėtis jos ir pareiškė, kad mes visi ją mylime, nes ji visgi mūsų brangaus tėvo sesuo, ir prašome jos pas mus jaustis kaip namie.

Teta atsakė, kad šį kartą ji atleidiu ir daugiau nebeminės to, ką mūsų šeima jai padarė.

Ji susyk palinksmėjo ir rodydama šakute į komodą, kur stovėjo Steinbergero paveikslas, ji paklausė:

— Kas tai per baidyklė?

— Kur? — paklausė mano motina.

— Nugi ten, ant komodos.

Mano motina visa iškaito, o Anchen pašoko ir išbėgo lauk, o pro duris girdėjosi, kaip ji blauna.

Motina pataisė savo plaukus ir tarė, kad Steinberger tankiai į mus ateina ir kad jis visai nėra baisus.

— Bet juk jis plikas, — atkrito teta, — ir jo kairioji akis kreiva.

— Jo akis visai nėra kreiva, — tai tik bloga fotografija. Ir iš viso yra didelė laimė buti jo kompanijoje, nes jis labai išmintingas žmogus.

Teta pareiškė, kad jai visai nesinori bartis dėl pašalinio žmogaus, bet ji vienok nemantanti jį gerą žmogų esant, nes jo išžiura toki, tarsi jis yra didelis alaus mėgėjas.

Čia mano motina irgi išėjo iš kambario, ir sustojusi prie slenksčio tarė, jog nors ji ir buvo pasidavėjusi šį kartą nebesibarti, bet tai baisiai sunku.

Koridoriuje ji apie ką tai kalbėjo su Anchen, ir mudviem buvo girdėti, kaip Anchen verkė vis garsiau ir garsiau.

Teta nesustojė valgiui ir visą laiką lingavo galvą, lyg ko tai labai nustebusi. Ji paklausė manęs, ar senai jau Anchen taip serga.

— Ji visai neserga, — atsakiau aš.

— Tu nesupranti to, — pasakė teta, — tavo sesuo rimtai serga nervais. Štai dabar, pavyzdžiui, — nė iš šio nė iš to ji emė verkė. Aš taip ir maniau, jog ji liguista, nes kitaip ji pati būtų nešusi nuo stoties mano skrynias.

Staiga įėjo motina ir pranešė, kad kavos gerti ateis teisėjas, ir ji prašo tėtis mandagiai su juo apsieiti.

Tai įžeidė teta: tai, vadinasi, čia manoma, jog ji nemoka su žmonėmis apsieiti? Manoma todėl, kad jos vyras buvo papras-

tas ekspeditorius? Bet ji puičiai žino, kaip reikia su žmonėmis apsieiti, ir, tiesą sakant, teisėjas mažai kuo tėra geresnis už ekspeditorių.

Mano motina vis į duris žiūrėjo ir šnibždomis prašė tėtis nesnekėti, nes jis jau einas laiptais; ji visai ne toje prasmėje pasakė, o tik todėl, kad teta pavadino jį baidykle.

Bet teta nei kiek netylesniu balsu pakartojo:

— Na, žinoma, žmogus nėra gražus, jeigu jo akys kreivos ir pakaušis plikas.

Tasyk mano motina desperatingai emė žiūrėti į lubas ir jau rengėsi verkė, bet kaip tik tuo momentu prisivėrė durys, ir įėjo Steinberger su Anchen, kurios akys buvo dar paraudusios.

Dabar motina, žinoma nebedrįso verkė; ji maloniai nusispysojo ir tarė:

— Pone Steinberger! Labai, labai malonu. Leiskite man pristatyti jums mano vyro seserį, apie kurią iš jums jau kalbėjau.

Steinberger pasikloniojo, o teta žiūrėjo į jį tokiu aklumu, tarsi rengėsi jam drabužius siūti.

Steinberger pastebėjo, jog jam malonu susipažinti su teta ir tikisi, kad jai čia patinka. Ji atsakė, kad irgi tikisi, ir jeigu taip blogai nesielgtų su papuga, tai jai tikrai čia pasidabotų.

Bet Steinberger jau to nebegrįdė; pažvelgęs į Ancheną, jis paklausė, kodėl jos akys raudonos.

Anchen atsakė, kad tai nuo pečių, kuris baisiai ruktas, o mano motina pridėjo, jog reikėsia pečių pataisyti.

O teta pastebėjo, kad Anchen turi silpnus nervus ir jai visai nereikėtų virtuvėje traukti: juk ji tokiu liguista.

Čia mano motina piktai pažvelgė į teta ir paklausė:

— Na, ką tu žinai apie nervus!

Anchen, ačiū Dievui, nepaprastai sveika mergina; ji verda kas dieną ir iš viso namų ruošia užsimą.

Teta nusijuokė, duodama su-
prasti, jog ji tuos dalykus geriau supranta, ir mes susėdome prie stalo. Anchen išėjo iš kambario, kad kavos išvirs.

Steinberger paklausė tėtis, kur ji gyvena. Ji atsakė, kad gyvena Erdinge, nes ten labai pigus pragyvenimas, o jos pensija esanti labai maža.

— Ar teko jums būti Ansbache? — paklausė ji.

— Taip, teko.

— Ar teko ten girdėti apie patarėją Remerą?

Sužinojusi, kad jis to pono nežino, ji pareiškė, kad tai jai labai stebina, nes Remer — labai paskilęs žmogus.

Bet Steinberger paaiškino, kad jis tik trumpam laikui pravažiudamas Ansbache sustojęs. Gi mano motina pastebėjo, kad tokiame atsitikime jam nebuvo galimybės su tenyščiais valdininkais susipažinti.

Teta atkrito, kad Remer užima labai aukštą vietą — antrą po prezidento — ir todėl nežinoti jo yra staciog netikėtinas dalykas. Priegtam ji paminėjo, kad ji būtų buvusi jo pati, bet to neatsitiko todėl, kad ji paeina iš valdininkų šeimos, kur visi sunus mokėsi universitete.

Paprastai mano motina, kai atėdavo teisėjas, išėdavo ir virtuvę ir palikdavo jį su Anchen, bet šiandien ji nesijudino iš vietos.

Aš manau, kad ji staciog bėdavo, kad jos vyras buvo papras-

nors nereikalingo. Ji judėjo kėslė ir klausė, kaip gyvena girininkas Meyer, ir ar sveika jo pati, ar didei jau paaugo jo vaikai, ir ar tebegyvas dar skalikas. Tetai visą lauką prisėjo atsakinėti; kaip tik ji bandė užkalbinti Steinbergerą, mano motina vėl skubinosi užduoti jai klausimą.

Čia Steinberger pasikėlė ir pareiškė noro pažiūrėti, ar teberuksta dar pečius.

Mano motina linksmai nusijuokė, kuomet jis išėjo per duris ir pastebėjo, kad jo atsinešimas visuomet yra toks rūpestingas. Teta pareiškė, kad, matomai, fotografija per daug jį pagrazino: tikrenybėje jo akys kur kas kreivesnės negu paveiksle.

Bet tai nė kiek nesupykėdė mano motinos; ji daugiau nebeklausinėjo apie girininką Meyerą, jo skaliką ir jo vaikus, — dabar ji ramiai sau nėrė.

Potam atėjo Anchen su kava ir puodkais, o paskui įėjo Steinberger ir klausė, ar negali jis jai pagelbėti.

Mes pradėjome kavą gerti, o mano motina vis juokėsi, kuomet Steinberger ką nors pasakydavo. Anchen irgi kvatojo.

Užtat teta nusijuokė, bet visą laiką trynė sau nosį. Mama paklausė, ar patinka jai kava. Ji atsakė, kad nežinanti, nes tai esą jai nepaprasta: gaudama tokią menkute pensiją ji negalinti pirkti sau geros kavos.

Steinberger delei to išreiškė savo pasigailėjimą: tai — geriausi kavos rūšis, ypač, kai ją išverda "freilein" Anchen.

Teta paklausė, ar visuomet jis taip kavą mėgsta, ir jis atsakė, kad taip. Į tai ji juokdamosi atsakė, kad nelabai tikinti, — juk studentai labai mėgsta alų siurbti.

Jis nusijuokė ir atsakė, jog studentaudamas labai retai alų tegėres; prisieidavo daug dirbti, o priegtam ir pinigų nebuvo.

Bet teta pareiškė, jog netikinti tam.

— Kodėl gi tu netiki? — paklausė mano motina. — Yra juk daug studentų, kurie negeria alaus, ir ponas teisėjas neturėjo tam nė laiko nė pinigų.

— Žinome mes, kiek jie yra taupūs — tie studentai, — tarė teta. — Kuomet jie nieko neturi, jie ima "ant užrašų". Niekas nežino to geriau, kaip mergina, kurios trys broliai buvo studentai. O ponas teisėjas tiek mažai plaukų turi ant galvos, kas liudija, jog jaunystė buvo gan linksmai praleista.

Anchen susuko: "Ak, teta!"

Ir mano motina irgi susuko: "Ak, Frida!"

O teta tarė:

— Kas čia tokio? Juk aš tai juokais. O priegtam tai juk ir tiesa, kad nuslenka plaukai tu žmonių, kurie linksmai gyvena ir mėgsta įsikausti.

Aš maniau, kad Steinberger įsijėis. Bet jis juokdamas tarė, kad jam tankiai tai primetama, bet tikrenybėje jis jaunystėje sirgo ir tasyk jam nuslinko plaukai.

Jis neužilgo atsikėlė, nes jam reikėjo eiti į savo kanceliariją, pabūciau motina į ranką, atsisveikino su teta, o man sučiuopė už ausies ir tarė:

— Na, padauža, vėsk save gerai, kuomet į žmones įeis!

Anchen išlydėjo jį į gatvę.

Kuomet mes pasilikome vieni, motina tarė:

— Staciog nėra jėgu su tavim,

Frida! Jeigu jis įsijėis, aš tau to niekuomet nedovanosiu.

Čia sugrįžo Anchen. Ji sugniužo ant divono ir verkdamas tarė, kad Steinberger, tur but, niekuomet nebeatėis kavos gerti ir kad šiandien jis išėjo daug ankščiau, negu paprastai.

Teta išgėrė dar vieną kavos puoduką ir pareiškė, kad ji dar niekuomet nemačiusi šeimos su tokiais silpnais nervais ir negalinti suprasti, iš kur tai paeina.

Tasyk aš nutariau iškirsti jai kokį nors šposą, taip kad ji irgi imtų kaukti, ir greit išėjau iš kambario.

Iš savo kambario aš pasiemiau parako; šniurą aš irgi turėjau, nes tankiai miške sprogdinau skruzdynus.

Aš suvyniojau paraką į popierių ir įdėjau ten šniurą, pastui nuvykau į tėtis kambarį ir įdėjau visą tai į narvelį. Šniuras buvo tokio ilgio, kad turėjo degti apie penkias minutes.

Kaip tik aš įdėjau paketuką su paraku, papuga tuoj pašoko ant pat viršaus, istiesė snapą ir lyg katė suniurzgėjo.

Aš dar kartą išėjau į koridorių pažiūrėti, ar kartais kas neina, bet visur buvo tylu.

Tasyk aš sugrįžau į kambarį, užiebiau degtuką ir prikišau prie šniuro. Pasirodė dumai.

Papuga dabar sėdėjo ant kartukės palenkusi galvą į šalį, ir stebėjo mane. Jos viena akis buvo primerkta, o kita ji piktai žiūrėjo į mane. Kuomet šniuras emė rukti, papuga pašoko, palenkė galvą ir emė žiūrėti žemyn, iš kur dumai eina.

Ji greit supras, iš kur — nutariau aš ir skubiai apleidau kambarį. Bet prisitartinęs prie valgomos kambario, aš sumanau greitumą ir įėjau į kambarį, tarsi visai nieko nebūtų atsitikę.

Anchen dar verkė, motinos veidas buvo visai raudonas, o teta vis dar kavą tebegėrė. Atrodė, jog jos nepastebėjo, kad aš buvau išėjęs. Teta tarė, jog ji dabar žinanti, kad jos negalį kęsti mūsų šeimoje. Bet jau visuomet toks brolių dėkingumas, kuomet jie išėdami į žmones visus pinigus praleidžia; jie visai nebepaiso apie seseris.

I tai mano motina atsakė, kad mūsų tėvas savo laikų aprūpino ją ir tankiai apgalestaudavo, kad Frida dėl savo pikto liežuviu niekur negalinti pasilikti.

Teta sudavė šaukštukų į stalą ir susuko:

— Jeigu jis taip kalbėjo, tai iš jo pusės buvo kvailystė. Štai kaip su seserimis apsieinama! Išpradžių išaikvojama visai pinigai, o paskui...

Tr...

Pasigirdo kurčias trenksmas ir virėjos šauksmas, ir ji įbėgė į kambarį. Kai ji atidarė duris, kambariye buvo jaučiamas parako kvapas, o koridorijs buvo pilnas dūmų.

Aš visai užmiršau uždaryti tėtis kambario duris.

Tarnaitė emė šaukti, kad kas tai atsitiko, kad tai, gal but, gaisras.

— Kur? Kur? — suriko Anchen.

— Dieve mano, kur gaisrininkai, — sušuko mano motina.

Mes išbėgome į koridorių ir čia pamatėme, kad dumai eina iš tėtis kambario.

Teta įbėgo į kambarį ir suriko taip, tarsi ant kuolo pasodinta.

— Del Dievo meilės, kas atsitiko? — paklausė mano motina, ir susyk pajuto tokį silpnumą, jog toliau nebegalėjo eiti.

Aš pasakiau, kad pagelbėsiu jai, ir pasiilikau su ja. Anchen greit sugrįžo ir susuko:

— Nusiramink, mamyte, tai niekis, — tai tik su papuga.

Tuo pačiu laiku išbėgo iš savo kambario teta ir emė rukti:

— Kaip, ką tu pasakei? Su papuga — tai niekis, tavo su-
pratum? Niekingas sutvėrimas! Šlykšti mergaitė!

— Aš tik nuraminau mama, kad nėra gaisro, — atsakė Anchen.

— O kad biednas paukštėlis sėdi narvelyje visas parake — tai niekis? Niekinga mergaitė! — šaukė teta.

— Nusiramink gi tu, Frida, — tarė motina: — gal but, nieko baisaus nėra.

— Jūs visi, jūs visi išvien, šaukė teta.

Ji puolė mane ir dar garsiau emė rukti:

— Tu žudeika, tu bedievis žudeika!

— Nekoliok gi jo, — tarė motina: — jis nekaltas, juk jis buvo čia, kambariye.

Aš pareiškiau, kad jau esu prašęs prie to, jog teta mane visakame kaltintų. Bet šis kaltinimas yra per daug jau kvailas, ir aš nei žodžio nesakysiu; aš nežinau net kas atsitiko.

Anatole France

Dama su Baltu Vėduokliu

Tsung-Tzenas, iš Sūno šalies, jaunai moterei ir tarė jai:

— Ar leista bus man, gerbiama, paklausti jus, koks asmuo šiam kape ilsis ir kodėl jūs taip nuostingai atsidėję stengiatės išdžiiovinti žemę, kuri supilta ant šio kapo? Aš filosofas, aš stengius supraci ir pažinti visas priežastis; štai priežastis, kuri visai man nesuprantama.

Jauna moteris buvo užimta savo darbu: vėjavavo savo vėduokliu.

Ji paraudavo, nulenkę galvą ir ištare keletą žodžių, kurių filosofas nesuprato. Jis keletą kartų pakartojo savo klausimą ir vis veltui. Jauna moteris nekrepė daugiau į jį jokios domės; rodė, visa jos siela susikaupė rankoje, kuri judino vėduoklį.

Nepatenkintas Tsung-Tzenas nuėjo šalin.

Nors jis ir žinojo, kad visas pasauliye yra niekinga, bet jo budas vertė jį domėtis žmonių, ypač moterų elgesio ir veiksmų priežastimis. Ši maža kurybės šakelė kėlė jame nors ir nepalankų, bet griežtą, smalsumą.

Tsung-Tzenas išlėto į toliau ir vis žvalgė į tą pusę, kur tikėjosi pamatyti tą vėduoklį, kuri kaip drugelio sparnėlis, virpino orą. Staiga kažkokia senė, kurios jis ankščiau nepastebėjo, ženklų pakvietė jį sekti paskui ją. Ji nusivedė Tsung-Tzeną už kabo pylimo, kuris buvo aukštesnis už kitus, ir ten tarė jam:

— Aš girdėjau, kaip jus uždavė mano šeimininkei vieną klausimą ir ji jums į tai nieko neatsakė. Bet aš patenkiniu jusu smalsumą, nes turiu paprastą norą jums padėti ir vilnuos, kad jus man duosit už tai pinigų, už kuriuos aš galėsiu iš vaidilų nusipirkti maldos popierių, kuris prateis mano gyvenimą.

— Gerai žinai! Tu pats tai padarei, — daugiau niekas to nepadarė! Ir tu busi nubaustas, nors tavo motina ir kažin kaip maldautų ir prašytų pasigailėjimo!

— Aš nieko daugiau neprašau, Frida, apart to, kad tu nešauktumei, — tarė mano motina.

Mes visi trys įėjome į tėtis kambarį. Dumai jau buvo išėję pro langą, bet visgi dar atsidavė paraku ir plunksnų degėsiomis. Papuga sėdėjo susitraukusi narvelyje, bet buvo jau nebe žalia ir raudona, — ji visa paraudavo. Plunksnos buvo apdegusios, galva juoda, o akys tokios didelės, kaip pelėdos. Ji sėdėjo ramiai ir žiūrėjo į mane. Matomai, ji labai stebėjosi, kaip tai galėjo atsitikti.

Ji dar gyva, — tarė motina: — ji greit pasveiks.

— Bet ne čia, ne šiuose namuose! — sušuko teta. — Nei vienos dienos aš nebelaikysiu biedno paukštelio šiuose namuose! Šiandien pat aš iš čia išvažiuoju!

Ir ji tą dieną išvažiavo.

— Gerai žinai! Tu pats tai padarei, — daugiau niekas to nepadarė! Ir tu busi nubaustas,

nors tavo motina ir kažin kaip maldautų ir prašytų pasigailėjimo!

— Aš nieko daugiau neprašau, Frida, apart to, kad tu nešauktumei, — tarė mano motina.

Mes visi trys įėjome į tėtis kambarį. Dumai jau buvo išėję pro langą, bet visgi dar atsidavė paraku ir plunksnų degėsiomis. Papuga sėdėjo susitraukusi narvelyje, bet buvo jau nebe žalia ir raudona, — ji visa paraudavo. Plunksnos buvo apdegusios, galva juoda, o akys tokios didelės, kaip pelėdos. Ji sėdėjo ramiai ir žiūrėjo į mane.

Matomai, ji labai stebėjosi, kaip tai galėjo atsitikti.

Ji dar gyva, — tarė motina: — ji greit pasveiks.

— Bet ne čia, ne šiuose namuose! — sušuko teta. — Nei vienos dienos aš nebelaikysiu biedno paukštelio šiuose namuose! Šiandien pat aš iš čia išvažiuoju!

Ir ji tą dieną išvažiavo.

Anatole France

Dama su Baltu Vėduokliu

Tsung-Tzenas, iš Sūno šalies, jaunai moterei ir tarė jai:

— Ar leista bus man, gerbiama, paklausti jus, koks asmuo šiam kape ilsis ir kodėl jūs taip nuostingai atsidėję stengiatės išdžiiovinti žemę, kuri supilta ant šio kapo? Aš filosofas, aš stengius supraci ir pažinti visas priežastis; štai priežastis, kuri visai man nesuprantama.

Jauna moteris buvo užimta savo darbu: vėjavavo savo vėduokliu.

Ji paraudavo, nulenkę galvą ir ištare keletą žodžių, kurių filosofas nesuprato. Jis keletą kartų pakartojo savo klausimą ir vis veltui. Jauna moteris nekrepė daugiau į jį jokios domės; rodė, visa jos siela susikaupė rankoje, kuri judino vėduoklį.

Nepatenkintas Tsung-Tzenas nuėjo šalin.

Nors jis ir žinojo, kad visas pasauliye yra niekinga, bet jo budas vertė jį domėtis žmonių, ypač moterų elgesio ir veiksmų priežastimis. Ši maža kurybės šakelė kėlė jame nors ir nepalankų, bet griežtą, smalsumą.

Tsung-Tzenas išlėto į toliau ir vis žvalgė į tą pusę, kur tikėjosi pamatyti tą vėduoklį, kuri kaip drugelio sparnėlis, virpino orą. Staiga kažkokia senė, kurios jis ankščiau nepastebėjo, ženklų pakvietė jį sekti paskui ją. Ji nusivedė Tsung-Tzeną už kabo pylimo, kuris buvo aukštesnis už kitus, ir ten tarė jam:

— Aš girdėjau, kaip jus uždavė mano šeimininkei vieną klausimą ir ji jums į tai nieko neatsakė. Bet aš patenkiniu jusu smalsumą, nes turiu paprastą norą jums padėti ir vilnuos, kad jus man duosit už tai pinigų, už kuriuos aš galėsiu iš vaidilų nusipirkti maldos popierių, kuris prateis mano gyvenimą.

— Gerai žinai! Tu pats tai padarei, — daugiau niekas to nepadarė! Ir tu busi nubaustas, nors tavo motina ir kažin kaip maldautų ir prašytų pasigailėjimo!

— Aš nieko daugiau neprašau, Frida, apart to, kad tu nešauktumei, — tarė mano motina.

Mes visi trys įėjome į tėtis kambarį. Dumai jau buvo išėję pro langą, bet visgi dar atsidavė paraku ir plunksnų degėsiomis. Papuga sėdėjo susitraukusi narvelyje, bet buvo jau nebe žalia ir raudona, — ji visa paraudavo. Plunksnos buvo apdegusios, galva juoda, o akys tokios didelės, kaip pelėdos. Ji sėdėjo ramiai ir žiūrėjo į mane.

Matomai, ji labai stebėjosi, kaip tai galėjo atsitikti.

Ji dar gyva, — tarė motina: — ji greit pasveiks.

— Bet ne čia, ne šiuose namuose! — sušuko teta. — Nei vienos dienos aš nebelaikysiu biedno paukštelio šiuose namuose! Šiandien pat aš iš čia išvažiuoju!

Ir ji tą dieną išvažiavo.

Anatole France

Dama su Baltu Vėduokliu

Tsung-Tzenas, iš Sūno šalies, jaunai moterei ir tarė jai:

— Ar leista bus man, gerbiama, paklausti jus, koks asmuo šiam kape ilsis ir kodėl jūs taip nuostingai atsidėję stengiatės išdžiiovinti žemę, kuri supilta ant šio kapo? Aš filosofas

MOKSLAS

MEDICINA

ISRADIMAI

Chemijos Pagrindai

(Tęsinys)

Atominė hipotezė įsivaizduoja, kad kiekviena cheminė medžiaga, lygiai dujinga, lygiai skysta ir kieta yra begalinės daugybės labai labai atskirų dalelių rinkinys, turinčių savo tam tikrą sąstatą ir svorumą, kuris visų vienetų dalelių yra vienokis. Tos dalelės vadinamos **molekulėmis**, savo rektu, sudėtos iš atskirų mažiausių dalelių atomais vadinamų, kartais vienu, kartais gi įvairių-maišytų. Visi vienos rūšies atomai, kaip ir vienodos molekulės, turi vienodą svorį ir kitas ypatybes. Pavyzdžiui, visi vandenilio atomai turi po vienodą svorį, bet deguonies ir vandenilio atomai turi jau ne po vienodą svorį ir kitas ypatybes. Jei paimsim elementarią medžiagą — sierą, tai ji bus susitelkęs daugybių sieros molekulių kietas agregatas, o kiekviena jos molekulė yra iš kelių atomų vien tik sieros elementų. Salietais gi kristalais yra daugybių salietros molekulių agregatas; kiekvienoje salietros molekulėje yra jau ne salietros atomai, nes tokių nėra — ji yra kelių elementų junginys, bet tam tikra kiekybė azoto, deguonies ir kalijaus atomų (būtent: 1 atomas azoto, 1 kalijaus atomas ir 3 deguonies atomai).

Taigi, atominė hipotezė žvilgsniu nekinantis ir nesugriaujamam visų chemijos įvykių pagrindas yra mums žinomas 88 elementų atomai. Tie atomai turi tam tikrą griežtai nekinantį svorį ir ypatybes, šio ar kito elemento atomams charakteringas: jokios priemonės, kurias turi chemikas, neduoda galimybės pakeisti ar išardyti (skelti) atomą (gaikų žodis, "atomas" reiškia nedalomas). Chemikas gali tiksliai sujungti atomus į vieną ar kitą kombinaciją, bet daugiau nieko. Tie atomai turi įvairių savo ypatybių; bet pagrindiniausia jų ypatybė, tai jų cheminio giminiavimosi jėga, kuri tvarko vieno elementų santykius su kitais elementais.

Tokiam atomų stovui esant atsiranda sudėtinų dalelių, kurias mes molekulėmis vadiname. Jeigu molekulėje esantieji atomai visi vienodi, tai ta molekulė bus paprasto kuno molekulė. Jeigu gi molekulėje yra skirtingų atomų, tai ji bus jau sudėtinio kuno molekulė.

Didelė elementarių medžiagų dalis esant paprastai — kambario temperatūrai yra begalinės atomų, bet ne molekulių daugybės rinkinys. Atomų laisvės stovijoje galima sutikti labai reikšmingais, paprastai jie jungiasi po keletą į krūvą ir taip lieka sudarę molekules. Tai tuo aiškinama, kad didžiūmos elementų atomai budami laisvi turi daugiau ar mažiau cheminės energijos, t. y. turi daugiau ar mažiau tos jėgos, kuri ji traukia prie kitų atomų ir — su jais jungtis kas tuojuo atsitinka dviem ar daugiau laisvų atomų susitikus.

Savo rektu, vienodos molekulių ir viena kita turi tam tikro patraukimo, vadinama **molekulių**, arba dalelių jėga, kuri gumina kietų, skystų ir dujinių dalelių agregatus.

Atomų hipotezė priėmus paaiškėjo sąstato pastovumo ir paprastųjų santykių dėsniai, nes visi medžiagos sąstatai vyksta kitėjimai yra ne kas kita, kai vieno ar kito į junginio molekulę įeinančio elementų atomų skaičiaus kitėjimas. Greta to kyla klausimas: jeigu atomai ir molekulės turi tam tikrą nekintamą svorį, tai koks gi tas svoris ir ar yra nors ko-

kių budų tiems svoriams sužinoti? Kas del **absolūtus atomų ir molekulių svorumo**, tai reikia pripažinti, kad jų apsprendimai dar gana jūdrys (nepastovūs). Tas dydis toks mažas, kad chemikai gali duoti tiksliai apytikrų, bet ne tikslų žinių apie jį. Taip, remiantis įvairiais protavimais (kuriems paduoti čion nėra vietos), viename kubiniame centimetre dujingo vandenilio yra 50,000,000,000,000,000,000, t. y. 50 kvintilionų vandenilio molekulių, o mažiau sieros vandenilio burbulėlis, matomas tiksliai pro mikroskopą (burbulėlio skersmuo diametras apie 0.00025 centimetro) turi dar apie 1 milijoną molekulių.

Vieton to, kad sužinojus absoliutų atomų ir molekulių svorį, chemikai gudriau padarė suradę jų lyginamąjį (santykių) svorį. Kad būtų galima tas svoris palyginti su kuo nors, už vienatę priimtas lengviausias elementas — vandenilis; jo atomo svoris skaitomas lygus 1 ir kitų elementų lyginamieji svoriai esmėje rodo tiksliai tiek kartų jų atomai sunkesni už vandenilio atomus. Pavyzdžiui, jeigu sakoma, kad atominis sieros svoris lygus 32.07, tai tas reiškia, kad sieros atomas 32.07 karto sunkesnis už vandenilio atomą.

Taip lygiai iš molekulių svoriaus palyginti vienetu priimta vandenilio molekulė; jeigu skaitysim, kad vandenilio molekulė sudėta iš 2 atomų, o vieno atomo svorį skaitysim lygų 1, tai molekulės svoris = 2 — dvigubai daugiau, kai vienas atomas. Kitų medžiagų molekulių svoris rody, kiek kartų dvigubai jų molekulių sunkesnė kaip vandenilio atomas (kodėl taip — toliau pamatysime). Bet kaip gi dabar praktikoje sužinoti šitokių molekulių ir atomų lyginamąjį svorį. Šiam reikalui daugelis chemikų pasiūlė daug įvairių būdų, bet mes čia apsistosim tik prie kai kurių. Jau įvairių junginių kiekybinio sąstato tyrinėjimai ir elementų jungiamųjų svorių žinojimas parodė chemikams kai kurių elementų atominis svoris. Diulongas ir Pti (1819 m.) rado, kad paėmus lyginamąjį šilumos talpumą (neaukštos temperatūros), kurio nors kieto elemento ir padauginsim jį iš to paties elemento atominio svorio, tai ši sandauga daugumoje atsitiktinų kietųjų elementams duoda beveik visada vienokį dydį, kuris lygus apie 6.3. Kitaip sakant kietų elementų atomo šilumos talpumas yra vienodas. Pavyzdžiui, geležies šilumos talpumas = 0.114, o atominis svoris arti 56. 0.114 ir 56 sandauga = 0.114x56 = 6.38; arseniko šilumos talpumas = 0.082, atominis svoris apie 75.00, 0.082x75 = 6.15. Čion šilumos talpumas = 0.054 atom. svoris = 119, o sandauga = 0.054x119 = 6.4; Bismuto šilumos talpumas = 0.030, atominis svoris = 208, sandauga = 0.030x208 = 6.24. Leiskim, kad mes žinom sidabro šilumos talpumą = 0.057, bet nežinome jo atominio svorio; tai viršminėta jį skaičių (6.3) dalinsim iš 0.057 ir gausim atominį svorį lygų 110.5, kas visai nedaug skiriasi nuo tikrojo svorio (kurs daugeliu budų tiksliai sužinota) 107.88.

Kitas svarbus budas yra tame, kad praktiškai sužino dujų ir gazų tankumą (tirštumą) lyginamąjį svorį 10 ir tuo būdu sužino lyginamąjį molekulių svorį, o paskui jau randa ir atomų svorį. Šiam reikalui priimta Avogardo dėsnis.

Chemijos dujingųjų medžiagų reakcijų tyrinėjimai ir tų dujų turį kitėjimų, esančių vykstantoms reakcijoms, matavimai italų chemikui Avogardo (1776-1856) davė pagrindą išreikšti šį dėsnį: lygiuose įvairių dujų turuose, esant vienodam spaudimui ir temperatūrai, yra po vienodą skaičių dalelių (molekulių). (Čion reikia pažymėti, kad Avogardo pirmas (1811 m.) aiškiai parodė reikala pripažinti dviejų rūšių dalelių — atomų ir molekulių buvimą; bet šios jo pažiūros keletą dešimčių metų buvo užmirštos, ligi pasirodė Zeravo ir Lorano darbai XIX šimtmečio puseje.

Avogardo manymas vėliau visais atvejais puikiai pasitvirtino. Visi jo sukelti abejojimai buvo pilnai išaiškinti dėsnio naudai ir jis dabar skaitomas kartinu šių dienų chemijos akmeniu.

Taigi, jei paimsimė minėtomis sąlygomis vienodus turus dujingo vandenilio, chloro, deguonies, chloro vandenilio (druskos rūgšties), anglarūgšties ir t.t., tai jeigu viename tame turėje yra kad ir "A" (koks nors skaičius) vandenilio molekulių, tai kituose tokio didumo kitų dujų turuose yra taip pat po "A" molekulių chloro, deguonies ir t.t. Dabar jeigu pasversim tuos visus dujų turus ir gautuosius rezultatus palyginsim su imtojo vandenilio svorumu, tai rasim, kad A chloro molekulių sveria 35.46 karto daugiau kai "A" vandenilio molekulių, arba, paprasčiau sakant, 1 chloro molekulė 35.46 karto sunkesnė už 1 vandenilio molekulę ir t.t. Bet mes pirmiau juk susitarėm, kad vandenilio molekulių svoris reikia skaičiuoti lygus ne 1, bet 2. Del to chloro molekulė 70.92 kartų sunkesnė kai 1 vandenilio atomas, arba, paprasčiau, chloro molekulių svoris = 70.22.

Tuo pat būdu randam, kad deguonis molekulių svoris = 32, chloro vandenilio = 36.46, anglarūgštės 44 ir t.t.

Dabar pabandykim išsiaiškinti del ko mes manom, kad vandenilio molekulėje yra ne vienas, bet du atomai ir kad jos svoris = 2.

Jungiant vandenilį kad ir su chloru pasirodo, kad 1 dujingoj vandenilio turis jungiasi lygiai (nei daugiau, nei mažiau) su 1 dujingoj chloro turu ir duoda 2 turus dujingoj chloro vandenilio (visos dujos turi būti vienokiai temperatūrai ir vienokiame spaudime esant).

Leiskim, kad vandenilio ir chloro molekulėse yra tik po vieną vandenilio ir chloro atomą. Tai jeigu viename turėje buvo "A" vandenilio molekulių (o kadangi sulig mūsų daleidimo vandenilio ir chloro molekulėse yra tik po 1 atomą, tai, kitaip sakant, tame turėje yra "A" atomų) sulig Avogardo dėsnio tame pat turėje chloro yra tiek pat ("A") molekulių (arba, "A" atomų), o dviejuose chloro vandenilio turuose, sulig to dėsnio, turi būti 2xA chloro vandenilio molekulių. Kokių gi būdu "A" chloro atomų gali būti 2xA chloro vandenilio molekulių? Kaip 1 nedalomas, neskaldomas vandenilio atomas gali vienu sykiu įeiti į sąstatą dviejų visai nuo viena kitos atsiskyrusių chloro vandenilio molekulių? Iš čion atrodo, kad jisai turėtų, taip sakant, skilti į dvi dalis, o iš to išeina, kad mūsų daleidimas, kad vandenilio molekulėje yra tiksliai vienas atomas, yra neteisingas; vandenilio molekulėje yra du vandenilio atomai ir chloro mo-

lekulėje yra taip pat du chloro atomai, ir kai jie į vienas kitą veikia, tai kiekvienas vandenilio atomas jungiasi su chloro atomu ir duoda 1 chloro vandenilio molekulę. Kiti gali pasakyti, kad jei vandenilio molekulėje yra ne 1 atomas, tai gal ir ne 2, bet 5 ar 6 ir t.t. atomai. Ši nuomonė po tam tikrų išvedžiojimų, kuriems čion ne vieta, taip pat griuva.

Jeigu tai taip yra, tai imdami domėn, kad lyginamasis chloro molekulių svoris lygus 70.92, ir kad ji sudėta iš dviejų chloro atomų, mes galim sužinoti chloro atomų lyginamąjį svorį, kuris tuo būdu yra lygus 35.46. Reikia pastebėti, kad toksai budas atominiam svoriams sužinoti ne visai patogus, kad ir del to, kad daugelį elementų visai negalima perversi į dujingą stovį, kurio šis budas reikalauja, ir kad kai kurių elementų molekulių dujingam stovy yra ne iš 2, bet iš didesnio ar mažesnio atomų skaičiaus.

O atomų svorių suradimas iš lyginamųjų svorių davė puikiai rezultatų. Imkim, pavyzdžiui, kad ir anglį; Diulongo ir Pti dėsnis jį nesivadovauja. (Šis nenormalumas dabar jau išaiškinta; prie labai aukštos temperatūros ir anglis tam dėsniiu pasiduoda). Dujingas jis paprastai nebuna, del to šitais budais jo atomų svorį negalima sužinoti. Bet paimsim vieno jo junginio, kad ir su vandeniliu, pavyzdžiui balų dujų, ir rasim to junginio molekulių svorį lygų 16 (t. y. to junginio molekulė 16 kartų sunkesnė už 1 vandenilio atomą). O tos medžiagos analizas mums parodo, kad joje 1 daliai vandenilio tenka 3 d. anglies, arba kitaip sakant iš 16 dalių dujų yra 4 dalys vandenilio ir 12 d. anglies. Kadangi šituo atveju 4 vandenilio dalys yra ne kas kita, kai 4 vandenilio atomai, tai balų dujų molekulė, iš čion aišku, kad 4 vandenilio atomų junginys su kaž kokių skaičių (X) anglies atomų, kurie kruvoje sudaro 12 svarumo dalių. Tokiu pat būdu radę daugelio kitų anglies junginių molekulių svorius, suradę taip pat jų kokybinius bei kiekybinius sąstatus, iš kiekvieno junginio molekulių svorio atėmę visų sudarančių tas molekules atomų svorį, apart anglies, pamatysim, kad anglies daliai visuomet lieka arba 12 svarumo dalių, arba 12 kartotinis (pav.: 36, 60, 240 ir t.t.), bet niekados negausim mažiau kai 12. Taigi, visų savo junginių molekulėse anglis dalyvauja ne mažiau, kai 12 savo svarumo ir del to mes turim teisės sakyti kad lyginamasis anglies svoris = 12. Nėra pamato manyti, kad anglis yra ne iš atskirų atomų, kurių svoris yra = 12, bet iš dvilypių ar trilypių

atomų grupių (2 atomai, kurių svoris yra šeši; arba 3 atomai su svoriu = 4 ir t.t.), kuriuos prie jokių sąlygų neskyla atskirais atomais.

Tik ką pasakyti išvedžiojimai duoda mums galimybės aptarti atominį svorį: "Kurio nors elemento atominis svoris yra lygus svoriui tos jo mažiausios dalelės, kuri įeina į įvairių to elemento junginių molekulių sąstatą". O dalelių, arba molekulių svoriu vadina tu duotosios medžiagos kiekybės svorį, kurį budama garų dujų pavidale užima tiksliai tokį pat turį, kaip ir du vandenilio atomai.

Taigi, dujingosiose vandenilio, chloro, taip pat ir deguonies, azoto, bromo molekulėse yra po du atomus; bet dujingose molekulėse yra ir tokių elementų, kuriuose yra ne po 2, bet mažiau arba daugiau atomų. Pavyzdžiui, bandymų keliu patirta, kad dujingo gyvsidabrio molekulė yra iš 1 gyvsidabrio atomo, fosforo molekulė — iš 4 atomų; arseniko — iš 4; sieros — iš 6 ir t.t. O sudėtinų cheminių junginių molekulėse gali būti kur kas daugiau įvairių atomų, pavyzdžiui, sieros rūgšties (šilvasario) molekulėse yra po 7 įvairius atomus — 2 vandenilio, 1 sieros ir 4 deguonies; Našatyrus (lekiančiojo) spirito molekulėse yra iš 7 atomų — iš 1 azoto, 5 vandenilio ir 1 deguonies ir t.t.

Taigi, matom, kad gana paprastu būdu, butent, dujingas medžiagas, o taip pat ir kitais budais, apie kuriuos kalbėti čion ne vieta, lengvai sužinoma lyginamieji molekulių ir atomų svoriai, ir del to dabar jau galim

P. KASPER

3827 Archer Ave.,
Tel. Lafayette 9182KONTRAKTORIŲ IR
REAL ESTATE

Budavojų medžio ir muro namus. Esu 15 metų tame biznyje. Todėl kiekvienas kuris su manim turės biznio reikalą, užtikrinu, kad bus užganėdintas.

sakyti, kad mes žinom ne tiksliai 88 elementarias medžiagas, bet ir lyginamuosius jų atomų svorius, o taip pat ir molekuliarius svorius begalinės daugybės tų elementų cheminių junginių. (Bus daugiau)

RUBLIS IR DOLERIS
(žmonėse nugirsta)

Rublis buvo tėvelis;
Markė — mocekėlė;
Doleris — dėdė,
Visus suėdė...

—Pr. br.

Severos Gyduoles užlaiko
seimynos sveikatą.

DĖL NEVIRINIMO

eustiprinimo nusilpnėjusių
ar stokos apetito vartok

SEVERA'S BALZOL.

Abelinas stiprintojas
vyrams ir moterims.

Jis maitina kraują, paaugdo virinimą, reguluoja atidalinimus, stiprina organus prie normalios veiksmės.

Kaina 50 ir 85 centai.

Klauskite pas aptiekorius.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Tel. Boulevard 0696

LIETUVIŲ APTIEKA
New City Pharmacy
3327 So. Halsted St.

Turiu garbės pranešti Lietuviams ir visuomenei apskritai, kad metal tam atgal aš atidariau aptieką vardu NEW CITY PHARMACY prie So. Halsted gatvės num. 3327 ir kviečiu visą visuomenę ir Lietuvius atsilankyti ir pasimatyti su manim, jei būtų reikalus namuose, kadangi aš esu ištikimas visais žvilgsniais.

Aš turiu pakankamai prityrimo vaistus sutaisyti ir patarti visuose pasaulio kraštuose. Mano kainos yra žemesnės negu kitur kur. Su pagarba, JONAS MALACHAUSKAS.

KREIVOS AKYS ISTAISOMOS Be ligonbučio, be skausmo, be chloroformo

Ateikite ir paklauskite išgydytų lietuvių. Išsigydykite šandien, o užsimokėsite paskiau.

Tonsilai išimami su pagalba TWILIGHT SLEEP. Akiniai pritaikomi per medikališką daktarą labai pigiomis kainomis.

FRANKLIN O. CARTER, M. D.

25 metai prie State gatvės

120 South State Street, Chicago, Ill.

Valandos nuo 9 iki 5. Nedėlioj nuo 10 iki 12.

ŠEŠTADIENIO NAUJIENOS

Dabar užima Nedėlios Naujienų vietą ir galima prienu-
meruoti skyrium nuo dienraščio
ŠEŠTADIENIO NAUJIENOS

Kainuoja Suvienytose Valstijose Metams \$1.50; Pusei
Metų \$1.00; Lietuvoje ar užsieniuose Metams
\$2.00; Pusei Metų \$1.25

ŠEŠTADIENIO NAUJIENOSE

Telpa daugybė mokslinių raštų, apysakų, eilių, juokų
ir žinių. Užrašykite Šeštadienio Naujienas savo gim-
nėms Lietuvoje ar į tokias vietas, kur dienraštis negali
reguliariai pasiekti.

Del patogumo užsirašydami Šeštadienio Naujienas
iškirpkit ir naudokit šį kuponą:

KUPONAS

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Šiuomi siunčiu \$..... ir meldžiu siuntinėti ŠEŠTADIENIO NAUJIENAS
sekanu adresu:

Vardas Pavardė

Adresas

Siuntėjo Vardas

Adresas

Data

CUNARD

Lietuviai važiuojanti Lietuvon
svečiuosna neligiesiam laikui kai
metams galės grįžti Amerikon ne-
atsižvelgiant į kvotą.

LIETUVŲ

trumpiausiu laiku, kas Sereda, tre-
jais ekspreso laivais
BERENGARIA AQUITANIA
MAURETANIA
(per Cherbourg ar Southamptoną)

Iš Lietuvos į Ameriką
JEI manote parsitraukti gimines
iš Lietuvos, vietas užsakykit da-
bar. Musų ofisas Lietuvoje suteiks
jums pagalbą ir rodą. Visi trečios
klesos keleiviai turi atskirus kam-
barius, kuogeriausias švarumas ir
maistas. Spulk-
menų klauskis vie-
tos agento arba

CUNARD LINE
140 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

SATYRA IR JUOKAI

Geras Uždardis

(Feljetonas)

[“B. Z.”] Ten, kur aš gyvenau, vietos gyventojai save katalikų tautos, katalikų tikybos ir katalikų pilietybės piliečiais laikė.

Kartą, įsikalbėjus su savo šeimininke apie tikybos dalykus, ji manęs paklausė:

—Sakyk, tamsta, ten jūsų krašte, sako, kokių ten kalvinistų, ar kaip ten yra?

—Taip. Pas mus veikt pusė gyventojų ne katalikai — atsakiau jai. —Yra evangelikų liuteronų, yra evangelikų reformatų arba bambizų, kaip juos vietiniai katalikai pravardžiuoja.

Išskėtė šeiminkė akis ir nustebus paklausė:

—Ir bambizų yra?!

—Taip. Tuos pačius evangelikus reformatus arba kalvinistus dar bambizais pravardžiuoja.

Nu, o kaip tie bambizai atrodo, kokia jų kalba? — teiravosi šeiminkė.

—Visai paprasti žmoneliai, niekuo nesiskiria nuo katalikų: o kalba lietuviškai, kaip ir katalikai lietuviai.

—Vaje, vaje — stebėjosi šeiminkė, — o pas mus kalba, kad tie bambizai juodi, kaip velniai, ir, sako, žmogieną ėda.

—E, tamsta, tokiems niekams netikėt, tai neįmanoma! — plepalau. Juk aš pats bambizas esu, ir, rodos, tamsta lig šiol manęs niekuo negalėjau atskirti nuo savų katalikų, nors jau ketvirtas mėnuo čia gyvenau.

Lyg sustingęs, sustojo šeiminkė vietoje ir ilgai išsižiojus į mane žiūrėjo.

Rytojaus dieną iš anksto pulkais rinkosi pas šeiminkę kaimo gyventojai, pamatę mane baltai žiurinėjo ir kraipydami pečius patylomis šnibždėjosi:

—Visai toks pat, kai katalikas, kad nors kiek skirtųsi!

Dabar atsispausdinau bilietus ir prie savo kambaryuko durų prikabinau iškabą: “Čia bambizai galima matyti. Bilietas kainuoja tik 50 centų”.

Svečių netrukšta. Kas dieną buriai vis naujų apylinkės gyventojų lankosi pas mane į kambarį ir užsimokėję 50 centų, pamato bambizą.

Kai čia jau visi mane apžiūrėję, manau pasikelti į kitą parapiją, nes iš tikrųjų tai neblogas uždardis. —Svirplys.

ŽMONĖSE NUGIRSTA

—Oi bėda bėda su tais litais!

—Kas tau su litais per bėda?

Be litų man, tai bėda. O su litais — jokios bėdos nėra.

—Dėlto man ir bėda, kad jų nėra...

—Sakyk tu man, rodos kalbos geriau žinai, ką tai reikėtų žodis litas?

—Litas... Matai, tamstele, yra žodis lituoti, tai yra prakiurusį katilą užlituoja. Tai, turbūt, ir litas bus toks daiktas, su kuriomis visokias skylės galima užkisti, arba, paprastai sakant, užlituoti...

Neturiniam, tai šimtas litų ne pinigais!

Jis už litą pasikartų!

Jis už litą tėvą-motiną paroduotų.

Jis už litą savo pačią kitam šnuomuotų!

—Ar mano draugas Vladas buvo užėjęs į šitą restoraną?

—Taip, jisai užsimokėjo ir išėjo.

—Užsimokėjo?! Ne, ne! Tai ne Vladas buvo!

Litininkų Karunka

(Gaida visur, visiems ir visoms žinoma)

Kas nor litų labai daug turėt, Tas tur niekur nieko, niekad nežiūrėt, Tiktai imti šmugelį varyt—

Kas tik pasitaiko, tai tą padaryt...

Taip ir darės, taip ir tvėrėsi...

Net iš savo kailio šmugelis nėrėsi;

Pasidarė, kaip dabar yra—

Iš to viso liko skaudi satyra*).

Prie pat “lovio” cypims ir žviegims,

Vienas kito didis neužsiviežims...

Kiekvienas stengėsi pasilpti aukščiau,

Susirast vietele, kur būtų šilčiau...

Tikras plikis***) tapo bankininkas,

Prastuolis bemokslis tapo valdininkas

Ir padarė dalykus “gerus”—

Išigijo turtus, žemes ir dvarus...

Vertės rubliais, vertės markėmis,

Vertės nebuveliais mūsų auksiniais

Ir doleriais—tikroms erkėmis...

Šiandien pasidarė “Lietuvos sunais”.

Daug čia reiktų tiesos pasakyti,—

Daug dėl to kam tektų baisiausiai supykt.

Sako: “Tyla — geriausia byla!”

Kas perdaug pasako, tas tuoj apsvilya...

—Pr. br.

Vienas už du.

Žydų atstovas Finkelšteinas Seime teisino žydų vengimą Lietuvos kariuomenėje tarnauti tuo, kad esą, vienas žydas kareivis atstoja du lietuvių kareivių. Bet žydų drąsumą geriau parodo sekantysis atsitikimas:

Vieškelio ėjo du jaunu Lietuvos žydų, gyvai kalbėdamu ir graudžiai apverkdami sunkiąją padėtį... Vokietijos ir Rusijos. Miškely, už kelių kilometrų, medžiotojas šovė į žuikį. Vos spėjo šuvis aidas pasiekti anodu žydeliu, kad viens nukrito į grabę vieno pusėj kelio, o kitas į kitą. Ilgą laiką gulėjo ir mirko juodu, kaip silkės statinė. Paskui nedrąsiai vienas jų dviejų prabilo:

—Joške!

Pauza.

—Joške! Joške!! Ar tu dar gyvas?

—U, aš jau nebegyvas, — atgurguliavo Joške.

—Nu, kaip tu žinai, kad tu negyvas?

—U, aš jau pasmirdęs!

—Aš buvau begalo silpnas, ir jaučiausi visada nuvargusi ir turėjau skausmus. Pamačiau apskelbimą laikraščiuose apie Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound ir pradėjau jį vartoti. Jis tuojau sulaukė mano didelių skausmų ir kitus nemalonumus ir pagelbėjo man visokiuose atsitikimuose. Aš turiu labai daug pasitikėjimo “Vegetable Compound”, taip kad aš jį turiu pas save namie visada ir rekomenduoju jį kuomet tik turiu progos.” — Mrs. Lewis Trombley, Sharon, Vermont.

Malonu pagelbėti kitiems.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikatą ir jūs galite vartoti mano patulidijimą.” — Mrs. Mabel Hartmann, 1824 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.

Jūs galite pasitikėti, kad gyduolės kurios pagelbėjo kitoms moterims, pagelbės ir jums. Jūs turite pabandyti.

“Aš turėjau skausmus nugaroje ir šonuose per daug mėnesių ir mano darbas būtų nepadirbtas iki dabar. Mano sesuo pasakė man kokią gerą darą jai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, aš irgi pabandžiau ir nuo trečio butelio aš pasveikau ir kiekvienas pasako man, kad išrodau geriau. Aš maloniai pagelbėsiu ir kitiems atgauti sveikat

NAUJIENOS

CHICAGO, IL

FILMED FOR:
THE CENTER FOR
RESEARCH LIBRARIES